Mehmed Niyazi

iki dünya arasında

ÖTÜKEN

Dünyamızda Hildegard, Margaret, Ayhan
gibi pek çok genç yaşamaktadır.
Aşkları onları güzelleştirirken,
yalnızlıkları acılarını arttırır.
Kimsesiz gecelerinde sırdaş olsunlar diye
bu talihsiz üç gencin hikâyesini anlattım.

Birkaç günümü kitaplarımla başbaşa geçirebilmek için ağır sandıkların altına girişlerim, fabrika kapılarından kovuluşlarım, sisli bir şekilde gözlerimin önünden gelip geçiyordu. İçinde bulunduğum günler beni kara kara düşündürüyor, geleceğim ise bir umut ışığı taşımıyordu.. Oysa yurdumdan büyük hayallerle ayrılmıştım; o zaman da Doğu'nun yere serilmiş bir dev olduğunu, her yere serilen gibi, onun da kurban almayıp, vereceğini biliyordum.

Yüzümü cama çevirdim; inceden yağan kar karşıdaki ağaçları, gamlı bir sükuna boğmuştu. Doğup büyüdüğüm topraklara süzülen sevdalı akşamlar hayalimde canlandı...

- Buraya oturmakla sizi rahatsız etmiş olmayayım?

Başımı çevirdiğimde sıcak bakışlarla karşılaştım. Zoraki bir gülümseme ile cevap verdim.

- Rica ederim.
- Kendinizle dertleşiyorsunuz sanki.
- İnsan bazen kendisine de hesap vermelidir.
- Ama sizinki bir hayli uzun sürdü.
- Hesaplaşmanın süresi dertlerle orantılıdır.
- Demek çok dertlisiniz.
- Şu masalarda oturanların her biri dert konusu değilmi?

Yüz çizgileri yumuşadı; bakışlarına pırıltı düştü.

- Belki öyledir; fakat ben bir türlü kendimden kurtulamıyorum.
- İnsan ne zaman kendisiyle başa çıkabilmiştir ki?
- Öyle ise başkalarını dert edinmenizi anlayamıyorum.

- Her insanın içinde sayısız düğümler vardır; ama bunların sebebi yalnızca kendisi değildir. Bu yüzden, kendisiyle uğraşırken aslında başkalarını da hesaba katmış demektir.

- İnsancıl bir açıklama.

- Bunları kendimi savunma gayretiyle değil, hayatın özünü aksettirdikleri için söylüyorum.

Sustuk; fakat yüzlerimizi sık sık yoklayan ürkek gülümseyişler arasında bakışlarımız sözümüzün bitmediğini ifade ediyordu. Ama ikimiz de nereden başlayıp, neler söyleyeceğimizi bilmiyorduk. Kuşku ile birbirimizi süzerken ince dudakları, sivrice burnu, bakışlarındaki canlılık bende zeki bir insan olduğu intibaını uyandırıyordu.

Alnına dökülen saçlarını arkaya doğru atarak:

- Size kahve ikram edebilir miyim? diye sordu.

- Elbette sizinle kahve içmek isterim; fakat ben ikram etmeliyim.

Ayağa kalkarken:

- Ben getirinceye kadar kendinizle biraz daha hesaplaşırsınız, dedi.

Yüzünde güzel bir gülümseme vardı. Masaların arasında yürürken daracık pantalonu, siyah kazağının üzerinde akıp giden sarı saçları içimdeki arzuları tutuşturuyordu. Kahve kuyruğuna girince onunla fazla ilgileniyor görünmemek için bakışlarımı çevrede gezdirmeğe başladım; yaklaşan Noel dolayısıyla kantinde her günkü canlılık yoktu. Bu esnada çekik gözlü, yaşlı bir kadın yanımızdaki masaya oturdu. Tavırlarından yalnızlığın iliklerine kadar işlediği anlaşılıyordu.

- Buyurun, diyerek fincanları masaya koydu.

Yaşlı kadının dikkatimi çektiğini fark etmiş olacak ki dönüp baktıktan sonra:

- Uzakdoğulular içli insanlardır, dedi.

- Maalesef hangisi Koreli, Japon, Taylandlı ayırdedemiyorum.

- Niçin insanları ayırmak istiyorsunuz?

- "Uzakdoğulular" derken siz de ayırmadınız mı?

Yeşil gözlerini yapmacık bir sertlikle bana dikti; fakat derinliklerinde her an yumuşamanın belirtileri vardı.

- Zekisiniz.

Kayıtsız bir tavırla karşılık verdim.

- Acele hükümler insanı yanıltır.

Renksiz bir gülümseme ile dudak büktü. Başını önüne eğip, masaya kadar uzanan kolyesiyle bir süre oynadıktan sonra cama döndü. Kar onu da etkilemiş olacak ki kısa bir sürede bakışları derinleşmeye başladı. Ben de kendi dünyama yönelmiş gibiydim.

Elindeki fincanı tabağa koyup, yüzünü bana çevirdi. Gözlerine doldurduğu gülümseme ile:

- Gitmek zorundayım, dedi.

- Niçin acele ediyorsunuz?

- Mağazalar kapanmadan hediye almam gerekiyor.

- Umarım banadır.

Şakamı anlamazlıktan gelerek cevap verdi.

- Hayır, Avusturalya'daki ağabeyime göndereceğim. Noeli yabancı bir ülkede geçirirken yalnızlığını biraz azaltmış olurum.

- Ben de burada yalnızım. Niçin benim yalnızlığımı düşünmüyorsunuz?

- Sizi henüz tanımıyorum.

- Bir insanı sevindirmek için onu tanımak gerekmemeli.

Gözlerinde kıvılcımlanan gülümseme yüzüne yayıldı.

- Herkesi sevindirecek kadar param yok ki.

- Öyle ise müsaade edin de, bu görevi ben yerine getireyim.

Nazlı bir tavır takındı.

- Ama ben küçük hediyeleri kabul edemem. En azından Karadeniz'in kıyısında bir villâ isterim.

- İnsanları zora koşmanın anlamı yok. Elinde bonbon bulunan bir çocuk düşünün; bütün dünyasının avucunda olduğuna inanır yavrucak. Eğer o elindekini veriyorsa, büyüdüğü zaman her şeyini verecek demektir. -Kendimi çocuksu bir tavırla işaret ederek- Niçin bu yavrucağı tersliyorsunuz?

Beni anladığını hissettirir bir şekilde:

- Bonbonunuzu kabul edeceğim, dedi.

- Ne zaman, nerede?

- Salı günü, saat ikide, burada.

Gülümseyerek vedalaştık. Masaların arasında hızla yürürken gözucuyla onu izliyordum; her halinden hayat dolu olduğu belliydi. İçimde beliren ürpertiyle omuzlarında oynaşan sarı saçlarının sıcaklığını hissediyordum. Kapıdan çıkınca, umutlu bir tebessümle başımı çevirdim; kar daha da hızlanmış, beyaz tüllere sarılan ağaçlar her an yeni bir müjdenin sırrına bürünmüş gibiydi.

*

* *

Camus'nün "Yabancı" romanının ilk sayfasına "Dünyamızda herkes yabancıdır. Bunu idrak eden dost olmaya başlamıştır" diye yazdım. İçine birkaç bonbon koyarak güzelce paket yaptım.

Kantinde camın kenarındaki masalardan birine oturmuştum. İçimdeki duyguları sigara dumanlarının arkasına saklamak istiyordum. Ama nafile... Gözlerim kapıdaydı.

Sigaramı yarılamamıştım ki kapıdan girdi; onu görmezlikten geldim. Hayal alemine dalmış gibiydim.

- Hello! diyerek yanı başımda dikildi.

Sıcak bir tavırla yerimden doğruldum.

- Merhabalar; buyurun.

- Yine üzüntülü bir haliniz var.

- Ne yapayım?.. İnsan birlikte bulunduğu kişilerle ruhi alışveriş içindedir. Noel'in yaklaştığı şu günlerde yabancılar arasında iç açıcı, güzel bir yüzle karşılaşmak ne mümkün? Sizi görünce değişiverdim.

- Size mutlu birkaç dakika yaşatabiliyorsam, gerçekten sevinirim. Sebebini de öğrenmek isterim.

- Sebep çok; memleketimi andıran aydınlık yüzünüz, güzel saçlarınız...

Ciddileşince cümlemi tamamlayamadım. "Niçin alındınız?" diye sorar gibi ona bakıyordum.

- Ölçüleriniz komşumuzunkine benziyor.

Kızarmıştım.

- Nasıl?... Anlayamadım.

- Komşumuz köpeğiyle haddinden fazla meşgul olur. Yağmur, kar demeden onu gezdirir. Bir gün annem, bu aşırı ilgisinin sebebini sorunca, "Bakın, ne güzel tüyleri var" cevabını vermişti.

Sözleri aramıza soğukluk düşürdü; umutlarım ise beni birşeyler söylemeye zorluyordu.

- Sizin bir Avrupalı olduğunuzu, herşeyi ciddiye alabileceğinizi düşünmeliydim.

O da biraz üzülmüş olmalıydı; çünkü sesinin tonu değişmişti.

- Belki ciddiye almamalıydım; fakat maalesef Avrupalı, Asyalı olsun insanların karşısındakinin zaafından istifade etmek gibi ortak özellikleri var. Karşısındaki kadın mı, saçların şöyle güzel, gözlerin böyle güzel.

- Maksadım saçtan, gözden söz etmek değildi; size hediye etmek istediğim kitabı hiçbir şey söylemeden vermenin nezaketsizlik olacağını düşünerek, mantıklı ya da mantıksız

birkaç cümle söylemek istemiştim. -Önümdeki kitabı uzatarak- Buyurun, umut ederim ki sizi rahatsız etmez.

Zarif yanaklarında iki çizgi belirdi. Paketi bir ucundan açtı; hafifçe sallayınca birkaç bonbon masaya yuvarlandı. Yüzündeki ciddiyetin son damlası da uçuverdi.

- Çok güzel, çok güzel... Bu, ancak sizden beklenirdi.

Kitabı çekip çıkardı; anlamlı bir şekilde bana bakarak ilk sayfasını açtı. Yazdıklarımı okudu. Tekrar göz göze geldik; bakışlarında derin, mutlu bir hava esiyordu. Bir süre kitabın sayfalarını çevirdikten sonra mırıldanmaya başladı.

- Bu dostum, hayatın saçmalığını göstermek için kitaplar yazdı. Mutfakla tuvalet arasına sıkışmış hayatın saçmalığını aramak kadar saçma bir iş olmadığını anlayamadan göçüp gitti.

Sustu, kitabın sayfalarını çevirmeye devam ediyordu. Yüzünde bazen duygulu, bazen düşünceli bir hava belirip siliniyordu. Sona yaklaştığı sırada:

- Size kahve ikram edebilir miyim? diye sordum.

Binlerce pırıltı bakışlarına hücum etmişti sanki:

- Teşekkür ederim. Gitmek zorundayım. Başka zaman içsek olmaz mı?

- Neden olmasın?

Dersi olduğunu söyleyerek kalktı. El sıkışırken "Nerede? Ne zaman?" soruları dilimin ucuna geldiyse de yutkundum. Bu buluşmamızın sebebi hediye idi, kahve içmek için ise rastlantı yeterdi. Yersiz bir teklif yeni sürtüşmeye yol açabilirdi.

*

* *

Yemek kuyruğunda, koridorlarda, kantinde karşılaşınca selâmlaşır, ayaküstü hâl hatır sorardık. Reaksiyonunu tah-

min edemediğimden kahve içmek, sohbet etmek gibi bir teklifte bulunamıyordum.

Üniversite şehrin kıyısında, geniş bahçelerin içindeydi. Tarihî dokusunu koruyarak ilaveler yapıp, büyütmüşlerdi. Kütüphaneleri; yurtları ve işleyişiyle mükemmeldi. Bu imkânı heder etmemek aynı ülkenin çocukları olarak ortak emelimizdi.

Zaten birkaç kişiydik. Değişik illerden gelmiştik. Gurbet bizleri çabucak kaynaştırmıştı. Küçük bir topluluk oluşturmamıza rağmen gurbetin kendine has yalnızlığını duyardık; bilhassa akşam saatlerinde bu yalnızlık çekilmez hale gelirdi.

*

* *

Biraz sonra "Kapanmaya on dakika var" diye kapıcı bağıracaktı. Odamın dört duvarı arasında yine yalnızlığım başlayacak, gurbeti bütün hışmıyla yaşayacak, sonu gelmeyen hayallere dalacaktım. Hiç değilse kütüphanede üç beş aşina yüz görebiliyordum.

Kapıcının sesini işitir işitmez kitaplarımı topladım.

Kütüphanenin önünden geçen caddenin kenarında dikilmiş, her şeyini yitirmiş ve bir daha ele geçirmek ihtimali olmayan insanın ruh halini yaşıyordum. Akşam telâşının koşuştuğu caddeye, artarda sıralanmış arabalara anlamsızca bakıyor, bir türlü eve yönelemiyordum. Arkadaşlarımdan birine gitmeyi tasarlarken:

- Yine neler düşünüyorsunuz? Kütüphane kapanalı bir hayli oldu. Eve gitmiyor musunuz?

- Gitmek istiyorum, her nedense evin yolunu tutamıyorum.

- Niçin? Yalnızlık mı ağır geliyor?

- Tek sebep yalnızlık olmasa gerek. Odamın dağınıklığı da beni itiyor herhalde.

Odamın dağınıklığını nasıl söyledim? Pişman olmuştum; ama ağzımdan çıkmıştı bir kere.

- İzin verin de gelip, toplayayım.

Gözümün önüne odam geldi; kirli çay bardakları, masamın üstündeki ekmek kırıkları, yerlerde kağıt parçaları... Kapıyı açmamla burnumun direğine çarpan ağır kokuyu da duyar gibi oldum.

- Zahmet olur, teşekkür ederim.

- Ne zahmeti canım! Hemen eve gideyim; süpürge, paspas bezi alıp geleyim.

Kısa bir tereddütten sonra:

- Bu akşam bir arkadaşımı ziyaret etmeyi düşünüyorum, dedim. İsterseniz yarın buyurun gelin; zaten cumartesi, öğleden sonra kütüphane de kapalı. Herhangi bir şey getirmenize de lüzum yok. Gerekli her şey bende var.

- Nereye geleceğim?

- Otto-Fischer caddesi, bir numaradaki Ayhan Yurtsevmiş'in zilini çalınız.

- Çalacak kişinin Margaret Adrian olduğunu biliyormusunuz?

- Çok memnun oldum. Ender rastlanan bir takdim şekli.

Samimi bir el sallayışla:

- İyi akşamlar, dedi.

Elektrik ışıklarının uzanamadığı dal altlarında kayboldu. Gözlerimin önünden alnına dökülen saçlarının gölgelediği sevimli yüzü epeyce bir zaman silinmedi.

Eve doğru yürürken dünyam değişmiş, yalnızlığım silinmiş, içime neşe dolmuştu. Odamın dağınıklığını söylemem belki yakışık almamıştı; ama dürüst davranmıştım. Margaret de her sokak başında rastlanan kızlardan değildi;

bunu anlayacak seviyedeydi. Zaten "Gelip, odanı toplayayım" demekle de samimiyetini ve kendine güvenini ortaya koymuyor muydu?...

Kapıyı açtığımda, o ağır koku beni karşıladı. Elektriği yaktım; dağınık yatağımda, sabahki peynir artıklarının bulunduğu masamda, zemindeki ayak izlerinde, gazete parçalarında bakışlarımı gezdirirken, "Böyle görseydi, ne olurdu?" diye gülümsedim. Kitaplarımı camın önüne koyup, önce masamı temizledim. Aynanın, camların kaba tozlarını aldım. Yerleri süpürdüm.

*

* *

İçim içime sığmıyordu. Halbuki buralarda bir kızla buluşmak, bir kız tarafından ziyaret edilmek gayet tabii idi. Heyecanımı yatıştırmak için elime bir kitap aldığım sırada zil çaldı. Kalbimin atışları daha da hızlandı.

Onu güleç bir yüzle merdivenin başında karşılamaya çalıştım; "Hoş geldin" diyerek odama buyur ettim. İçeriye girer girmez bir ıslıkla geri döndü.

- Hiç de tahmin ettiğim gibi değil.

- Nasıl tahmin ediyordun?

Sesim titriyor; heyecanımı sezeceğinden endişe ediyordum.

- Daha dağınık; ne bileyim?... Yerlerde gazete parçaları, şu komidinin üzerinde kapağı açık reçel kavanozu, yumurtalı bir tava...

- Burası da pek farklı sayılmaz.

- Nasıl farklı sayılmaz? Derli toplu öğrenci odası.

Pardösüsünü alıp, sandalyeyi gösterdim.

- Otursana.

- Oturmadan burayı süpürelim, silelim, düzenleyelim. Tembelliğim tutarsa, zor gelir. Bezin, leğenin, süpürgen nerede?

- Kapının arkasında.

Ben pardösüsünü dolaba asarken, kollarını sıvadı; saçlarını at kuyruğu yaptı; leğene su koyup, zemine serpti. Su doldurduğu tencereyi elektrik ocağının üzerine koydu. Kendi evindeymiş gibi hareketlerindeki rahatlık beni de etkiledi. Heyecanım yatıştı. Hiç bir şey yapmadan duramazdım.

- Nasıl yardımcı olabilirim?

- Yazı masanı düzenlersen, neyi nereye koyduğunu bilirsin.

Masamın üstünü boşalttım. Islak bir bezle silerken zihnim devamlı sinsiliklerle dolup taşıyordu. Arada bir bakışlarımı ona kaydırıyordum, kendisini işine vermiş, eline aldığı ıslak bezle pervazları siliyordu.

- Her gün on dakika ayırabilseydim, odam düzenli olurdu; seni de yormazdım.

- Alışkanlık meselesi. Kadın erkek eşitliğinden söz ederiz; ama ikisinin de yapacağı farklı işler olduğunu hiç düşünmeyiz.

- Kadın-erkek eşitliğine karşı mısın?

- Öyle gereksiz şeylere kafamı yormuyorum.

Ona döndüm.

- Çağımızda en şiddetli kavga bu değil mi?

Başını çevirdi; elinin tersiyle alnındaki saçlarını arkaya attı.

- Kadın, kadındır; erkek erkektir. İkisi insanlığı oluştururlar; birbirini tamamlarlar. Dünyamız böyle kurulmuş. Eşitlik, eşitsizlik konu değil. Her insan kendisine gerekli saygıyı temin eder. Kanunlarla, moda cereyanlarla yapılmak istenen maskaralıktır.

- Avrupalı bir hanımın böyle düşünmesi dikkat çekici.

- Yok canım, böyle düşünen pek çok Avrupalı kadın var. Sonra ben erkekten aşağı olduğumu kabul etmiyorum ki eşitlik kavgasında bulunayım.

Ona nasıl davranacağıma bir türlü karar veremiyordum. Şahsiyeti hakkında da bir yargıya varabilmiş değildim, fakat sıradan bir insan olmadığı muhakkaktı. Kantinde ilişkimizi o başlatmıştı; hediye bahanesiyle buluşmamız, karşılaşmalarımızda ilgisini eksik etmemesi, kütüphanenin önünde beni görmezlikten gelmemesi, odamı düzenlemek istemesi beni yakından tanımak içindi. Ona ilgi duyduğumu ihsas ettirmezsem, uzaklaşabilirdi. Ama ne diyebilirdim? Güzelliğinden söz edince, komşularının köpeğiyle meşguliyetini örnek vermemiş miydi?.. Temizlik biterken aramızdaki ilişkiye zamanın şekil vermesinin doğru olacağında karar kıldım.

Masaya karşılıklı oturduk. Yorulmuş gibiydik. Bardaklarımızda meyve suyu vardı.

- Noel kendini her yerde hissettiriyor, dedim.

- Yarından sonraki akşam "Kutsal Akşam"dır.

-Çok önem veriliyor. Bir aya yakın zamandan beri caddelere çamlar dikildi, ışıklandırıldı. Vitrinler değişti. Kutsal Akşam'la her şey sona erer mi?

- Hemen değil; yılbaşına kadar devam eder. -Acı bir gülümsemeyle ilâve etti- Aralarında bir hafta var.

- Niçin bir hafta bulunduğunu belirttin?

- Ah Ayhan; insan, insan olmalı! Her gününü ve her akşamını kutsal yapmalı.

- Karamsarlığının sebebi ne? İnsanların egoistliğinden mi yakınıyorsun?

Yüz çizgileri değişti.

- Keşke sadece egoist olsalar!...

Cümlesini tamamlayamadı.

- Bundan çağımız mı sorumlu?

- Kimin sorumlu olduğunu bilmiyorum; fakat kurbanlarının farkındayım.

İnsan olmanın yükümlülüğünden; dostluğun karşılıksız, art niyetsiz olması gerektiğinden söz etmek istiyordum. Çağımızın çıkarcılığına rağmen insanın özünde yatan soylu duygulardan başlasam "İşte! Diğerleri de aynı cümlelerle bana yaklaşmışlardı" diye düşüneceğinden endişe ediyordum.

Sözü değiştirdim. Kütüphaneden, derslerden konuşmaya başladık. Bir ara saatine baktı.

- Hiç farkında olmadan zaman geçmiş.

- Farkına varılarak geçseydi üzülürdüm.

İşaret parmağını ağzına yaklaştırdı.

- Zihnini her zaman uyanık tutmaya mecbur değilsin.

- Niçin acele ediyorsun?

- Annem endişelenir.

Dolaptan alıp tuttuğum pardösüsünü giydi. Sevimli bir tarzda elini uzattı.

- Zaman zaman uğrarım, odanı beraber düzenleriz, üzülme.

- Müsaade edersen, seni uğurlayayım.

- Bisikletim var.

- Hiç olmazsa dış kapıya kadar.

Dışarıya çıktık; vaktin geç olduğu şehri sımsıkı saran sessizlikten de anlaşılıyordu. Ana caddeden tek tük arabalar geçiyordu. Bisikletinin kilidini açtı; pedala bastı; yarım daire çizerek köşe başına yöneldi ve bir elini kaldırdı; gölgelenmiş olmasına rağmen yüzündeki içli gülümsemeyi sezebiliyordum.

Yukarıya çıkmak içimden gelmiyordu. Bu saatte herhangi bir yere gitmeyi de lüzumsuz buluyordum. "Ne yapayım?" diye düşünürken acı bir fren sesinin ardından ana

cadde boyunca şangırtı uzandı. Köşe başına koştum; yol kavşağının biraz berisinde bir araba durmuş, yirmi beş, otuz metre kadar önünde bir bisiklet yatıyordu. Arabaya doğru yürümeye başladım. Caddenin kenarındaki birahanelerin kapılarını açanlar "Kaza var!" diyerek koşuyorlardı. "Toplanmak ne fayda sağlar! Polise, ilk yardıma telefon edelim!" diye bir ses yükseldi. Arabanın önünde genç bir kız kuş gibi çırpınıyor, kollarını gererek derin derin inliyordu. Saçı, başı dağılmış, yüzü kanlar içindeydi. Yaklaşınca, yüreğim göğüs kafesimi delip, ona uçacakmışcasına çarpmaya başladı. Ağzımdan "Margaret!" diye bir çığlık fırladı. Bir çift el arkadan kollarımı yakaladı.

- Kendine gel delikanlı. İlk yardım gelmeden bir şey yapamayız.

Bütün vücudum titriyordu.

- Bir şey yapamaz mıyız?

- Ne yapabiliriz?

Yaya kaldırımında dikilenlerden birisi, hafifçe dili dolaşarak:

- Bu yabancıya da ne oluyor, dedi.

- Yabancı insan değil mi?

Bana sataşan yalpaladıktan sonra homurdanıyordu. Ne söylediğini anlayamıyordum; zira iyice yaklaşmış olan ambulansın sireni ortalığı velveleye vermişti. Topluluk yarıldı; beyaz önlüklü bir adam telaşla Margaret'e eğildi; doğrulmasıyla arabaya bağırması bir oldu.

- Çabuk çabuk!

Hemen sedye ile iki kişi koştu; başından kanlar akan Margaret'i kaldırıp, arabaya götürürlerken polis geldi. Arabadan inen polislerden biri kalabalığa:

- Yaya kaldırımına çıkın, dedi.

Polis kan birikintilerine, eğrilen tampona baktıktan sonra kalabalığa döndü.

- Arabayı kim kullanıyordu?

Orta boylu, tıknaz bir adam kalabalığın arasından sıyrıldı. Duruşundan kuşkulu olduğu anlaşılıyordu.

- Olay nasıl oldu?

Titrek bir sesle anlatmaya başladı.

- Şurada iki genç dikiliyordu. Karşıdan da bisikletle bir kız geliyordu. Yaklaştığım sırada gençler birden bire kıza yürüdüler. O da kaçınca tam önüme geldi.

- Fren yaptınız mı?

- Yaptım; maalesef mesafe çok kısa idi.

Aynı polis bana sert sert bakarak:

- Arkadaşın nerede? diye sordu.

Ne diyeceğimi şaşırmıştım, vücudumun her hücresinden soğuk terlerin sökün ettiğini hissediyordum. Polis aynı soruyu tekrarlayınca, kalabalığın arasından bir kişi:

- Polis bey, o değildi, dedi.

- Nerden biliyorsun?

- Eve gitmek üzere birahaneden çıkmıştım. Kaza önümde oldu. Sebebiyet verenler şu yöne doğru kaçtılar.

Sürücü de:

- Evet, dedi; onlar bu yöne kaçtılar.

"Bu yabancıya da ne oluyor?" diyen söylendi.

- Öyleyse bu niçin telaşlanıyordu?

Kendime gelir gibi oldum. Tutan eller de kollarımı bırakmışlardı.

- Önümüzde bir insan can çekişiyor. Sen niçin telaşlanmıyorsun, şaşıyorum !

Polis:

- Sinirlenmeye gerek yok delikanlı, dedi.

Siren sesleriyle uzaklaşan ambulans ardında kuşkulu bir sessizlik bırakmıştı. Polisler beş-on metre kadar gerilere gidip, fren izlerini gözden geçirdiler. O ana kadar ko-

nuşmayan polis elindeki deftere bir şeyler yazdıktan sonra tekrar yanımıza geldi. Yumuşak bir sesle bana sordu.

- Onu tanıyor musunuz?

- Evet.

- Olayı gördünüz mü?

- Hayır.

- Nasıl haber alıp geldiniz?

- Şu sokakta oturuyorum. Beni ziyarete gelmişti. Dış kapıya kadar onu uğurladım. Eve giriyordum ki bir gürültü koptu. Koşup, geldim.

- Adını ve adresini biliyor musun?

- Adı, Margaret Adrian; fakat adresini bilmiyorum. Üniversitede öğrencidir.

Sürücüye döndü.

- Olayı anlatır mısınız?

Hemen araya girdim.

- Memur bey, gidebilir miyim?

- Tabii.

Gözümün önünde Margaret kıvranıyor, yardım dilercesine inliyordu. Birkaç adım sonra koşuyordum. Ana caddeden sapınca, ortalık loşlaşıyor, dallarda hışırdayan rüzgâr da beni etkiliyordu. Nefesim daralıyordu, ama koşuyordum.

Hastahaneye girince, beni yeni bir telaş sardı. Beyaz önlüklü birisiyle karşılaştım.

- Biraz önce trafik kazasına uğrayan kızın durumunu nasıl öğrenebilirim?

Sakin bir tavırla cevap verdi.

- Merak edilecek bir şey yok. Ameliyat başladı.

- Uzun sürer mi?

- Beyin ameliyatı; üç saat kadar sürer.

Yüreğim mengenede sıkılır gibi oldu.

- Ne yapabilirim?

- Gidin yatın.

Sesinde "Beni fazla meşgul etme" der gibi bir uyarı da gizliydi. Çaresizdim!.. Teşekkür ederek usulca dışarıya çıktım.

Bahçedeki ağaçların altında dikiliyordum. Oldukça karanlık bir yerdi. Biraz uzaktan bakan beni fark edemezdi. Soğuk bir ürperti vücudumu devamlı dolaşıyordu.

Hastanenin önünde bir taksi durdu. Genç denebilecek bir adamla, ihtiyar bir kadın indi. Şapkası yüzünü gölgeleyen ihtiyar kadın "Ah yavrum" diyerek hastaneye doğru yürüyor, yanındaki onu gölge gibi takip ediyordu. Gittikçe tedirginleşiyordum; oradan uzaklaştım.

Eve geldiğimde henüz kendimde değildim. Yatağımda bir sıtmalı gibi titriyor, olayın etkisinden kurtulmak istiyordum. Kendimi teskin etmek için endişelenecek bir şey olmadığına inanmaya çalışıyordum. Her gün vuku bulan trafik kazalarından birine de bir tanıdığım uğramıştı. Ben sadece rastlantı halkalarının birini teşkil ediyordum. Acaba ben olmasaydım, bu zincir gene tamamlanmayacak mıydı?.. Uykuya dalar dalmaz korkunç bir rüya ile irkiliyordum.

*

* *

Sabah erken Selahaddin'e gittim. Kapıyı açınca, halimdeki perişanlık dikkatini çekti.

- Ne var? Ne oldu?

- Margaret bana gelmişti. Bisikletiyle eve giderken trafik kazası geçirdi. Gece ameliyat edildi.

Telaşım karşısında soğukkanlı olmaya çalışan Selahaddin;

- İçeriye gel, dedi.

İçeriye girdim. Selahaddin sanki yeni uyanıyordu.

- Ne yapacağım? Gencecik kızın uğradığı felakette benim de payım var.

- Bu nasıl değerlendirme?

- Bana gelmeseydi kaza olmazdı.

- Bisiklete binmeseydi veya başka yoldan gitseydi gene olmazdı.

Tedirginliğimi görüyor, sözlerinin de fazla etkili olmadığını anlıyordu.

- Durumunu merak ediyorsan hastaneden öğrenelim.

- Hastaneye nasıl giderim?

- Ben gideyim.

- Çok iyi olur.

Selahaddin paltosunu giydi ve çıktı. Ben de yatağına uzandım. Düşünme, değerlendirme yeteneğimi kaybetmiş, sadece kuşkularımın esiri olmuştum. Her nedense Selahaddin'in nasıl bir çehreyle içeriye gireceği zihnime takıldı. Onu üzüntülü tasavvur etmeye kendimi zorluyordum; zira neyi şiddetle arzu edersem, daha çok tersiyle karşılaşırdım.

Dalmak üzere olduğum bir sırada kapı açıldı; içeriye giren Selahaddin'in yüzü belirli bir anlam taşımıyordu; bronz rengi biraz soğuktan kızarmıştı.

- Ne haber?

- Yalnız ailesine bilgi verilirmiş.

Bu ihtimali hiç düşünmemiştim. Çaresiz bir tavırla bakışlarımı tavana kaldırdım. Durumum Selahaddin'i etkilemiş olmalı ki hüzünlü bir tonla sordu.

- Ailesine gitsem mi?

- Üzüntülerini tazelemez miyiz?

- Zaten bayatlamamıştır ki.

- Olaya sebep olduğum için kızmasınlar?

- Neler düşünüyorsun! Bilakis ilgilendiğimiz, acılarını paylaştığımızdan dolayı memnun olurlar. Adresini biliyor musun?

- Soyadları Adrian. Telefon rehberinden bulabilirsin.

- Birden çok Adrian varsa, telefon ederim.

Yalnız kalınca muhayyilem işlemeye başladı. Akşam hıçkırıklarla yanımdan geçen annesi bakışlarımda canlandı. Yılların hırpaladığı vücudunda yüreği kim bilir hangi acılarla atıyordu. Selahaddin'i nasıl karşılayacaktı?.. Hukukî sorumluluğum yoktu; fakat acılı bir ananın vicdanında da beraat etmek bana mecburiyetmiş gibi geliyordu. Zaman bir türlü geçmiyordu; Selahaddin'in getireceği haberle çok şey değişecekti.

Nihayet geldi. Söze başlamasını bekleyemedim.

- Ne öğrenebildin?

Derin bir soluk aldı.

- Annesini göremedim; ablası ve eniştesiyle konuştum.

- Ne diyorlar?

-Herhangi bir tepkiyle karşılaşmadım. Hele eniştesi beni teselli etmek için Margaret'in canlı bir kız olduğunu, bu ameliyatı çok rahat atlatabileceğini birkaç kere tekrar etti.

- Şimdi nasılmış?

- Komadaymış.

Ağzından kuşkuyla çıkan "Komadaymış" sözü yüreğime ok gibi saplandı.

*

* *

Selahaddin'e rastladığımda bakışlarına dikkat ederdim; belki benden gizlediği bir haber vardı. Halbuki o da benim gibiydi; ne hastaneden, ne de ailesinden haber alıyordu.

Bunu bilmeme rağmen içimdeki kuşku hiç bir zaman dinmez ve beni dikkate zorlardı.

Odamın çeşitli yerleri, eşyaları Margaret'in el izlerini taşıyordu. Bazen dalar, saçlarının savruluşu, kederli gülüşüyle karşı karşıya gelirdim. Günler geçtikçe daimî misafirim oluyordu.

Odamdaki yalnızlığımı devamlı Margaret'le paylaşmamdan endişe ederek çeşitli bahanelerle arkadaşlarımı daha sık ziyarete başladım.

Akşam evine gittiğimde Selahaddin masaya bira şişelerini sıralamış, alacalı bir gömlek giymiş, başına da püsküllü bir fes geçirmişti. Şişelere bakıp bakıp gülümsüyordu.

- Bu halin ne?

- Bunları giyince tuhaf oldum. Bir kızla ilişki kurabilmek için böyle bir kılığa bürünmemi yadırgadım. Çıkarıp, atmak istedim: fakat "Biraz sabredeyim, ne olacak bakayım" dedim. İçtikçe bu fes, bu gömlek, bir kızla ilişki kurabilmek umuduyla yapacağım şaklabanlıklar gözümde tabiileşti. İçmeden önceki düşüncemi de hatırlıyor, hak veriyor; bu durumumu da yadırgamıyorum. Bu çelişki bana garip geliyor. Hani sende değişiklik yok?

- Sana şöyle bir uğramak istedim. Eve gideceğim.

Selahaddin ciddileşti.

- Aklını başına topla. Margaret'in ne olacağını bilmiyoruz. Ölenle de ölünmez. Hayat sürüyor.

Dolabını açtı: postacı şapkasıyla çanta çıkardı. Şapkayı başıma geçirdi. Çantayı yan tarafıma sarkıtarak boynuma astı. Beni aynanın önüne getirdi.

- Bak nasıl oldu?

- Postacı.

- Mutluluk habercisi. Tam dans başlarken gözüne kestirdiğin kızın yanına gider ve şöyle dersin: "Size mutluluklar sunan telgrafınız var; almaz mısınız?"

Evden çıktığımızda kar serpiştiriyordu. Koşmaya başladık. İçimden de "Koş bakalım, ne bulacaksın?" diye geçiriyordum. Arayı açan Selahaddin bazen geriye dönüyor, "Acele etsene, kızları paylaştılar" gibi espriler yapıyordu.

Soluk soluğa salona girdik. Oynak bir müzikle merdiven başlarında, vestiyerin önlerinde de dans ediliyordu. Selahaddin:

- Buradan da boş çıkarsak, bizde hiç kabiliyet yok, dedi.

- Dur hele soluk alalım.

- Şimdi soluk almanın zamanı değil. Elimizi çabuk tutmalıyız.

Pardösülerimizi vestiyere teslim ettik. Selahaddin kendisine çeki düzen verdikten sonra bana döndü.

- Hadi hücum! Saat başlarında şu merdivende buluşalım.

Kalabalığa karıştı. Olduğum yerde bakınmaya başladım; yarı çıplak, yüzü gözü boyalı insanlarla aramda ilişki kuramıyordum. Başımda şapka, sağ yanımda sarkan çanta varsa da bu ortamla uyum sağlamama yetmiyordu. Hatta bir ara onları çıkarıp bir kenara koymayı, giderken tekrar almayı düşündüysem de o zaman daha fazla yabancılaşacaktım.

Çılgınca dans edenlerin arasında geziyordum. Niçin burada idim?... Durumuma bir anlam veremiyordum!.. Margaret'i yanımda hisseder gibi oldum. Kim bilir, o da sayısız balolarda bunlara benzer şekilde eğlenmişti. Onun da umutları vardı; ne yazık ki kader onu kaldırıma serdi!..

"Belki bunların arasında nice Margaret'ler vardır. Birisine rastlayabilirim." düşüncesiyle zihnimi ondan koparmaya uğraşıyor, ama kuş gibi çırpınışından bir türlü kurtulamıyordum.

Gözüme duvardaki saat ilişti, Selahaddin'le buluşma zamanı yaklaşıyordu. Ne yaptığımı soracaktı. "Hiç bir şey" dersem, onun da huzurunu kaçıracaktım. En arka-

daki salonda orkestra akort yapıyordu. Kapının kenarına dikildim, zihnimden "Nasıl sallanacağım" diye geçiriyordum. "Madem buraya geldim; bir şeyler yapmalıyım" gibi düşüncelerle kendimi hazırlamaya çalışıyordum. Bakışlarımı kızlarda gezdiriyor, güzellerine gitmek için kendimde güven bulamıyordum. Henüz hangisine dans teklif edeceğime karar vermeden coşkun bir müzikle salon dolup taştı ve hareket başladı. Gençler masalardan masalara koşuyorlardı.

Masalarda birkaç kişi kalmıştı. Kapının kenarında dikilmem pısırıklığımı başkalarına göstereceği gibi, kendime olan güvenimi de yok edecekti. En azından kalabalığın arasına karışmalıydım. Masasında tek başına kalmış kıza yaklaştım; kibarca eğildim. Yanına varınca hiç de güzel olmadığını fark etmiştim; çıkık alınlı, tombul yanaklıydı. Bir kere teklifte bulunmuştum. Herhangi bir tepki göstermeden yukarıdan aşağıya beni süzdü. Tekrar eğilerek "Sizi dansa davet edebilir miyim?" dedim. O gene umursamadan daha gururlu bir bakışla beni tepeden tırnağa ikinci kere süzdükten sonra başını "Hayır" anlamında iki yana salladı. Geriye döndüm; kuşkuyla çevremi taradım; çok şükür ki gören yoktu. "O sümsük beğenmedikten sonra beni kim beğenecek?" düşüncesinin verdiği umutsuzlukla Selahaddin'le sözleştiğimiz yere doğru yürüdüm. Gözlerimin önünde Margaret belirdi; leğene doldurduğu suyu odamın zeminine serpiyordu. "Senin gibi alçak gönüllü, yüreği ile düşünen, yüreği ile konuşan insanı bu et yığınlarının arasında bulmam mümkün mü?" diye içimden geçiriyordum.

Merdiven başında orkestra çalmıyordu; fakat çok ka-labalıktı. Terli kızların, delikanlıların ellerinde kağıt bardaklar vardı; kola, bira içerek dinleniyorlardı. Bakınırken Selâhaddin'in sesi kulağıma çarptı. Döndüğümde bir kızla

yan yana dikiliyor, mutlu bir tavırla el sallıyordu. Yanlarına gittim. Selahaddin:

- Tanıştırayım, dedi. Monika; Ayhan.

Memnuniyetimizi belirtir davranışlarla el sıkıştık. Selahaddin, Monika'ya "Afedersin" deyip, bana ana dilimizde sordu:

- Ne yaptın?

- Hiç.

- Ne demek hiç? Burada arkadaş arayan sayısız kız vardır. Sen süklüm püklüm dolaşıyorsun. Gecemizi zehir etme.

Hafif bir gülümsemeyle "Allaha ısmarladık" diyerek yanlarından ayrıldım.

Biraz cesaret bulmak umuduyla içki, meşrubat satılan yere yaklaştım. Fıçılar oluk oluk boşalıyordu. Bir bardak alıp kenara çekildim. Gelip geçenlere, neşeli kahkaha atanlara bakıyordum.

Şövalye giyimli birisi yanıma yaklaştı; bakışları mayhoşlaşmıştı.

- Siz de mi yalnızsınız? diye sordu.

- Böyle daha iyi.

- İyi değil, iyi değil, ama iyi.

Sıkıntılı olduğu her halinden belliydi. Bardağındaki birayı birden yuvarladı. Bir bardak daha alıp yanıma geldi. Çevreye bakındıktan sonra bana döndü.

- Türk müsünüz?

- Evet.

- Bir tatilimi ülkenizde geçirdim. İnsanlarınız bize göre fakir; fakat onlarda bizim yabancı olduğumuz sıcaklık var.

- Size öyle gelmiştir.

- Yok, yok; sıcaklık var, vefa var, sadakat var.

- Sizlerde de var.

Derin bir iç çekti.

- Bizlerde de var! Geniş caddeler, büyük binalar, fabrikalar, bira, umursayıp sendeleyenler, umursamaz görünenler var. -Sesini alçalttı. Bakışları da samimiyetini ifade ediyordu.- Burada insanlık tatile çıktı değil mi?

- Niçin kahırlısınız? Her yerde iyi, kötü insanlar bulunur.

O anda önümüzden iki kız geçiyordu. Şövalye giyimli adam onlara laf attı.

- Bu nezih kızlar dans etme lütfunu her halde bizden esirgemezler.

Dönüp, bize bakarak gülümsediler.

- İyi akşamlar, dediler.

Duruşlarıyla da dans etmeye hazır olduklarını belli ediyorlardı. Uzunca boylu, uzun saçlı olanı iri güllü, normal bir entari giymişti. Diğeri ise karnavala uymuştu. "Gel" anlamında koluma dokundu ve yürüdü. Gitmemekle büyük kabalık yapacaktım.

Piste yürürken içimde bir heyecan dalgası ateşlenmişti. Herkesin sarhoş olduğu, her hareketin olağan karşılandığını düşünerek tabiileşmeye çalışıyordum. Çok şükür ki pist kalabalıktı; iyi becerebildiğim vals de başlamıştı.

Uzun saçlı, iri güllü entarili ile müziğin ritmine kendimizi kaptırmış, dönüyorduk. Arkadaşım ise müziğe aldırmıyor, dans ettiği kızla devamlı konuşuyordu.

Vals bitti, saygıyla eğildim.

- Teşekkür ederim.

İki tatlı ışık gözbebeklerinde derinleşti.

- Yabancısınız herhalde?

Soruyu gözlerindeki sevimli bir derinlikle sormuştu. Her halinden dengeli, ölçülü olduğu anlaşılıyordu.

- Evet. Tabii siz Alman'sınız. Ama hangi şehirdensiniz?

- Buraya yakın Widdeshofen adında bir köy var; oralıyım. Doçent Bey'le nereden tanışıyorsunuz?

- Sizlere dans teklif eden doçent mi?

- Evet.

- Burada tanıştık. "Tanıştık" diyorum; fakat adını bile bilmiyorum. Galiba sizleri yakinen tanıyor.

- Bize derse geliyor?

- Nerede öğrencisiniz?

- Coğrafya'da. Ya siz?

- Hukuk'tayım.

Tekrar müzik başladı. Ona fazla sokulmadan dans etmeye çalışıyor, göz göze geldiğimizde nazikçe gülümsüyordum. Dans ettiği kıza biraz daha sokulmayı kâr sayanlardan olmadığımı her tavrımla göstermek istiyordum. Benimle dans etmekten mutlu olmalıydı ki, nar çiçeğini andıran dudaklarında zarif bir gülümseme hiç eksilmiyordu.

Müzik sustu; uğultuyla masalara akış başladı. Çevremizdekilerden bir kaçı soluk almaksızın öpüşüyorlardı. Hemen karşımızda Doçent Bey bir şeyler anlatıyor, kız da yarı gülümser durumda onu dinliyordu. Yanlarına yaklaşınca:

- Sohbetinizi bozmak istemeyiz; ama sizleri bir şeyler içmeye davet ediyoruz, dedim.

Doçent Bey bize döndü.

- Bundan iyi davet mi olur?

Onlar önde, biz arkada yürüyorduk. Kalabalığın arasından geçmek zorunda kaldığımızda tek sıra oluyorduk; her seferinde yanımdaki kıza "buyurun" diyerek yol gösteriyordum.

Sözleştiğimiz merdivene yaklaşınca bakışlarımla Selahaddin'i aradım; görünürlerde yoktu. Afrikalı kıyafetine girmiş bir kadın:

- Hey Uli! diye bağırıp el sallıyordu.

Doçent Bey ona doğru dönerek bir elini kaldırdı.

- Çok iyi eğleniyoruz Uli!
- Güzel, ben de iyi eğlenceler dilerim.

İçki, meşrubat satılan yere yaklaştığımızda:

- Size ne ikram edebilirim? diye sordum.

Doçent Bey cevap verdi.

- Hanımlara soralım.

Onlara döndüm. Dans ettiğim kız:

-Araba kullanacağım, limonata, dedi.

Diğeri de "limonata", diye tekrar etti.

Doçent Bey de:

- Sırayı bozmayalım, dedi.

Bardağı verdiğim teşekkür ediyordu.

Gezmeye başladık. Yarı çıplak, yüzleri boyanmış kızlar, acayip kılıktaki delikanlılar, sarmaş dolaş, yanak yanağa dans ediyorlardı; müzikle hiç bir ilgileri yoktu. Hele başına iki boynuz takmış bir genç, olduğu yerde, kendi kendine hep aynı minval üzere sallanıp duruyordu. Bazen usulca iki kolunu havaya kaldırıyor, saralı gibi titriyordu. Dördümüz de sözleşmişçesine ona bakıyorduk. Bir ara Doçent Bey ile göz göze geldik: "Aldırma" anlamında omuz silkti.

Ağır ağır yürüyorduk; her bastığımız yerde bir ezgi, bir neşe goncası kıvranıyordu sanki; umutlar, umutsuzluklar, gecenin atmosferini dantela misali örmüştü; herkes kendine göre pay alıyordu.

Oynak bir müziğin çalındığı salona girince Doçent Bey yanındaki kıza hiç bir şey söylemeden, belinden kavrayarak piste yürüdü. Yanımdakine döndüm.

- Candan insan değil mi?
- Gerçekten öyledir.

Konuşurken bakışları sihirli bir havaya bürünmüştü.

- Sizi dansa davet edebilir miyim? diye sordum.

İki gülücük parçası gözbebeklerinin derinliklerinden çatlayıverdi.

Önümde yürüyordu, arkasından bakarken içimde tatlı bir sıcaklık belirdi..Yürüyüşü, giyinişi onu diğerlerinden ayırdığı gibi bakışlarındaki derinlik, tavırlarındaki ağırbaşlılık saygı duyulacak bir kişiliği olduğunu gösteriyordu. Sanki onun cevheri, diğerlerinin yaratıldığı hamurdan değildi.

Yine dansın ölçülerine uymaya çalışarak, aramızda belli bir uzaklık bırakıyordum. Zaten her halinden hafifliklerden hoşlanmayacağı anlaşılıyordu.

Müzik ağırlaştı; bir elimi beline koydum. O da bana nazikçe yaklaşırken:

- Şapkanız ve çantanızla postacıyı canlandırıyorsunuz, herhalde, dedi.

- Evet.

- Bir haber mi bekliyorsunuz?

- Hayır, insanlara dünyamızda hâlâ müjdeler saklı bulunduğunu anlatmak istiyorum.

- İnsanları çok mu seviyorsunuz?

- Kendimden vazgeçebildiğim kadar.

Bakışıyla gülümsedi.

- Ne zamandan beri buradasınız?

- İki yıldır.

- Alışabildiniz mi?

- Alışmamak için herhangi bir sebep yok; zaten ülkeniz çok güzel.

Zaman zaman göz göze geliyor, gecenin tadını çıkarmak için birbirimizi teşvik ediyorduk. İkimiz de memnunduk; sanki neşemiz her an tazeleniyordu.

Müzik bir dehlize girercesine durgun bir havaya büründü. Ona yaklaşırken yüzünde eksik olmayan gülümsemelerle beni karşıladı. Tekrar elimi beline koydum ve dönmeye başladık.

Aramızda doğan ilişkinin yalnızca karşılıklı gülümsemelerden ibaret kalmasını istemiyor; ona bir şeyler sormanın, bir şeyler anlatmanın lüzumunu hissediyordum. Genelleşmiş bulunan belirli cümleleri kullanmayı kendime yakıştıramıyordum.İlgi duyabileceği bir husus da aklıma gelmiyordu. Söz bir kere başlayınca, devam eder umuduyla:

- Adınızı sorabilir miyim? dedim.

- Hildegard. Sizinki?

- Ayhan, ama bana "sen" dersen memnun olurum.

Sanki gözlerinde bir yıldız yağmuru belirdi.

- Elbette seni memnun etmek isterim.

O anda Doçent Bey yanımıza geldi.

- Dostum, maalesef yarın saat yedide Londra'ya uçacağım. Bunun için erken ayrılmam gerekiyor. Kusura bakmazsınız sanırım.

- Hemen mi gidiyorsunuz?

- Hemen gitmem mümkün değil, zira hanımı bulmak zorundayım.

- Diğer arkadaşımız nerede?

- Onu boş bir masaya oturttum.

Hildegard'a baktım.

- Yalnız bırakmayalım, dedi.

Yanına geldiğimizde Doçent Bey hafifçe eğildi.

- Bu gece için tekrar tekrar teşekkür ederim.

Kız yerinden doğruldu.

- Ben de size teşekkür ederim.

Sonra Hildegard'a elini uzattı.

- Size de teşekkür ederim.

Hildegard elini sıkarken gülümsemekle yetindi.

Bana döndü.

- Sık sık görüşeceğiz.

- Umut ederim efendim.

Uzaklaşırken bana bir dost yitiriyormuşum gibi geldi. Kalabalığın arasına karışmadan önce döndü ve bizi bir daha selâmladı. Ben de el sallayıp, onu uğurladım. Sonra onlara yönelip, gülümseyerek sordum.

- Masanıza oturmakla sizleri rahatsız eder miyim?

İkisi de:

- Bilakis memnun oluruz, dediler.

Paketimi çıkarıp, sigara ikram ettim; teşekkür ederek kullanmadıklarını söylediler. Ben yaktım. Müşterek geçmişimiz yoktu; birbirimizi daha yeni tanımıştık, ne konuşacaktık?.. Herkes gibi yılışmayı; elini tutmaya çalışmayı kendime yakıştıramıyordum. O da bunlara müsait değildi; ama kuzeyin ender rastlanan kibarlığıyla güneyin sıcaklığının birleşerek ortaya çıkardığı cazibesi beni zorluyordu. Sessiz oturuşum da yadırganabilirdi.

- Bir şeyler içmek istiyorum; arzunuz varsa, size de getireyim.

Hildegard:

- Zahmet olmazsa, bir limonata rica edeyim, dedi.

Arkadaşı:

- Ben de, diye ilâve etti.

Salona döndüğümde Hildegard yalnız oturuyordu. Benden önce bir genç masaya yaklaştı; eğildi, doğruldu ve uzaklaştı. Hildegard'ın dansı reddetmesi sanki bana sadakatini gösteriyordu. Bardakları masaya koyarken:

- Buyurun, dedim.

Teşekkür ettikten sonra, cüzdanından para çıkarıp, uzattı.

- Katerina ile benim için.

- Paranı yerine koyarsan memnun olurum.

Bakışlarına düşen bir esintiyle parasını cüzdanına koydu. Saçları dağınık, çizgili gömlekli birisi Hildegard'a eğildi, bir şeyler söyledi; bekledikten sonra yanına oturdu.

Kulak kabartarak göz ucuyla onları izlemeye koyuldum. Hildegard'ı dansa zorluyordu; o da nazikçe reddediyordu. Fakat delikanlı sakız gibiydi; yapışmış kopmuyordu. O ısrar ettikçe heyecanlanıyor, Hildegard'ın direnemeyeceğini sanıyordum.

Neden sonra delikanlı kalkıp, gitti. Rahat bir nefes aldım. Dans edenleri seyrederken masaya koyduğu elinin güzelliği dikkatimi çekti; temiz, pürüzsüz, ne kadar güzel bir eldi. Sezdirmeden eline kısa bir süre baktıktan sonra ona döndüm.

- Dansı sevmiyor musun?
- Seviyorum.
- Yorgun musun?
- Yorgun da değilim.
- Niçin reddettin?
- Sebep görmedim.

Cümlesini tamamlarken yüzünde hafif bir pembelik belirdi. Sözlerinde bana karşı tutumunun başka olduğuna dair bir şeyler sezer gibiydim. Bunun verdiği güvenle:

- Benimle dans etmek için sebep arar mısın? diye sordum.

Yüzünün tamamını kaplayan bir gülümsemeyle:

- Hayır, dedi ve ayağa kalktı.

Müziğe ayak uydurarak pistte yerimizi aldık. Gözleri devamlı gülümsemeye hazırdı. Zamanın nasıl geçtiğini anlamıyor, kendimi her an yeni bir neşenin içinde buluyordum.

Ne yazık ki fazla uzun sürmedi. Katerina top sakallı, açık alınlı, hafif kamburca birisiyle geldi. Biz de durduk. Saati gösterip, bir şeyler söylemeye başladı. Hildegard'ın yüzü değişiyordu. Katerina'nın sözü bitince Hildegard bana döndü. Bakışları hüzünlüydü.

- Katerina biraz sıkılmış. Yarın da sınavımız var. Kusura bakma, gitmek zorundayız.

- Ne güzel eğleniyorduk. Madem ki mecbursunuz...

Kalabalığın arasından sıyrıldık; onlar önde, biz arkada idik. Katerina'ya yanındaki durmadan anlatıyor, kahkahalar savuruyordu. Hildegard'ın sağında sessizce yürüyordum; fakat her adımım buluşmak isteyip istemediğini sormam için bende yeni bir heyecan uyandırıyordu. Tanıştığı bütün delikanlılardan aynı soruya muhatap olduğunu düşünerek vazgeçiyordum. Ama gidiyordu, ona bir şeyler söylemem gerekiyordu, belki benimle buluşmak isterdi!.. Nihayet ezik bir sesle sordum.

- Bir daha görüşemeyecek miyiz?

Tatlı bir gülümsemeyle bana baktı.

- Üniversitede karşılaşırız.

- Devamlı kütüphanedeyim; yarınki sınavınızın sonucunu bildirirsen memnun olurum.

- Fırsat bulursam, uğrarım.

Yüzünde, sesinde yürek okşayan bir tılsım belirmişti.

Uğrayacağına ihtimal vermiyor; ama gene de umut besliyordum. Ağır ağır geziyordum; yeni bir teşebbüs için vakit geç olmuştu. Zaten pek çoğu gitmişti. Kalanların ekserisi umduklarını bulamamışlardı.

Arkadaki merdivenin basamaklarının birine Selahaddin oturmuştu. Yorgun görünüyordu. Omuzuna dokununca başını kaldırdı; kaşlarına kadar inmiş fesinin altında bakışları bulanıktı. Ben bir şey söylemeden homurdanmaya başladı.

- Ne garip insanlar. Madem ki erkek arkadaşın var, buraya onunla geldin, onunla eğlen. Bana umut verip, niçin zamanımı alıyorsun?

- Aldırma, kalk gidelim.

*
* *

Kütüphaneye giderken zihnimde Margaret vardı; o ve ailesi için ne yapabilirim, diye düşünüyordum. Elimden gelebilecek bir şey olur da yerine getirmezsem, kendimi suçlu hissedebilirdim. Fakat yapacağım herhangi bir şeyin olmaması da bana acı geliyordu.

Masama oturdum, kitabımı açtım. Satırların arasında Margaret'i görüyordum. Bana iyilik eden bir insan, benden evine dönerken kazaya uğramıştı. Acılarını nasıl paylaşabilirdim?.. Kaldırımdaki çırpınışından kurtulup, önümdeki kitaba kendimi veremiyordum.

Kahve içmek niyetiyle kalktım. Okuma salonundan çıktığımda, merdivenden yukarıya Hildegard ile Katerina geliyordu. İkisinin de yüzleri ışıl ışıldı.

- Ne güzel rastlantı. Kahve içmeye çıkmıştım. Buyurun beraber içelim.

Saygılı bir şekilde ellerini sıktım.

- Sınavınız umarım iyi geçmiştir.

İkisi de iyi geçtiğini söyledi.

Kahve içerken Hildegard sözü önceki geceye getirdi.

- Kusura bakma, aniden ayrıldık. Katerina yanındaki gençten kurtulmak istiyordu.

- Rica ederim. -Katerina'ya bakarak- Çok mu sıkılmıştınız?

Katerina kısa saçlı, esmer, kara gözlüydü. Daha çok güneylileri andırıyordu. O da ölçülü ve dengeliydi. İyi dost oldukları anlaşılıyordu.

- Beni ilgilendirmeyen bir yığın şey anlatıyordu.

Gülümsedim.

- Gerçekten sınavınız var mıydı?

Hildegard cevap verdi:

- Vardı; ama biraz daha kalabilirdik.

- Yazık oldu; başka zaman eğleniriz.

- Karnaval baloları sona eriyor. Kar da çok yağıyor, köyden gelmem zor olur. Sömestr tatili de başlıyor. Bir iş bulup çalışmak istiyorum. Cumartesileri öğleye kadar galiba kütüphane açık. Burada mı olacaksın?

- Buradayım; yolun düşer, uğrarsan, gerçekten sevinirim. İstersen adresimi de vereyim; mektup yazarsan memnun olurum.

Bir kağıda adresimi yazıp verdim. Teşekkür eden bakışları, içimde esrarlı bir perdeyi aralıyordu sanki.

Onları uğurlarken zihnim harekete geçmişti. O delikanlıdan kurtulmak için erken gitmişlerdi. Ama benim için kütüphaneye gelmişlerdi. Hatta tatilde beni ziyaret edebileceğini söylüyordu...

*

* *

Sabahleyin evden çıkarken posta kutumda bir mektup gördüm. Zarfı elime alınca, bakışlarımda Hildegard'ın yeşil gözleri, siyah saçları, güzel yüzü canlandı. Yakınlarındaki bir şehrin belediyesinde çalışmaya başladığını, cumartesi kütüphaneye gelebileceğini yazıyordu. Gurbette aranmanın, dost edinmenin manası başkaydı. Sonra beni sıradan bir dost gibi telakki etseydi, ziyaret etmek lüzumunu hisseder miydi? Bunun sevinciyle hemen cevap yazdım.

Cumartesi günleri kütüphane oldukça tenha idi; bazen benden başka kimse gelmezdi. Zaten öğleye kadar açıktı. Kapıcının gevezeliği tutarsa, zamanımın bir bölümünü alırdı. O gün kapıcı çok neşeliydi, devamlı anlatıyordu; benim de çalışma arzum yoktu ki "izninizle" deyip salona

giremiyordum. Bir ara merdivende topuk sesleri duyuldu ve kayboldu. Kapıcı işaret ederek:

- Galiba seni arıyor, dedi.

Geriye döndüğümde Hildegard dikiliyordu.

-Ah! Ne sevindirici olay, dedim ve ona doğru yürüdüm.

Güzelleşsin diye sanki yer yer çiller serpilmiş yüzü soğuktan hafif morarmıştı. Ama gözlerinde sıcak bir gülümseme derinleşiyordu.

- Sana ne kadar teşekkür etsem, azdır. Ne de olsa gurbette bulunuyorum. Kar kış demeden ziyaretime geldin. Buradaki kantin kapalı; sosyal bilimlerdekine gidelim.

Kar serpiştiriyordu. Saçlarına konan beyazlıklar ona bir başka güzellik veriyordu.

Kahve içerken dikkat ediyordum. Davranışları, konuşmaları ölçülüydü. Gözlerinin ve dudaklarının beraber gülümsemesi samimiyetini gösteriyordu. Her halinden saygı duyulacak bir şahsiyete sahip olduğu belliydi. Yeşilin hiç bir tonu, gözlerini andırmıyordu; sanki Rabbim ona has bir yeşil yaratmıştı. Tatilden, çalışmadan, kardan söz ettik. İkimiz de karı seviyorduk; getirdiği güçlük, içli şiiri yanında hiç kalıyordu.

Onu uğurlarken derin bir yalnızlığın içine düşeceğimden endişeleniyor, böyle bir duyguya niçin kapıldığımı da anlamıyordum. Buraya geldiğimde kimseyi tanımıyordum; az mı yapayalnız günler geçirmiştim? Şimdi ise birkaç arkadaşım vardı.

Arabasına binince, etkisi bende uzun sürecek bir gülümsemeyle:

- Sana yazarım, dedi ve kapısını çekti.

Uzaklaşırken içimde bir boşluk derinleşiyordu.

Sözünde durdu. Yazdığı mektupta önümüzdeki cumartesi bir defin merasimine iştirak edeceğini, sonraki cumartesi ise ziyaretime geleceğini söylüyordu. Mektubu beni

uzun uzun düşündürdü. Geçici ihtirasların insanı olmadığı açıkça anlaşılıyordu. Buralarda ciddi bir ilişki de bana göre değildi. Doğup büyüdüğüm çevreden beni uzaklaştıracak bir hayatı hayal bile edemiyordum. Benden evine dönerken Margaret'in geçirdiği kazanın da her an ızdırabını duyuyordum. Bu kış kıyamette yolda başına bir iş gelirse, uğursuzluğuma inanır, dünyam zindan olurdu. Para kazanmak için iş bulmam, çalışmam lazımdı. Cumartesiyi bulacağım işte geçirebilirdim. Yakışık almamasına rağmen, bir dahaki cumartesiye kütüphanede olamayacağımı, görüşmemizi daha sonraya bırakmamız gerektiğini yazdım.

*

* *

Sömestr tatilimi inşaatlarda çalışarak geçirdim. Sabah ve akşam posta kutuma bakıyordum. Boş olduğunu görünce yüreğim burkuluyordu. Halbuki randevuyu ben ertelemiştim; yeni bir mektupla ne zaman buluşabileceğimizi ona bildirmeliydim. Ama Hildegard'a mektup yazmak istemiyordum; çünkü sebebini izah edemediğim kuşkular duyuyor, fakat ondan bekliyordum.

Tatilin bitmesiyle kütüphaneye döndüm. İlk günler sanki benim ısınma dönemimdi. Arzu ettiğim şekilde çalışamıyordum. Bir başka husus da canımı sıkıyordu. Selahaddin, Margaret'in kendine geldiği haberini bana verdiğinde ne kadar sevinmiştim. Fakat daha sonra ondan bir haber alamamıştım. Devamlı Selahaddin'i öne sürmeye sıkılıyordum. Birkaç kere evlerine telefon etmek istediysem de numaralarını çevirmeden ahizeyi yerine bırakmak zorunda kalmıştım.

Kitaplarımı masamın bir kenarına iterek önüme bir kağıt aldım. Margaret'le ilgili duygularımı dökmek istiyor, ne çare ki nereden ve nasıl başlayacağıma karar veremi-

yordum. Kaldırımdaki hali gözümün önündeyken yanı başımda birisinin dikildiğini hissettim; başımı kaldırdığımda Hildegard'la göz göze geldim. Bakışlarında derinleşen sıcaklık bir bahar güneşi kadar etkileyiciydi.

- Hildegard!..

Sesimin sımsıcak olduğunu hissediyordum.

- Seni birkaç kere aradım; maalesef yoktun.

Yanımdaki sandalyeye oturdu.

- İlgine çok teşekkür ederim. Ben de para kazanmak için biraz çalıştım. -Hafif bir tebessümle ilâve ettim.- Sana azıcık kırgınım.

Kırgınlığımı söyleyerek ona ilgimi belli etmek istiyordum.

- Niçin?

- Mektup yazmadın.

Bakışları duruldu.

- Senin yazman gerekmez miydi?

- Son mektubu ben yazdım.

- Buluşmamızı sen erteledin ama.

Hatamı anlamaya çalışır gibi bir tavır takındım.

- Haklısın; senin kadar ince düşünmediğimden mektubunu çok bekledim. Önemli değil; şimdi sen geldin ya.

Bir süre tatilden, derslerden, sömestrinin ilk günlerindeki telaşeden konuştuk. Onun dersi vardı. Dışarıya beraber çıktık; buralarda seyrek görünen lekesiz, parlak bir gün yaşanıyordu. Çimenlerde sere serpe oturan öğrenciler güneşin tadını çıkarıyorlardı.

Onu Coğrafya Enstitüsü'nün kapısına kadar getirdim. Ayrıldıktan sonra yüreğimi dolduran hoş duygularla ağaçların altında bir süre gezindim.

*

* *

Ziyaretleri devam ettiğinden usul usul zihnime yerleşiyordu. Gelmediği zamanlar bekliyor, fakat fazla önemsemiyordum. Çünkü Hildegard'ı tanıdıkça duygularıyla oynamanın insanlıkla bağdaşmayacağına inanıyor, mesafeli davranmaya çalışıyordum. Buradaki asıl gayem bir an önce öğrenimi bitirip, ülkeme dönmekti. Elbette insanî ilişkilerimiz olacaktı; içinde bulunduğumuz hayatı tanımamız bakımından da lüzumluydu.

Kantinden çıktım; ağır ağır yürüyordum. Baharla beraber gurbet de kendisini daha derinden duyuruyordu. Çiçeklerle, yeşilliklerle donanmış dünyamız insanı yüreğinden bir başka türlü yakalıyordu.

Kütüphanenin önünde birisi dikiliyordu; dikkat ettim, Hildegard'dı. Gizli bir güç adımlarımı hızlandırdı. Elinde bir file vardı.

- Ah Hildegard burada ne yapıyorsun? Masada otursaydın.

Ruhunun aynası olan yüzü sevgiler saçıyordu. Yüzüne bu manayı, bu güzelliği veren elbette ruhuydu; et ve kemikten ne olurdu?

- İçeri girmedim. Geldiğini görünce seni bekledim. Biliyorsun, yarın Paskalya bayramımız başlıyor. Sana yumurta getirdim.

- Gönlünce bin yaşayasın. Beni gurbette yalnız bırakmıyorsun. Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

Yumurtalar renkli bir mika kabın içindeydi. Hülyalı bir gülümseme ile fileden çıkarıp, bana uzattı. Kabı açtım; rengarenk boyanmışlardı.

- Ne kadar emek sarfetmişsin.

- Geç saatlere kadar onlarla uğraştım.

- Zahmetler ettin. Bunları nereye boşaltsam?

- Lüzum yok; kabı da kalabilir. Kusura bakma, hemen gitmek zorundayım.

- Niçin acele ediyorsun?

- Hastanede bir tanıdığımız yatıyor. Ziyaretine geldik. Annem onun yanında beni bekliyor. Seni hemen bulamayınca, geç kaldım.

Arabasının yanına kadar yürüdük. Vedasındaki hüznü gözlerinden de okunuyordu.

*

* *

Akşam eve giderken ekmek aldım, çay demledim. Yumurtaları bir bir elime alıyordum; hiç birisini gelişi güzel boyamamış, hepsine emek vermişti. Hangisini kırabilirdim? O güzel gözlerinin nurunu benim için bunlara dökmüştü. O öpülesi parmakları azami dikkatlerini sarfetmişlerdi. Bunları kırmak, "Bülbülü eti için kesmek" olmaz mıydı? Birkaç gün zarfında çürüyeceklerini biliyordum. Ama Hildegard'ın el emeğinin kısa bir süre de olsa, gözümün önünde durması dünyalara değmez miydi?...

*

* *

Öğle yemeğinin ağırlığı üzerime çökmüştü. Bakışlarımda Margaret belirdi; yüzünde içli bir mahzunluk vardı. Bir süre onunla göz göze durdum. "Ah kader" diye içimden geçirdim. Odama gelişi, saçlarını at kuyruğu yapışı, rahat hareketleri gözümün önünde canlandı.. Üzüntülü hayallere fazla dalmamak için yerimden kalktım. Okuma salonundan çıkarken Hildegard'la karşılaştım. Zoraki gülümsedim.

- Gel şurada oturalım.

Koltuklara oturduk. Neşesine karşılık veremiyor, içinde bulunduğum durumu da ona anlatamıyordum; çünkü yanlış anlardı. Margaret'le gönül ilişkim yoktu. Tanıştık, bir gün beni ziyarete geldi, trafik kazası oldu. Selahaddin gibi o da üzüntüme sebep bulamazdı. Belki bu ruh halimden sıyrılmak, belki de bilgiçlik taslamak için hayatı irdelemeye başladım,

- Ne hikmetse hayatı karmaşık hale getiriyoruz. Birbirini tanımayan iki çocuk bile bir araya gelince ne kadar kısa zamanda kaynaşıyorlar. Hatta birbirlerinin dilini anlamalarına dahi gerek yok. Çocukların aksine, şahsiyeti teşekkül etmiş iki kişinin dost olması için uzun zamana ihtiyaç var. Sanki bu okullar, insanları birbirine yabancılaştırmak gayesiyle kuruluyor.

Hildegard, "Neler söylüyorsun?" der gibi bana bakıyordu. Sözlerimi yadırgamakta haklıydı. Bugüne kadarki konuşmalarımızda günlük meselelerin dışına çıkmamıştık. İşi şakaya vurmanın lüzumunu duydum.

- Nasıl Hildegard, filozof olabilir miyim?

O ahenkli tavrında bir değişiklik yoktu; yüzündeki tatlı sükûnu bozmadan, sadece biraz dikkatlice, bana bakıyordu.

- Seni tam anlayamadım; ama söylediklerinde gerçek payı olduğunu hissediyorum.

Gülümsedim.

- Madem hissediyorsun, o halde iyi anlıyorsun.

O gülümserken bakışları yüreğime işliyordu.

*

* *

Ziyaret zamanı yaklaşıyordu. "Bir başka güne ertelesem mi?" diye zihnimden geçirdim. Halbuki Selahaddin abla-

sına telefon edip, Margaret'i ziyaret edebileceğim haberini getirdiğinde ne kadar sevinmiştim. Bugün ise üçüncü ziyaret günüydü; hâlâ gitmemiştim. Başımı Hildegard'a çevirdiğimde saçları alnına dökülmüş, önündeki kitaba dalmıştı. Ona karşı beslediğim duygularımın artık yüreğime sığmadığını fark ediyor, onu ilk defa görüyormuş gibi bakıyordum: İnsanda saygı uyandıran bir güzelliği vardı... Düşünmeye başladım; enstitülerinde de çalışabilirdi. Buraya niçin geliyordu? Elbette bunun bir sebebi vardı. Sıradan arkadaşlıklar için rastlantılar yeterdi...

Ayak ucundaki çantasına eğildi; iki tane akide şekeri çıkardı; birini bana uzattı.

- Almaz mısın?

Düşünceliydi, gülümseyerek aldım. Bakışlarındaki durgunluk hiç aralanmadı, tekrar önüne döndü. Ona yaklaşarak fısıldadım.

- Neyin var Hildegard?

Gözlerinde derinleşen anlamlı bir ıslaklıkla bana baktı. Bakışları bulanır gibi oldu. "Bir şeyim yok" dercesine tavır takındı.

- Bizde "Üzüntüler paylaşılınca azalır, sevinçler paylaşılınca çoğalır" diye bir söz var. Ben de doğruluğuna inanırım. Üzüntünü paylaşabilirsem, memnun olurum.

Yüzü şafak rengini aldı; kısa bir tereddütten sonra:

- Bir şeyim yok, dedi ve önüne döndü.

İnkarının altında gizli bir üzüntü yatıyordu. Daha fazla ısrar etmenin yersiz olacağını düşünerek sustum; ama gözlerimi ondan alamıyordum. Ona baktığımı fark edince, yüzünü bana çevirdi. Göz göze duruyorduk. Gülümsemeye hazırdım. Bakışları yumuşadı; kısa bir süre sonra da göz bebeklerinde tutuşan kıvılcımlar yüzüne yayıldı. Ses tonumla ona güven vermeye çalışıyordum.

- Hildegard, yakın hissettiklerimin her derdini paylaşmak istiyorum. Bu belki de kendimi avutmak için bir çaba, fakat hiç bir zaman gayretkeşlik değildir. Sonra sen herhangi bir yakın gibi de değilsin.

Bakışları değişti, yüzü anlamlı bir hal aldı; ama bir şeyler söyleme arzusu tereddüdünü yenemiyordu. Ona yardımcı olmak için devam ettim.

- İnsan zaman zaman üzüntülü olabilir; hatta üzüntüleri yersiz veya sebepsiz de olabilir. Fakat yakın bulduğu bir insanla dertleşirse, ferahlar. -Şaka üslubuyla ilâve ettim.- Yoksa beni yakın olarak kabul etmiyor musun?

Yutkundu; durumunu emanet edeceği cümleyi bulmakta güçlük çekiyordu. Biraz da onu bu müşkül durumdan kurtarmak için:

- Bu konuları yarına bırakalım, dedim. Şimdi başka bir şey söylemek istiyorum. Hastanede yatan bir arkadaşımı ziyaret etmek zorundayım. Seni yalnız bırakmak istemezdim; fakat beni bekler. Müsaade eder misin?

- Tabii.

- Bak ne kadar içten söyledin.- Kitaplarımı toplarken ilâve ettim.- Seni yarın görürsem, çok memnun olurum.

İçime ilmek atan bakışıyla "Geleceğim" dedi.

Kütüphaneden çıktım; baharın ışık seliyle yıkanmış dünyamız birbirinin koynunda uyuklayan nice güzelliklerin sırlı yumağıymış meğer. Yeni duyguların varlığını sezen yüreğim mutluluklarla dolup taşıyor, hastaneye uzanan yollarda kanatlanmış, uçuyordum. Margaret'i nasıl bulacağım, beni nasıl karşılayacağı hiç aklıma gelmiyordu. Zaman zaman babamın mezarını, annemin nuranî yüzünü, kardeşlerimi görür gibi oluyordum.. Ama Hildegard'ın benden yüreğimi istediğine inanarak, içimdeki hisleri tutan barajı irademle kırıyordum..

Margaret'in odasının önüne geldiğimde kapı açıktı, "Beni suçlu görüyor mu?" sorusuyla hafif bir telaşa kapılmıştım. Yatağına uzanmış, yüzünün yarısı yastığına gömülmüş ihtiyarca bir kadın bana bakıyordu. Başımla selamladıktan sonra:

- Margaret Adrian'ı arıyorum, dedim.

Duvarlarda "Ay!" diye çınlayan bir çığlık beni odaya çekiverdi. Hafif telaşım heyecan dalgasına dönüşmüştü.

- Bağışla Margaret; seni ziyarete gelemedim.

O da heyecanının doruk noktasında idi. Göğsü kalkıp iniyordu.

- Biliyorum, biliyorum; bana o anı hatırlatmak istemiyorsun.

- Elimden bir şey gelmemesi de üzüntümü belki ikiye katladı.

- Üzülmene gerek yok. Bak şimdi iyiyim.

- Kim bilir ne acılar çektin? Keşke tanışmasaydık.

- Bunda senin suçun ne? Senden değil de bir başka yerden gelirken de kaza olabilirdi.

- Hakkında çok konuşulan, sık sık sözünü ettiğimiz; fakat ne olduğunu bilmediğimiz kadere bizi götürüyor.

Derin bir göğüs çekti.

- Kader... Bizler için ebedî muamma!

Zamanla heyecanlarımız yatışıyor, konuşmamız tabii seyrine giriyordu.

- Ameliyatın oldukça ağır geçti. Birkaç gün son derece endişeliydim; iyileşmeğe başladığını öğrenince ne kadar memnun olduğumu tahmin edemezsin.

- Benden nasıl haberdar oluyordun?

- Kaza gecesi durumunu öğrenmek umuduyla hastanenin kapısındaydım. Annen olduğunu tahmin ettiğim bir hanım, genç bir adamla gelince oradan uzaklaştım. Ertesi gün Selahaddin adında arkadaşım evinizin telefonunu reh-

berden buldu. Telefon edip, size gitti. Ablan ve enişten görüşmüş. Sonraki günler çok merakta idim; varlığımdan anneni haberdar etmeyi göze alamıyor, telefon edemiyordum.Birkaç kere ahizeyi elime aldıysam da numaraları çeviremedim. "Katil" diyen bir sesle telefonun kapanacağını sanıyordum. Ama Selahaddin zaman zaman ablana telefon ediyordu.

Gözlerinde duygulu bir ıslaklık belirdi.

- Bu tereddütlere hiç gerek yoktu.

- Haklısın; fakat kaygılarımın önüne geçemiyordum. Seni ziyaret edebileceğimi bir süre önce öğrendim. Burada yakınlarınla karşılaşabilir, "Eserini mi görmeğe geldin?" şeklinde bir söz işitebilirim diye korkuyordum. Nasılsa bugün arzum korkumu yendi ve beni buraya sürükledi.

İki damla yaş kirpiklerinde tomurcuklandı.

- Seni çok üzdüm.

- Ah Margaret insan nasıl üzülmez!

Bana sezdirmemeğe çalışarak gözlerini kuruladı. Kaygan bakışlarını tavana kaldırdı. Saçları kısacıktı; belli ki ameliyat sırasında traş etmişlerdi. Alnının sağ tarafında düğümlenen iz saçlarının derinliklerine doğru uzanıyordu. Bir ara hayalimde Hildegard canlandı. Neyi vardı acaba? Sadece ifade edemediği duygularından mı bunalıyordu?..

Margaret içimde hassas bir yere dokunan yumuşak bir sesle:

- Gene daldın, dedi. Artık üzüntülü günler geçti.

- Evet Allah'a şükür, iyisin.

- Günlerini nasıl geçiriyorsun?

- Tahmin edebileceğin gibi fakülte, kütüphane, ev üçgeni içinde dolaşıp duruyorum.

- Derslerine de engel olduğumu sanıyorum.

- Bunca ızdırabın arasında böyle şeyler düşünürsen, üzülürüm.

Islak göz bebeklerinde iki soluk ışık belirip söndü. Ürpertiyi andıran gülümseme yüzünde dolaştı.

Müşterek geçmişimiz sınırlıydı; konuşacak fazla bir şey bulamamamız gerekirdi; ama ikimizi de ilgilendiren konularda zevkle derinleştik. Bahçedeki ağaç dallarının arasında ışıldayan güneş odada loşluk bırakarak çekildikten bir süre sonra kapıdan içeriye bir hemşire başını uzattı.

- Ziyaret saati sona erdi.

Ayağa kalktım.

- Allaha ısmarladık Margaret, fırsat buldukça gelirim.

Yatağında doğruldu; insanı etkileyen bir duruşu vardı. Elini uzattı.

- Güle güle, burada günler nasıl olsa geçiyor, sen derslerini ihmal etme.

- Ders önemli değil, sık sık uğrayacağım.

Kapıdan çıkarken dönüp baktım; ebedî bir hüzün gözlerine yerleşiyordu.

*

* *

Saat ilerlemişti, ama Hildegard ortalıkta yoktu. Halbuki "Geleceğim" demişti. Niçin gelmedi? Bugüne kadarki geliş, gidişleri "Seni bekliyorum" cümlesini duymak için miydi?.. Gelse ne olacaktı? Bir süre yanımda oturduktan sonra kalkıp gidecekti. Ama söz vermişti. Hüzün dolu bakışlarıyla Margaret gözümün önüne geldi. Hastane köşelerindeki yalnızlığı, çektiği acılar yüreğime sarılıyordu!. Margaret hastahaneden çıkarsa, Hildegard'la ilişkimi yadırgar mıydı? Niçin yadırgayacaktı? Aramızda gönül ilişkisi yoktu ki. Yoktu ama "Senin için bu acıları çektim" derse ne cevap verirdim. Ziyaretimden o derin heyecanı niçin duymuştu?

Hildegard'dan kopabilir miydim? Vefasız, adi bir insan olmaz mıydım?... Bunalıyordum...

Okuma salonunun kapısını açtığımda Katerina merdivenden çıkıyordu. Beni görmemişti. "Hildegard da buradadır" kanaatiyle hemen geri döndüm. Onu bekler durumda görünmek istemiyordum.

Masama oturdum. Kitabıma kendimi veremiyor, sabırsızlığımı da anlamıyordum. Başım önüme eğikti. Alnıma dayadığım sağ elimin serçe parmağıyla yüzük parmağının arasından salona girenleri gözlüyordum. Zaman geçtikçe sabırsızlığım telâşa dönüşüyordu. Hildegard görünürlerde yoktu.

Heyecanıma, dışarda olup olmadığına dair merakıma sabırla direndim. Okuma salonundan çıktığımda, dış salonda kimse kalmamış, kitap verilip alınan yerler kapanmıştı. Bir koltuğa oturdum. Zihnimde "Niçin gelmedi?" sorusu düğümleniyordu. "Her gün kuzu gibi gelip gidene 'Seni bekliyorum' dediğim zaman, gelmeyiverdi. Demek ki zaafımı keşfedince, benden uzaklaştı.. Neler düşünüyorum? Belki bir işi çıkmış, belki de arabası bozulmuş, bugün üniversiteye gelmemiştir..."

*

* *

Okuma salonunun değişik yerlerindeki dolaplarda öğrencilerin sık sık başvurduğu kitaplar bulunurdu. Bana lâzım olan lügati bulmakta epeyce güçlük çektim. Döndüğümde Hildegard masamda oturuyordu. Yürek atışlarım zembereğine basılmışcasına hızlandı. "Ne oluyorum?" diye kendime kızıyor, yürürken ona nasıl davranmam gerektiğini düşünüyordum. "Niçin gelmediğini" sormayacak, hiç bir şey olmamış gibi davranacaktım.

Yaklaşınca başını kaldırdı; alnına dökülen saçlarının altında gözleri gülümsüyordu. Açık yeşil tayyörü ve etekliği de ona ayrı bir güzellik vermişti. Ilık bir sesle:

- Nasılsın? dedim.

- İyiyim.

Defter ve kitabı önündeydi. "Niçin gelmediğini sormamakla iyi ettim." diye zihnimden geçirdim. Ona olan ilgimi sezdirmiş olurdum. Yok canım! Ona ilgi mi besliyordum? "Geleceğim" demesiyle umutlanmıştım. Her umut sabırsızlık kaynağı değil midir?.. Bakışlarımı kaydırdım; yine ciddi ve ağırbaşlı görünüyordu.

Bazen yüreğime bir alev düşüyordu. Göz ucuyla ona bakıyordum; kendini kitabına vermişti. O yanımda olduğu zaman sanki sihirli bir el vaktin akışını hızlandırıyordu; saatlerin nasıl geçtiğini anlamıyordum.

Kitap ve defterini çantasına koydu; sevimli bir şekilde bana döndü.

- Şimdi gitmeliyim;ama yarın geleceğim.

- Güle güle, nasıl istersen.

*

* *

"Bir şey söylemeden "Yarın geleceğim" demişti. Saatin ilerlemesine rağmen gelmemişti. Belki de "Nasıl istersen" deyişim, onu gelmekten vazgeçirdi, "Bekliyorum" desem dilim mi kururdu. Daha önce söz verdiği halde gelmemesi böyle bir kabalıkta bulunmamı gerektirmemeliydi. Hem bu sözü soğuk bir tavırla söylemiştim; oysa kadın ilgi ister; nazlılık da onun en belirgin özelliğidir. Bekletmenin ne demek olduğunu gayet iyi biliyor. Çok genç olmasına rağmen bu gerçeği yakalamış, kullanmakta da becerikli. Kim bilir hangi serüvenlerde bu tecrübeyi kazanmış?.. İnsanoğlu ka-

ramsarlığa ne kadar yatkın. Bir umudun sonuç vermemesi nasıl da suçlamalara götürüyor. Bakışı, duruşu, konuşması yaşantısının temizliğini belgelemiyor mu? Bana belli bir saat söylemedi ki.. Akşama kadar daha çok zaman var. Onun hakkında yakışıksız yargılara varmamalıyım.. Ne kadar iyimserim; geçen gün gelmemesini nasıl açıklayabilirim? Bir bahane uydurmaya ihtiyaç duymadı. Bendeki etkisini de sinsice gözlüyordu. İyi ki niçin gelmediğini sormadım!" Düşünceleriyle önümdeki sayfayı çeviremiyordum. Bazen sinirleniyor, zihnimin onunla meşgul olmasını istemiyordum. İrademi ele geçirdiğim zamanlar ancak iki üç satır okuyabiliyordum. Kapının açılmasıyla okuma salonuna düşen topuk sesleri yüreğimi hoplatıyordu. Yaklaşanın o olmadığını hissetmeme rağmen geleni iyice görmeden kitabıma eğilemiyordum.

*

* *

Başımı kaldırdığımda salonda dikiliyordu; göz göze gelmek umuduyla bakmağa başladım. Çevresine bakındıktan sonra yürüdü, boş bir masaya oturdu. Bir anda tepeden tırnağa bir yangın beni sardı. Kısa bir tereddütten sonra, kalkıp yanına gittim. Eğilerek:

- Niçin buraya oturdun, diye fısıldadım.

Bana döndü; bakışlarına alınganlık yerleşmişti.

- Gelişime memnun olup olmadığını anlayamıyorum.

- Memnuniyetimi nasıl ifade edebilirim?

- Bilmem ki?.. Sen basit bir insan gibi iç dünyanı sezdirmiyorsun.

- Bu yersiz tartışmayı bırakalım. Beni gerçekten memnun etmek istiyorsan, yanıma gelirsin. Şimdi sigara içmeye çıkıyorum.

Dışarıya çıktığımda göğüs kafesim yüreğime dar geliyordu; onunla süre gelen ilişkim biraz sonra şekillenecekti. "Basit bir insan" olmamam avantajdı; ama bu benden kopmamasına yeter miydi? Hemen içeriye girmek istiyordum; fakat acele etmekle zaafımı iyice ele verecek, belki de uzaklaşmasına yardımcı olacaktım. Dışarda biraz oyalanmak bana mecburiyetmiş gibi geliyor, ne çare ki yüreğim sabırsızlıkla çırpınıyordu.

İçeriye girdiğimde aynı masada oturuyordu. Ama hissim, yerime oturunca, yanıma geleceğini söylüyordu. Sandalyeme oturur oturmaz kitaplarını toplayıp kalktı. Bana doğru gelirken yüzünü küskün bir gülümseme kaplamıştı. Bir anda içime tarifsiz bir sevinç doldu. Yanıma oturunca, ona döndüm.

- Şimdi memnun oldum.

Küskün gülümsemesini sürdürmekle yetindi. Düşünmeğe başladım... "Bizlerden daha nazlı ve gururlarına düşkün oldukları halde yanıma geldi. Ayrıca beni basit insanlardan da ayırdı.. Yanıma gelmek istemediği halde okuma salonuna uğramadan da yapamadı. Bu, ya beni görmek, yahut da bana kendisini göstermek tutkusunun sonucuydu. İkisi birbirinden farklı mı?.. Ya ben!.. Yanında bile ona hasret değil miyim? Sevgimi niçin en güzel şekilde ifade etmiyorum? Bu saçlar, bu ipek gibi ten, bu güzel yüz zamanla tarumar olursa ne yaparım?. Bunlarsız yine onu sevebilir miyim?.. Bunlar için onu sevmiyorum ki! Fizyolojik yapısından dolayı sevseydim, onu başkalarıyla mukayese ederdim. Zamanın alıp götüremeyecekleri, onu Hildegard yapmıyor mu? Sadelik, ağırbaşlılık, ahenk, ölçü karakterini dokumamış mı?.. Maddî arzuların dışında, bir meleğin duyguları kadar temiz bir aşkla onu sevmiyor muyum?.. Ya babamın mezarı, ya annemin yüzündeki ebedî hasret!... Doğduğum topraklara bağlılığım!.. Ey Rabbim!.. Bakışlarımı ona kay-

dırdım; önündeki kitaba dalmış görünüyordu. "Bir kalpte filizlenen temiz sevgiye her hangi bir sebeple ihanet etmek katilliktir." diye zihnimden geçirirken ona baktığımı fark edince, bana döndü. İçli bakışlarında ifade edemediği bir şeyler gizliydi. Kısa bir tereddütten sonra,

- Dışarıya çıkalım mı? Çok güzel güneş var, dedi.

Bir şey söylemeden kalktım.

Gökyüzü pırıl pırıldı. Canlı bir güneş yapraklarla, çimenlerle oynaşıyordu.

Yan yana yürüyorduk. Mutluluklar benimdi; duygularım kelimelerle ifade edilemezdi. Sanki gökler bizi selamlıyordu. İçime sığmayan coşkunluk, "Ey Rabbim! Ne sonsuz nimetlerin varmış!" diye haykırmağa beni zorluyordu.

*

* *

Evden gelirken arabasını gördüm. Oturduğu koltuğa, tuttuğu direksiyona duygulu duygulu baktıktan sonra yürüdüm. Daha birkaç adım atmamıştım ki enstitülerinden bir delikanlıyla çıktı. Tedirginlik duymadım; çünkü Hildegard'a her bakımdan güveniyordum. Kendisini göstermek gayretiyle bana bakıyordu. Ben ise onları rahatsız etmemek düşüncesiyle bakışlarımı çevrede gezdiriyordum. Delikanlı, arabanın kapısını açtı; binmesi için ısrar ediyordu. Bindi, camdan el sallıyordu. Görmezliğimi sürdürsem, maksatlı olduğumu anlar, üzülürdü. Onu birden görmüş gibi tavır takındım; gülümsedim. Delikanlı gaza bastı; uzaklaşırken arkasına dönmüş, hâlâ bana el sallıyordu. Niçin tedirginlik duyacaktım; biliyordum ki Hildegard bugün bana uğrayacak, söyleyecekti. Zira onun gözlerinde bana ve alın yazıma gerçek bir bağlılık görüyordum.

Beni yanıltmadı. Öğleden sonra kütüphaneye geldi. Yanıma otururken bakışlarını gözlerimden ayırmıyordu.

- Sınıf arkadaşımdı. Botanik enstitüsüne gidecektik.

Arabası yakındaydı. Israr edince bindim.

- Hildegard, neler söylüyorsun. Elbette sınıf arkadaşların olacak. Onlarla insanî ilişkilerde bulunacaksın. Söylemen dikkatini, hassasiyetini gösterir. Söylemesen de aklıma bir şey gelmez. Çünkü sen...

Bana merakla bakıyordu. Devam edemedim.

- "Çünkü sen?.." diye tekrar etti.

Gülümsedim. Bakışlarımda iç dünyamı görüyordu; ama kulağıyla da duymak istiyordu. Ah biz doğulular, çıra gibi yanar, yine de aşkımızı ifade edemeyiz.

*

* *

Böyle devam etmemeliydi; çünkü sezgim beni sevdiğini söylüyordu. Açmak için güneşi bekleyen çiçek gibi, onun da benden aşka dair sözler beklediğine inanıyordum. Duygularım her geçen gün onun güzelliğine, başkasında emsalini görmediğim özelliklerine, bir sarmaşık misali sarılıp, boy atıyordu. Aşkımı ona ifade etmek kararıyla dersten çıktım. İçim içime sığmıyordu; Hildegard'a sevdiğimi söyleyecektim; zaten halimden anlıyordu. Bir kere de benden duyacak, kim bilir ne kadar sevinecekti...

Okuma salonuna girince masama baktım; kitaplarım olduğu gibi duruyordu. Kendimi garip bir yalnızlığın içinde buldum; bu saatte dersi yoktu. Yürürken irkildim; bir başka masaya oturmuş, çalışıyordu. Usulca yanına gidip, kitabını aldım ve masama doğru yürümeğe başladım; arkamda ayak seslerini duyuyordum; sanki yüreğime basıyordu. Kitabını masama koydum; o da yanımdaki sandalyeye oturdu. Göz göze gelmekten kaygılanıyordum. "Neden

bunu yaptı?" diye düşünürken geçen günleri hatırlıyor, bir sebep bulamıyordum.

"Bir başkasıyla tanıştı, benden ayrılmaya kendisini hazırlıyor" ihtimalini aklıma bile getirmiyordum. O Hildegard'dı, böyle bir şeyi nasıl yapardı?

- Dalgınsın.

Fısıltısı içliydi, döndüğümde sihirli bakışları beni süzüyordu. Gülümsemek için bir bahane aradığı da belliydi.

- Bazen durgunlaşırım.

Sesimden de içten yaralandığım anlaşılıyordu.

- Niçin?

- Ben de bilmiyorum.

Önüne dönerken üzülmüşe benziyordu. Kitabımı okuyormuş gibi arada bir sayfa çeviriyordum. Damarlarımda bir yangın dolaşıyordu. Her şeyimle kendimi hazırladığım Hildegard bunu nasıl yapardı? Gözlerimi ona kaydırdım; kitabına dalmıştı. Her gün cıvıl cıvıl duygularla dolup taşan yüreğim doğranıyordu. Bir şeyle mi mücadele ediyordu? Beni iyice avucuna mı almak istiyordu? Buna ne gerek vardı? Onun olduğumu anlamıyor muydu?

Kitabını usulca kapayıp çantasına koyduktan sonra bana döndü. Yüreğimi titreten bir şekilde bakıyordu.

- Gitmek mi istiyorsun?

- Evet.

Onu uğurlayıp okuma salonuna döndüğümde bunalıyordum. Çalışmam mümkün değildi. Çoktan beri de Margaret'i ziyaret etmemiştim.

Hastaneye giderken zihnim onunla meşguldü. Tavırları gözümün önündeydi. Neden bir başka masaya oturmuştu?..

Odaya girdiğimde Margaret ellerini başının altına koymuş, dalgın dalgın tavana bakıyordu. Beni görünce olağanüstü bir sevinçle yatağında doğruldu, bakışlarına da bir

canlılık düştü. Yüreğimdeki dostluk ateşini hissettirircesine elimi uzatırken:

- Uzun zamandan beri gelemedim; kusura bakma, dedim.

- Fırsat buldukça geliyorsun, bundan fazlası olmaz ki.

Saçları henüz uzamamıştı; sararmış yüzü biraz toparlanmış gibiydi.

- Seni daha iyi gördüm.

- Her gün kendimi daha sağlıklı hissediyorum.

- Ne zamana kadar burada kalacaksın?

- Doktor bir hafta içinde taburcu olabileceğimi söyledi.

- Ne güzel.

Bakışları ışıldarken yanaklarında birkaç çizgi tutundu.

- Tatilde yurduna gidecek misin?

- Henüz karar vermiş değilim. Gitmek istiyorum; fakat önümüzdeki sömestr paraya ihtiyacım olacağını düşünüyorum.

- Tatilini ikiye bölsen, nasıl olur?

- Her iki bölümünün de işe yaramayacağından korkuyorum.

Birbirimizin dertleri üzerinde konuşurken sözlerimiz bizi ılık bir ortamda yoğuruyordu. Samimiyetin güzelliğini ikimiz de içimizde duyuyorduk. Zamanın nasıl geçtiğini anlamadık. Ondan ayrılırken ciddi bir acı duydum.

- Margaret, beni bağışla, size gelemem. Evimi, bütün gün kütüphanede olduğumu da biliyorsun. Seni görmek beni mutlu eder. Ziyaretime gelirsen sevinirim.

- Tabii sık sık görüşeceğiz.

Akşamın kendine has hüznü yapraklarda fısıltı gibi dolaşıyordu. Margaret'in sağlığına kavuşmasından duyduğum mutluluğu, Hildegard'ın başka yere oturmasının üzüntüsü alıp götürüyordu. Zaman zaman Margaret'in Hildegard'la ilişkimi nasıl karşılayacağı aklıma geliyorsa da üzerinde fazla durmuyordum.

Bizim sokağın başında Selahaddin'e rastladım. Gurbet akşamlarının ne kadar çekilmez olduğu yüzünden okunuyordu.

- Hayrola Selahaddin?

- Sana uğradım, evde yoktun. Gelirsin umuduyla burada dikiliyordum.

- Ne kadar iyi ettin. Buraya gelirken adımlarım beni arkaya çekiyordu. Gel şu lokalde biraz dertleşelim.

Girip, oturduk. Selahaddin:

- Bazı akşamlar evde boğulur gibi oluyorum, düşününce de can sıkıntısına sebep bulamıyorum; ama önüne geçemiyorum, dedi.

Kahırlı şekilde gülümsedim.

- Yalnızlık kötü, dertli olmak ise felâket.

- Neyin var?

- Karnavalda tanıştığım Hildegard zaman zaman kütüphanede beni ziyaret ediyor. Fakat aramızdaki ilişkiyi bir türlü anlayamıyorum. Bazen çok yaklaşıyor, bazen de uzaklaşıyoruz. Meselâ bugün gelip, bir başka masaya oturdu.

- Aranızda hoş olmayan bir olay geçmesin?

- Yok; dün arabasına kadar uğurladım. Candan iki insan gibi ayrıldık; hatta uzaklaşırken neşe ile el salladı. Bugün soğuk bir duş aldım. Akıllı, duygulu bir kız bunu neden yapar?

- Senden beklediği sözleri duyamayınca bu yolu tutmuş olabilir.

- Ona neler söylemek istedim. Ya şartlar, yahut da o müsait değildi.

- Vur tekmeyi gitsin. Dünyada kız mı yok!

- Saygı duyduğum bir kişiye nasıl tekme vurabilirim? Bize buralarda ne şekilde bakıldığı belli. Belki de yakınlığımızdan ailesine söz etmiş, zılgıt yemiş olabilir, diye düşünüyorum. Sen ne dersin?

- Mümkündür. Senin kızın olsa, yabancıyla ilişki kurmasını ister misin?

- Ne yapabilirim?

- Tavrı senin için yorum konusu olduğuna göre âşıksın. Bir an önce kurtulmaya bak. Bu, dertlerine dert katar. Burası gurbet, bize kimse acımaz.

- "Kimse acımaz"dan kastın nedir?

- Hildegard'ı kast ediyorum. Yarın birisini bulur, seni yüzüstü bırakır. Tam tutulmadan çaresini ara; aksi takdirde yanarsın.

- Yok canım; âşık değilim. Saygı duyduğum bir insanın davranışları üzerinde duruyorum.

- Dostum, aşk bir zihin iptilasıdır. Bugün değilsen bile yarın olacaksın; zira zihnin meşgul olmaya başlamış.

- Buralarda aşkın olmadığını bilmiyor muyum?

- Yanlış düşünüyorsun. İnsanın olduğu her yerde aşk vardır. Belki tezahürü farklıdır.

*

* *

Günbegün artan ilkbaharın canlılığı beni de etkiliyor, duygularım tabiata kulak vererek daha da gürbüzleşiyordu. Merkez binanın arkasındaki bahçede geziniyordum. Tavrını, bakışlarını, başka yere oturuşunu değerlendiriyor; bir yargıya varamıyordum. Beynimde o, bakışlarımda o vardı.

Başımı kaldırdığımda bir kır çiçeğinin narinliğiyle karşımda dikiliyor, gözlerinde ufuksuz bir gülümseme derinleşiyordu. Sevincimi belli ederek ona doğru yürüdüm. Sesi yüreğimin en hassas teline dokunuyordu.

- Epeyce bir zamandır sana bakıyorum. Kendini unutmuş gibisin.

- Böyle güzel havalar beni etkiliyor Hildegard. Ağaçların altında, çiçeklerin arasında dolaşırken sanki tabiatın neşesini paylaşıyorum.

- Sana gelmiştim; kitapların dağınıktı; güzelce topladım.

- Otursaydın, ben de geliyordum.

- Sen olmayınca sıkıldım. Zaten az sonra dersim var.

Çimenlerde yürürken başı önüne eğikti. Bir şeyler söylemeyi tasarladığı belliydi; fakat bir türlü söze başlayamıyordu. Duygularla dolup taşmama rağmen ben de ona söyleyecek bir şey bulamıyordum. Sessizce yan yana yürüyorduk.

Fakültelerinin önüne geldiğimizde bana döndü; yüzünü tatlı bir gülümseme kaplamıştı.

- Yakında görüşürüz.

Sesinde sıcaklık, gizli bir vaad vardı.

- Hildegard, senden ayrılmak bana zor geliyor.

Gözlerinde hiç görmediğim bir sevinç ışıldadı. Bu sevinç bir anda silinip gitmedi.

İlkbaharın nefesindeki ilâhî vecdi her şeyimle yaşıyordum.

*

* *

Pazar olduğu için geç kalkmıştım. Yatarken de, kalkınca da beynimde o vardı. Elektrik ocağına çaydanlığı koyarken Selahaddin'e hak vererek, "Bu zihin iptilasından kurtulmalıyım" diye düşünüyordum. Aksi takdirde derslerimde başarılı olamayacaktım. Ama zihnimin onunla meşgul olmasından da sonsuz mutluluk duyuyordum.

Zil çaldı. Kapının otomatiğine bastıktan sonra masamı düzenlemeye başladım. Selahaddin'i beklerken yürekten gelen "Hello" sesi beni geri çevirdi.

- Margaret...

Onda bir özellik haline gelen mahzunluk gene yüzüne hakimdi.

- Hastaneden ne zaman çıktın?

- Beş gün önce.

- Niçin uğramadın?

- Doktorum kat'i istirahat etmemi tavsiye etti.

- Çay içer miyiz?

- Teşekkür ederim. Biraz önce evde içtim.

- Sana ne ikram edebilirim? Meyve suyum, meyvem var. Kahve yapabilirim.

- Azıcık meyve suyu içeyim.

Masaya oturduk. Onu sağlıklı görmekle gerçekten memnun olmuştum. Memnuniyetim bakışlarıma, tavırlarıma da yansıyordu. Saçları biraz uzamış, alnının sağ kesimindeki yara izi de azalmıştı.

- Odam bıraktığın gibi değil, dağıldı, tozlandı.

- Gene süpürürüz, düzenleriz.

Gülerek:

- Böyle kalsın daha iyi, dedim. Sen acı çektin, ben üzüldüm.

- Acılı zamanlarda insan yalnız olmadığını anlıyor.

Bu da onun getirdiği mutluluktur.

- Ne diyorsun Hildegard! Ah, affedersin, sen hastanedeyken tanıştığım kızın adını söyledim. Kusura bakma Margaret. Senin kıymetini bilmek için herhangi bir acıya, ayrılığa lüzum yok. Yıllarını paylaşmadığı bir insanın evini, kim temizlemeye gelir? Bilmiyorum; bunu annelerden başka kim yapar?

Yüzü hafifçe ciddileşti.

- Şimdi nerede o arkadaşın?

- Herhalde evindedir. Hastanedeki ilk günlerinde çok üzgündüm. İçinde bulunduğum ortamdan sıyrılmam için

Selahaddin beni zorla karnavala götürdü. Orada tanıştık. Bazen beni kütüphanede ziyaret ediyor. -Biraz karamsar bir tavırla ilave ettim.- Onu fazla tanıyabilmiş değilim.

Yüzünde manalı bir gülümseme belirdi.

- İnsanları tanımak zor, değil mi Ayhan?

- Galiba insan olarak biyolojik yapılarımız aynı. Fakat çok değişik yaratıklarız. Seninle tanıştık; dinimiz, milliyetimiz, her şeyimiz farklı, ama yalnızlığımı, melalimi yenmem için ne gerekiyorsa yaptın. Bir başkası apayrı mizaçta. Rahmetli babam, sık sık, "İnsanları değiştirmeğe çalışma, hüsrana uğrarsın" derdi...

Ben konuşurken aynanın önünde duran resmim dikkatini çekmiş olacak ki kalkıp yakından baktıktan sonra yerine oturdu. Ben de hiç bir şey söylemeden resmi aldım, çantasına koydum ve konuşmaya devam ettim.

Duygulu bir iç çekişle sözümü kesti.

- Babasızlığın ne demek olduğunu bilirim.

Onda üzüntülü bir çağrışıma sebep olduğum için bakışlarımın değiştiğini fark ediyordum.

Margaret:

- Üzülmedim, dedi. Yetimlikte de beni yalnız bırakmaman bana manidar geldi.

Ayağa kalktı.

- Hava sıcak, kapalı yer de insanı bunaltıyor. Sakıncası yoksa, üniversitenin bahçesinde gezelim.

- Ne sakıncası olabilir?

Gülümseyerek cevap verdi.

- Belki arkadaşın görür de kızar.

- Margaret!.. Bu nasıl söz, şakası bile ağır.

Dışarıya çıktık. Haziran güneşi ateş saçıyordu. Bahçelerde dolaşıyorduk. Margaret durgundu. Onu neşelendirmek istiyor, fakat başaramıyordum. Bir bankın yanından geçerken:

- Margaret, seni bir türlü neşelendiremedim, dedim. Ben kıvamımı bulamıyorum; galiba sen de biraz yorgunsun. Şurada oturalım.

- Fena olmaz.

Otururken derince soludu.

- Çok yoruldun herhalde?

- Fazla değil.

- Tatilde nereye gidiyorsun?

- Nekahet döneminde sıkıntılı olabilir endişesiyle bu yıl tatil yapmayacağım.

- Üzülme, gelecek yıl mahrumiyetinin acısını çıkarırsın.

- Mutlaka tatil yapacağım diye bir tutkum hiç bir zaman olmadı.

- Halkınız genellikle seyahatten, tatilden hoşlanıyor.

Sen hoşlanmıyor musun?

- Neden hoşlanıp, neden hoşlanmadığımı pek bilmiyorum.

Sesinin derin acılardan geldiği anlaşılıyordu.

- Karamsarlığın yersiz Margaret. Hayat pek çok yönüyle sevilmeye, yaşanmaya değer.

Bakışlarını bana çevirdi; keder canlı bir yaratıkmış gibi gözlerine doluyordu.

- Çocuk bile sevmek veya sevinmek için bir sebep arar; en azından bir horoz şekerine muhtaçtır.

Gülümsedim.

- Gene bonbona geldik Margaret.

- Evet, o bonbon güzel espriydi.

İkimiz de kuşkuluyduk; fakat kuşkularımız kendimizden kaynaklanmıyordu. Sanki uçurumların kenarında geziyorduk. Çağrışımlar yoluyla diğerimizi umulmaz acılara yuvarlayacağımızı hissediyorduk. Espriler yapıp, neşelenmeyi de denemiyor değildik. Nedense başarılı olamıyorduk.

Uzun süre sohbet ettikten sonra kalktık.

- Buradan eve gitsem, iyi olur.

- Seni evinizin köşe başına kadar götürebilir miyim?

- Niçin köşe başına kadar?

- Annene görünmek istemiyorum.

- Bu yersiz bir endişe. Senin ne kabahatin var?

- Biliyorum, biliyorum; ama kendimi bu psikolojiden kurtaramıyorum.

Hem konuşuyor, hem yürüyorduk. Biraz açılmıştık. Gölgeleri takip ediyorduk. Margaret'in eski canlılığı yoktu; ama kazanabileceği umudunu bana veriyordu.

Bir kapının önüne geldik. Margaret, kapıyı açtı.

- Buyur çıkalım.

- Şimdi affet Margaret.

Bir elimi tuttu, içeriye çekiyordu.

- Rica ederim, bir başka zaman geleceğim.

Elimi bırakmadan:

- Söz mü? diye sordu.

- Söz.

*

* *

Hildegard'ın düzenli ziyaretleri devam ediyordu. Her gün güzelliğini, saygı duyulacak şahsiyetini biraz daha keşfediyordum. Yüreğimde toprak kaymasına benzer bir hareket çoktan başlamıştı. Ona yaklaşmamam için beni tutan her şey gün gün yıkılıyor, bana sadece aşkı hakim oluyordu. Aramızdaki farklılıkları eskisi gibi önemsemiyor, sevginin aşamayacağı hiç bir engel olmadığına inanıyor, her gün onu biraz daha sevmenin hazzını duyuyordum.

Nerede kalacağım, hayatımı nerede sürdüreceğim de önemli değildi. Bütün kainat iki sevgilinin yurdu değil miydi? O yanımda olduktan sonra her yer birdi.

Tanrı'nın sadece iyi kullarına bahşettiğini zannettiğim mesut günler yaşıyor, Rabbime şükürler ediyordum; mayamızdaki bütün çirkefliklere galebe çalan bir aşkı bana bahşetmişti. Ne zaman geleceğini, kapıyı nasıl açacağını gayet iyi biliyordum. Dersi olduğu zamanlar bile onu beklerdim; içimde devamlı bir sızı derinleşir, yeşil gözleri bana bakıp bakıp gülümserdi.

Ah bir türlü dinmeyen, hepsi birbirinden güzel hayallerim!.. Bir bakışı, bir kelimesi, anlamlı bir gülüşü bana yenilerini sunardı. Güneşin guruba inerkenki ayrılışı bütün canlılığıyla yüreğimdeydi...

*

* *

Kitaptan başını kaldırıp, gözlerini bana çevirdi. Fırtınadan sonraki berrak gökyüzü kadar temiz yüzüne duygularının güzellikleri hakimdi. Bakışıyla da sanki ruhunu ruhuma perçinliyordu. Yüreğim böylesine bir sıcaklık hiç tatmamıştı. Kılcal damarlarımda bahar havası dolaşıyordu.

- Bana Türkçe öğretir misin?

Anlatılamayacak kadar masum, samimi bir söyleyişi vardı. Yüreğime işleyen ahenkli sesinde ebediyen unutamayacağım musiki gizliydi.

- Hildegard, sen de farkındasındır ki bilmek başka, öğretmek başkadır; ama deneyelim. Bu istek nereden geldi?

- Hiç.. Ne bileyim? Çok arzu ediyorum.

Bu artık hayatıma girişinin ifadesiydi. Onu kollarımın arasına almanın ihtirasını ilk defa duydum; fakat bu ihtiras ham arzuların ürünü değildi, sadece ulvî manası vardı.

Önüme bir kağıt aldım ve "yemek" yazıp, ona tercüme ettim. Türkçe fiillerin sonlarının "mek" veya "mak" la

bittiğini söyledim. Bunların önceki hecelerle bağlantılı olduklarını izah ettim.

- İçmek fiilini ele alalım. "İç" ince olduğu için, ardından "mek" gelmektedir. Şimdi "koş"u düşünelim; bunun masları nasıldır?

Biraz düşündükten sonra bana baktı; pek az mutlu insana nasip olan bir gülümsemeyle yüzü aydınlandı.

- Koşmak.

Ben bir fiilin kökünü söylüyordum. O, onu mastar haline getiriyordu.

Yemek kelimesinin şahıslara göre çekimini yazdım. O da telaffuz ediyordu. "R" leri bizim gibi değil de kendilerinde olduğu gibi yumuşak söylüyordu. Ben de üzerine basıp, heceleri ayrı ayrı söyleyerek "yiyorum" de bakalım diyordum. O da tekrar ediyordu. Zaman zaman gülüşüyorduk.

Sonra içmek fiilini çekti. Dikkatini tam yoğunlaştırdığından hiçbir yanlışlık yapmadı.

Giderken yazdığım kağıtların hepsini toplayıp çantasına koydu. Bakışıyla kalbinin en gizli sırlarını açtığını söylüyordu.

- Akşam ezberleyeceğim.

Onu uğurlayınca, bugüne kadar duymadığım derecede yalnızlık hissettim. Hildegard!.. Benim her şeyimdi.. Mutluluğum, sevincim, üzüntüm.. Hayata açılan kapımdı. Her şeyim onunla vardı; onunla güzeldi. Rüyalarımın ışığıydı.

*

* *

Akşam devamlı benimle beraberdi. Hayalimde bir fiilin kökünü söylüyordum; o da mastarını bulup çekiyordu. Uykuya onunla daldım.

Bana ders çizelgesini vermişti. Ama hiç bir zaman onu ders salonlarının kapılarında beklememiştim. Bunu ne kendime, ne de ona yakıştırıyordum. Sanki bir başkasına gitmesini engelleyecek, onu bana gelmeye mecbur edecekmişim gibi bir duyguya kapılıyordum. Nasıl ki ben milyarlarca insanın arasında, gidip onu bulacaksam, o da bana hür iradesiyle gelmeliydi. Fakat bekleyemedim. Fiillerin çekimini ezberleyebilmiş miydi? Bu hayatımızın bütünleştiğini gösterecekti.

Merkez binada dersleri vardı. Ders salonunun önü kalabalıktı. Merdivenden inerken Hildegard'ın sırtı bana dönüktü. Karşısındaki Katerina devamlı gülümsüyordu. Beni görünce Katerina'nın gülümsemesi çoğaldı. Hildegard da merdivenden indiğimi anlamıştı. Hemen geri döndü ve devam etti.

- İçiyorsun, içiyor, içiyoruz...

*

* *

Okuma salonunun önündeki koltukların birine oturmuş; yaklaşan tatilimi düşünüyordum. Ayrı kaldığımız hafta sonlarını geçirmekte bile güçlük çekerken iki aya katlanmak bana imkansız gibi geliyordu.

Onu merdivende görünce ayağa kalktım; gülüşüyle önüme yepyeni bir dünya seriyordu.

- Ne güzel; bugün erkencisin.

Sımsıcak gülümsemesiyle yüzü ışıl ışıldı.

- Profesör derse gelmedi. -Elindeki çantayı göstererek- Kitapları vereyim.

Kendine has stilini bozmuş, saçlarını omuzlarına dökmüştü. Her an ona karşı duygularım tazeleniyor, günbegün aşkın merdivenlerini tırmanıyordum. "İnsan bu kadar mutlu olmaz." diye düşününce de derinden derine sebebi-

ni bilmediğim kuşkular duyuyor, mutluluğumun bir rüya gibi silinip gitmesinden korkuyordum. Bu kuşkular, bu korkular da aşkımı alevlendiriyordu.

Yanıma oturdu; bakışlarını bana çevirdi; kaderimi gözlerinde okuyordum.

- Nasılsın? Yorgun görünüyorsun.

- Teşekkür ederim. Yorgun değilim. Tatilini Yugoslavya'da geçireceğini söylemiştin. Ne zaman gidiyorsun?

- Önümüzdeki çarşamba. Sen ne yapıyorsun?

Hasret ateşi içimi sarmıştı.

- Yurduma gideceğim; ama zamanını bilmiyorum.

Bakışlarına bir mahzunluk çöktü.

- Mektup yazarsın, değil mi?

Bakışlarında "evet" dememin arzusu ve sabırsızlığı vardı.

- Önce sen gidiyorsun. Senin yazman gerekmez mi?

*

* *

Beklemek ne zormuş Rabbim! Günler ne kadar uzunmuş. Yazacaklarını az çok tahmin ediyordum. Sabırsızlığımın anlamsızlığını biliyor; fakat önüne geçemiyordum.

İş dönüşünde hem heyecanlanıyor, hem de endişeleniyordum. Ya mektubu gelmemişse, bir gün daha nasıl bekleyecektim?.. Dış kapıyı açar açmaz posta kutumda beyazlık gördüm. Bir heyecan kasırgasına yakalandım. Zarfını nasıl açtığımı hatırlayamadığım kısa, özlü mektubunu "Senin Hildegardın" diye imzalamıştı. O anki mutluluğumu ebedî kılması için Rabbime nasıl dua ediyordum. Sayısız kereler okudum. Gezdiği yerleri, gördüklerini anlattıktan sonra, döneceği günü belirtiyordu.

Heyecanımı dizginleyerek ona yazmak istiyordum; ama mümkün değildi. Ne yazsam tatmin olmuyor, mektubuma yüreğimi koymaya çalışıyordum.

Beni ziyaret eder umuduyla dönüşünden iki gün sonraya bilet aldım. Geleceği gün işten ayrıldım. Odamı süpürdüm, düzenledim.

Sevincim ve heyecanım hiç azalmıyordu. Her zil çaldığında telaşlanıyordum.

Öğleden sonra odama güneş vuruyordu. Üzerime ağırlık çökmüştü. Yatağıma uzanmış, dalmıştım. Zil sesiyle uyandım. Camdan bakınca onu gördüm; kapının önünde dikiliyordu. Hemen otomatiğe koştum. Biraz sonra merdivende topuk sesleri başladı. Bu sesler onu bana getiriyordu; sanki yüreğimde yankılanıyordu. Ne mutlu andı. Merdivenin başında onu karşıladım. Biraz durgundu; yorgunluğuna verdim. Hafifçe yanmıştı.

- Hildegard!..

- .....

Bir şey söylemedi. Ölçülü bir şekilde gülümsedi. Sevinç, heyecan, hüzün karışımı bir duyguyla yüreğim çarpıyordu. Beklediğim, özlediğim Hildegard bütün güzelliği, ağırbaşlılığıyla yanımdaydı; ama ne yazık ki bir süre sonra benden ayrılacaktı. Yeşil gözleri esrarengiz bir derinlikte yüzüyordu.

- Mektubuna çok sevindim. Hele "Senin Hildegardın" yazman bana verebileceğin en büyük mutluluktu.

Bakışlarını camdan dışarıya kaydırdı; düşünceli bir hal aldı. Sesi de değişmişti.

- Keşke onu yazmasaydım.

Şaşırdım.

- Niçin?

- Bilmem ki!

Sanki yüreğime bir yıldırım düşmüştü.

- Benim olmana engel nedir? Ayrı dinden, ayrı milletten olmamız mı?

Gözleri doldu, dudakları tereddütle kıpırdadı; yutkundu. Biraz düşündükten sonra:

- Hayır, dedi.

- Bir eksikliğim mi var?

Başını önüne eğdi. Bakışımla ondan cevap bekliyordum. Kısa bir süre sonra başını kaldırdı. Kirpiklerinde inci gibi yaşlar tomurcuklanmıştı.

- Onlar senin için engel değil mi?

- Allah, dinleri insanların mutluluğu için göndermiştir. Birbirimizi boğazlayalım diye değil. Ayrı milletlerden oluşumuz da birbirimizi tanımamız, sevmemiz içindir.

Köy, çiftlik hayatı insanı fazla eğitmese de sezgilerini geliştirir, ona yüreğini duyururdu; mutlaka sezgileriyle aşkımı yakalamış, yüreği de onu bana getirmişti. Ona niçin duygularımı ifade etmeyecektim?

- Hildegard; farkındaysan seni sıradan bir insan gibi görmüyorum. Nasıl gördüğümü de anlatmam mümkün değil; kelimelerim yetersiz kalır. Titiz bir bahçıvanın çok sevdiği gülüne bakışı, belki benim sana bakışımı andırır. Seni kaybedersem demiyorum; çünkü böyle bir şey düşünemiyorum.

Derin bir soluk aldı.

- Ayhan, ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Önümüzde daha çok vakit var. Yarın kaçta gidiyorsun?

- Sabah onda uçacağız.

- Ne kadar kalacaksın?

- İki ay.

- İki ay mı?

Sesi duyguluydu.

- Müfettişlik bizlere iki ay izin veriyor; ama erken gelirim.

Mahzun bakışlarını bir pırıltı yalayıp geçti. Bir şeyler söylemek istediği belliydi; fakat ne diyeceğine karar veremiyordu. Gözlerini bana çevirdi. Bakışları hülyalı bir atmosferden geliyordu.

- Güzel yazıyorsun. Bana mektup yazar mısın?

- Belki bana güzel şeyler yazdırıyorsun. Sana yazmaktan derin zevk duyuyorum.

Konuştukça hasretimiz dineceği yerde, ayrılık sızısı bize kendini duyuruyordu. Nihayet hüzünlü bir sesle:

- Ayhan, dedi. Ne kadar bir arada olsak ayrılacağız. Doktordan aldığım randevunun saati yaklaşıyor.

- Ben de gelebilir miyim?

- Tabii.

Masadan kalktık. Arkamda kaldığından aynanın önünde duran yumurta kabını görmemiş olmalı ki görünce heyecanlandı. Koşarak boynuma sarıldı. İki ruh asla birbirini bu kadar temiz duygularla kucaklamamıştır. O benim için aziz bir varlıktı; heyecanından yararlanmayı nasıl düşünebilirdim! Sadece sırtını okşayarak onu teskin ettim.

*

* *

Havaalanına giderken anılarımdan kopuyor, bir serüvene atılmanın heyecanını duyuyordum; oysa yıllardan beri hasretini çektiğim yakınlarıma kavuşacaktım. Gözleri ağıt dolu bir özlemle bakışlarımdan eksik olmuyordu. Selahaddin'in esprilerine zoraki gülümsüyor, bir an önce susmasını, beni hayalimle baş başa bırakmasını istiyordum.

Uçak havalandı; altımızda küçülen toprak kahverengi, yeşil karelere bölünürken buluta giriyordu. Biraz sonra ağır bir sis tabakasından başka bir şey görmememe rağmen gözlerimi camdan ayıramıyordum; bulanık görüntü-

lerin arasında ondan bir tutam saç, bir gülücük arıyordum. Derin bir soluk aldığım sırada, Selahaddin usulca omuzuma dokundu.

- Neyin var?

- Bir şeyim yok.

- Sabahtan beri durgunsun.

- Uzun zamandır buralardayız. Ne de olsa anılarımız birikti.

- Kısmetse iki ay sonra yine geleceğiz. Yurdumuza dönerken de anılarımıza kavuşmuyor muyuz? Bunun sevincini neden duymuyorsun?

Yüzümde garip bir ifade belirdiğini hissediyordum.

- Herhalde onu yaklaşınca duyacağım.

- Maşallah neşen de pazarlıklı.

Dağ doruklarına oturan kat kat bulutlar pamuk yığınlarını andırıyor, vadilere serpilmiş evler ışıldıyordu.

- Gene daldın, diyerek Selahaddin beni dürtükledi.

- Şu manzaraya bak. Her şey birbiri için yaratılmış sanki. Ne eksik, ne fazla.

- Bir eksiği var.

- Nedir?

- Bu güzelliklerin arasında Hildegard da olmalı.

Yüzünde şeytanca bir gülümseme sürüp gidiyordu. "Üstüme fazla gelme" dercesine baktıktan sonra tekrar cama döndüm. Doruklardaki yumak yumak bulutlar, vadilerdeki evler üç beş dakikanın içinde eriyerek beni bekleyiş dolu iki gözle karşı karşıya bıraktılar.

*

* *

O gözler ayrılığın hüznüyle bekliyorlardı. Kalemi elime alıp, masada saatlerce oturur, o gözlerin yeşillikleriyle sarmaş dolaş olarak cümlelerimi sıralardım.

Bir mektubunda çiçekler arasında çekilmiş resmini göndermişti. Sanki bakışlarımla onu kağıttan söküyor, varlığıma katıyordum. Gömleğimin cebine koydum, her an kalbim sıcaklığını duyuyordu. Yalnız kalınca resmini sık sık çıkarıp, bakıyor, her bakışımda gözlerindeki hasreti biraz daha seziyordum.

Son mektubunda "Bu akşam bir kız arkadaşımla dansa gideceğim" diye yazmıştı. Bu cümle yüreğime alevden bir mızrak gibi saplandı. Pencereye doğru yürüdüm; ufuktaki güneş kor parçasını andırıyordu. Ağır ağır oluşan kan gölünde vedanın ne kadar zor olduğunu görüyordum. "Bana yazmadan da gidebilirdi. Bu onun bağlılığını belgelemiyor mu?" düşüncesi iyimser bir yorum gibi geliyordu. Dans teklifiyle kurulan ilişki dudaklara inmek için ne kadar zamana ihtiyaç duyardı!..

*

* *

Havaalanında buluştuğumuzda Selahaddin neşeli idi; esprileriyle uğurlamaya gelenleri güldürüyordu. Ona gıpta etmeme rağmen kendimi değiştiremiyordum; durgunluk bir zırh gibi beni sarmıştı.

Yerlerimize oturunca Selahaddin:

- Biz bize kaldık, anlat bakalım, dedi.

- Ne anlatayım?

"Ne anlatayım?" derken sesimin tonuyla da "Anlatacak çok şey var, neresinden başlayayım?" diye soruyordum.

- Anlat işte.

Israrını ve tavrını kuşkuyla karşıladım; yine duygularımı hafife alacaktı. Bir yandan da anlatmak istiyordum; belki fark edemediğim noktayı bana gösterirdi.

- Bir mektupta "Bu akşam kız arkadaşımla dansa gidiyorum" cümlesi geçse, ne anlarsın?

Kıkırdamaları arasında el sallayarak cevap verdi.

- "Bir başka sevgili arıyorum, haberin olsun."

Ciddiyetimi devam ettirdim. Sesimde de beni anlamasını duyuran uyarı bulunuyordu.

- Başka bir ihtimal yok mu sence? Dansa gittiğini belirtmesi dolaylı da olsa bana bağlılığını anlatmıyor mu ?

Selahaddin de ciddileşti.

- Bu anlamları çıkarmak için kendini neden zorladığını anlayamıyorum. Gençliğinin en güzel günlerini hayal ve kuruntuyla mahvediyorsun. "Gelen ağam, giden paşam" demiş atalar. Vur tekmeyi gitsin.

- Gitmesini ben de istiyorum, ama...

Cümlemi tamamlatmadı.

- Bak dostum; samimiyetimle birkaç söz söylemek istiyorum. Bizler açlığımıza, perişanlığımıza rağmen gururlu insanlarız. Aramızda sosyal ve ekonomik fark bulunduğu için de bilhassa Avrupalı kadınlarla ilişkilerimize çok dikkat etmeliyiz. Kadın, gözümüzde oyuncak olmaktan çıktı mı tekmeyi vurmalıyız. Aksi takdirde müzminleşen ilişkimize, gururumuzu da katar, bizi nereye götüreceği belli olmayan sele kapılırız.

- Ne yapmamı istiyorsun?

Selahaddin biraz sinirlendi.

- "Vur tekmeyi gitsin" dedim ya. Bir süre onu hatırlar üzülürsün; fakat zamanla unutur, hayata kavuşursun.

*

* *

Herkes gibi ben de doğru sözü duyunca hak veriyor, ama uygulamak için gerekli iradeyi bulamıyordum. Buraya geliş gayemi, sorumluluklarımı düşünerek kendimi derslerime vermek istiyordum. Ne çare ki, ne hayallerimden

ne de okuma salonunda yankılanan ayak seslerinde onu aramaktan kurtulabiliyordum.

Sömestr başlamamıştı; üniversite, kütüphane tenha idi. Bu sessizlik de hayallerimle iç içe olmamı sağlıyordu. Oturduğumuz, dolaştığımız yerleri gördükçe içim burkuluyordu. Burada olduğumu biliyordu; isteseydi beni görmeye gelirdi. Herhalde umursamaz tavrıyla aramızdaki ilişkinin bittiğini söylüyordu. Yakında sömestr başlayacaktı; içinde bulunduğum durumdan sıyrılmazsam, çok elemli günler yaşardım. Kendimi ondan uzaklaştırmanın yollarını aramalıydım.

Margaret'i de görmüyordum. Dostluğumuzu, geçirdiği trafik kazasını, bendeki etkisini, dertli günlerimizi kaleme almaya başladım; bu sayede zihnimi Hildegard'dan iyice ayıklayacaktım.

İlk günler yazdıklarımı anlamsız, Margaret'le ilgisiz bulmama rağmen yırtıp atmıyordum. Defterimin sayfaları şişiyordu. Nasıl olsa bir gün onun kişiliğini yakalayacak, beğeneceğim şeyler yazacaktım. Sömestr başlayınca Margaret'i görecek, yazdıklarımı gösterecektim; kim bilir ne kadar sevinecekti...

Trafik kazasının olduğu akşama gelmiştim; asfaltın üzerinde çırpınışı gözlerimin önündeydi. Olayı ayrıntılarıyla hatırlamaya çalışıyordum. Sıcak bir fısıltı içimi okşadı.

- Ne yapıyorsun?

Bu okşama çok kısa sürdü; yerini çelik parmaklı bir elin yüreğimi sıkmasına bıraktı. Aynı zamanda da kendimi suç üstü yakalanmış hissediyordum. Bütün vücudumu bir titreme sardı; nefesim kesilecekti.

- Hildegard!... diyebildim.

Yanıma oturdu. Bakışlarında, yüzünde kayıtsızlık var gibi geldi bana. Önümdeki deftere bakıp:

- Neler yazıyorsun? diye sordu.

Ne söyleyebilirdim?.. Yüreğim dilim dilim yarılıyordu. Defteri biraz karıştırdıktan sonra bana döndü.

- Nedir bunlar? Gerçekten merak ediyorum. Ne kadar da çok yazmışsın. Maalesef anlayamıyorum. Nedir?

Bakışıyla beni cevap vermeye zorluyordu. Cevap vermek istemediğimi, onu kırmamın da söz konusu olamayacağını belli eden bir tavır takındım.

- Ne olur, bana benimle ilgili soru sorma.

"Peki" anlamında gülümsedikten sonra, bakışları duygulu bir havaya büründü. Bir elini defterin üzerine koydu. Bakışım kaydı; Rabbim ne güzel yaratmıştı.

- Sana dargınım. Buraya geldiğini iki satırla neden bildirmedin?

- Tatildeyken "Buradan son mektubumu gönderiyorum" diye yazmıştım. Geldikten sonra senden haber alamayınca ben de yeni bir mektup yazmak cesaretini kendimde bulamadım.

Geçmişi hatırlamak için dalar gibi oldu.

- Neyse... İyi ki kütüphaneye uğradım. Tatilin nasıl geçti?

Biraz mesafeli davrandığını seziyordum.

- Akrabalarımı, arkadaşlarımı gördüm. Çocukluğumun geçtiği yerlerde hatıralarımı tazeledim. Sen neler yaptın?

- Evde idim.

- Gel kahve içelim. Belki birbirimize anlatacaklarımız vardır.

- Kusura bakma; kitap alıp, hemen gideceğim; arabada halam bekliyor.

Ayağa kalkmaya hazırlanıyordum.

- Yok, yok; sen otur; yazmaya devam et.

- Yazdıklarım önemli şeyler değil, seni uğurlamak isterim.

- Halam yaşlı, muhafazakar!..

Kapıdan çıkıncaya kadar arkasından bakıyor, "Uzun zamanlık hasreti böyle mi giderecektik?" diye içimden geçiriyordum. Yüreğimde ayrılık sızısı derinleşirken başımı önüme eğdim. Aniden kalkışı, "Halam yaşlı, muhafazakar" cümlesi zihnimde düğümleniyordu. "Beni ciddiye alsa, tanıştırması gerekirdi. Ciddiye almıyorsa, gene tanıştırabilirdi ve halasınca yadırganmazdı. Üniversitede okuyan kızın sınıf arkadaşı, kütüphaneden tanıdığı olabilirdi.."

Bütün ihtimallerin üzerinde duruyor, gerçek niyetini yakaladığıma bir türlü inanamıyordum. Zaman zaman "Onu bekleyen bir erkek olmasın?" sorusu zihnimde beliriyor; fakat buna hiç ihtimal vermiyordum; çünkü Hildegard iki yüzlü olamazdı.

Önümde Margaret'in notları, beynimde Hildegard'ın düğümleri vardı. Bu durumda bir de günlerimin muhasebesini yapmaya başladım; hangi umutlarla buraya gelmiştim; nelerle uğraşıyordum?.. Bu soru sanki beyin zarıma yapışmış, kemiriyordu; ama Hildegard'ın düğümlerine hiç dokunmuyordu.

Kütüphaneden çıkıp eve giderken içimi tarifsiz bir karamsarlık kaplamıştı; yalnızlık denizine gömülecekmiş gibiydim. İçimde tutuşan sızılar beni kalabalıkların arasına girmeye zorluyordu; o kalabalıkların da ne kadar ruhsuz olduklarını, yalnızlıklarımı arttırdıklarını iyi biliyordum. Bir ara arkadaşlarımdan birini ziyaret etmeyi düşündüm; sömestr arifesiydi; hepsi öğrenime hazırlanıyordu. İster istemez sözü de Hildegard'a getirecektim!..

Eski mektuplarını okurken kapı yumruklandı.

- Buyurun.

Azıcık açıldı ve bitişiğimde oturan Hüseyin'in pala bıyıkları göründü. Bakışlarının ağırlığından içtiği anlaşılıyordu.

- Gel bakalım Hüseyin. Uzun zamandır görünmüyordun.

- Aylardan beri Norveç'te montajda idik. Burada olsaydım, kapını tıkırdatmadan durabilir miydim?

- Şimdi nereden geliyorsun?

Yüzünde çapkınca gülümsemeler dolaştı.

- Sorma be mekteplim. Eski bir davamız vardı. Felekten bir kaç saat çalmak umuduyla ona gitmiştim Zile bastım, bizim hışırı beklerken sarışın bir adam kapıyı açtı ve ne istediğimi sordu. Dilim tutuldu sanki; zoraki hışırın adını telaffuz edebildim. Adam, taşındığını ve adresini bilmediğini söyledi. Efkârlandım; köşe başındaki birahanede birkaç kadeh yuvarladım.

- Ne yapacaksın?

- Yapacağım bir şey yok. Belki bir gün ona rastlarım. Belki de yeni bir hışır bulurum.

Ne kadar rahat söylüyordu.

- Kadınlarla epeyce ilişki kurmuşsun, sana birkaç sorum var.

- Yok mekteplim; bizim bulduklarımız kadın değil, haşat tayfası.

- "Haşat" de, "hışır" de, ne dersen de, gene de kadındırlar. Hepsinin duygularında ortak yanlar vardır.

- Duygudan pek anlamam mekteplim.

- Anlarsın, dinle. Bir kızdan bir mektup alsan, "Bu akşam bir kız arkadaşımla dansa gidiyorum" diye yazsa, ne anlarsın?

Hüseyin sigarasından derin bir nefes çekti.

- Ne anlayacağım mekteplim; dansa gittiğini anlarım.

- Peki, bunu niçin yazar ?

- Bilmem, onu kıza sormak lazım.

- Aynı kız ziyaretine gelse, biraz oturup, kalksa, sen de onu uğurlamak istesen, "Gelme, arabada halam" var dese, ne anlarsın?

- Arabada halası varmış demek ki?

Hüseyin ile bu konu üzerinde konuşamayacağımı anlamıştım; fakat sözü, hayalimden eksik olmayan Hildegard'dan ayıramıyordum.

- Fırsat buldukça beni ziyaret etmesi, uzunca ayrılıklarda mektuplaşmamız bu kızın bana bazı duygular beslediğini göstermez mi?

Hafifçe gülümsedi.

- Kadın milleti cana yakındır mekteplim; ama onları bizler kendimizden uzaklaştırıyoruz.

- Nasıl uzaklaştırıyoruz?

- Mekteplim, sen okumuş yazmışsın, ben cahilin biriyim.

Ayağa kalktı; kollarını açtı; memleket havalarından birini mırıldanarak keklik gibi sıçramaya başladı.

*

* *

Belki cahil değildim; ama ne yapacağıma karar veremiyor, sadece bekliyordum. "Bugün gelir" diye umutlanıyor, her şeyim bu umudun içinde eriyordu. Beklemenin ne büyük işkence olduğunu kütüphanede her an yaşıyordum. Kurumuş balçık olan bedenimde uyuklayan müzisyen, ağıt dolu bestelerini onu bekleyişlerimde yüreğime dolduruyordu. Çok seyrek, bazen iki haftada bir kere kütüphaneye uğrar, birkaç dakika sonra gider ve beni aynı hüzünlü bekleyişlere bırakırdı. Sanki kısacık ziyaretlerini bağrımda gece gündüz yanan acı sönmesin diye yapardı. Acılarımı gecelerin yalnızlığında daha derinden duyar, beni kurtarması için Rabbime dua ederdim.

Yemeğe giderken onu sarışın, uzunca boylu bir genç le gördüm; kitapçıya giriyorlardı. Bir anda ruhumu yılan gibi saran şüphe ve kıskançlığın zehiri kanımı tutuştur-

du. Caddeyi karşıya geçmek bahanesiyle dikildim; yüreğimin telâşı bütün vücuduma yayıldı. Onları gözetlemeyi kendime yakıştıramıyor, oradan da uzaklaşamıyordum. Sağa sola bakarak birisini bekliyormuşum intibaını vermeye çalışıyordum. Biraz sonra o genç kitapçıdan çıktı ve gelip yanımdan geçti. Yüzüne donuk bir görünüş hakimdi. Bakışlarımla onu dönemece kadar izledim. Başımı çevirdiğimde Hildegard arabasıyla önümde dönüyordu. O da beni gördü ve el salladı. Gülümseyerek karşılık verdim. Delikanlının yalnız ayrılması, Hildegard'ın beni görmezlikten gelmemesi, onların nihayet tanıdık olabilecekleri kanaatini bende uyandırmışsa da ilk gördüğüm an yüreğime saplanan irkilişleri uykumun derinliklerinde bile hissediyordum. Gözümü, onun hayaliyle kapıyor, uyanınca beynimde onu buluyordum. Botanik Enstitüsü'ne gitmek için arabaya binişinin sebebini söylediği gibi bu gençten bana bahsetmemesi de huzursuzluğumu arttırıyordu.

*

* *

Genellikle ikindi sularında kantin kalabalık olurdu. Kahve elimdeydi; boş bir sandalye arıyordum. Katerina ile göz göze gelip, selâmlaştık. Hildegard da masada idi; karşısındaki o delikanlıyı dinliyordu. Beni görmedi; yahut da görmezlikten geldi. Masalarında boş sandalye vardı; fakat sığıntı gibi yanlarına oturmayı kendime yediremedim. Bir başka masaya oturdum. Onlara bakmamaya çalışıyordum, elimde olmayarak gözüm kayıyordu.

Bazen kütüphaneye uğrar, hal hatırımı sorardı; içimi dağlayan bakışlarının karşısında bütün irademi toplar, rahat tavırlarla teşekkür etmeye çalışırdım. Ne kadar çabalasam da seven kalp kendini açığa vururdu; Hildegard

bakışlarımdan her şeyi anlıyordu. Bu da bende onulmaz yaralar açıyordu. O gittikten sonra kendimi ıssız, çaresiz bir yalnızlığın ateşinde hissederdim. Geçmiş günlerime, umutlarıma hayıflanırken yeşil gözleri bakışlarımda belirirdi; bu gözlerden kurtulmak için kendimi zorladıkça, onları yüreğimin derinliklerinde alev alev bulurdum.

İlgisi mi onu bana getiriyordu? Yoksa acıdığı için mi uğruyordu? Eğer merhametinden dolayı beni ziyaret ediyorsa, bu öldürmenin en zalim şekliydi. Ona bu fırsatı vermemeliydim. Ne çare ki ziyaretlerinin gerçek sebebini bir türlü anlayamıyor, onu bütün varlığımla bekliyordum.

Kantinde, ders salonlarının önlerinde onlara sık sık rastlamaya başladım. Her görüşümde yüreğim aynı acılarla delik deşik olurdu. İçimi kemiren ızdırabı gülümsemelerle örtmeye çalışır, genellikle görmezlikten gelirdim. Hildegard beni görünce, uzaktan nazikçe selâmlardım. Onları kesinlikle rahatsız etmemeye dikkat ederdim. Belki Hildegard'ın bana saygısından, belki de bir başka sebepten ne el ele tutuşur, ne de herhangi bir laubali tavır içinde bulunurlardı. Bu da beni azıcık ferahlatırdı.

Ama beni terkettiği artık iyice belliydi. Ona kızmak istemiyor, durumunu anlayışla karşılamaya çalışıyordum. Mutlu olmak onun hakkı değil miydi? Bende bulamadığı özellikleri o delikanlıda bulmuştu. Ona mutluluklar dilemeliydim; hatta mutluluğundan onu seven bir kişi olarak payıma düşeni de almalıydım.. İdrakim bunları bana söylüyordu; ama yüreğim?...

*

* *

Bütün tavır ve davranışlarına zarafet hakim olan Hildegard, bir devin gücüyle beni avucuna almıştı; çırpınmalarıma rağmen kurtulamıyordum.

Eve gitmeyi göze alamadım; odamdaki yalnızlığım acılarımı arttırıyordu. Üniversitenin çevresinde, genellikle öğrencilerin yemek yediği, geç saatlere kadar sohbet ettikleri temiz, nezih bir lokal vardı. Dertleşecek bir arkadaş bulmak umuduyla oraya yöneldim.

Kapıdan girdiğimde bir masada o delikanlı oturuyordu. Hildegard'ı beklediğinin kuşkusunu duyarak arka masalardan birine geçtim. Düz saçlı, sarışın, mavi gözlü, hafifçe etli dudaklı, iyi giyimli bir gençti. Ona bakıyor, aramızda mukayeseler yapıyordum. Dünyanın en mutlu insanı oydu. Ben ise tarifsiz kederlerin esiriydim. Hildegard, Ona mutluluklar sunarken, beni azaplara sürüklüyordu... "Rabbim, bana dayanma gücü ver. Bu acıların içinde bir de gülünç olursam, hayata nasıl katlanırım? Ey Allah'ım, sen her şeye kadirsin! Onu tanıdığım vaktin bir saniye öncesine döndür beni!" yakarışlarını zihnimden geçirirken içeriye Hildegard girdi. Sanki yüreğimi bağlayan kas lifleri kopacaktı! Yeşil tayyörü ve etekliği renkli ışıkların altında ona bambaşka bir güzellik veriyordu. Kendine ait saç modeli, duruşu, tavırları emsali olmadığını söylüyordu. Delikanlı kalkıp, onu ayakta karşıladı. Otururken beni gören Hildegard selâm verebilmek için zemin aradı. Fakat onu görmezlikten geldim; güya elimdeki kitapla meşguldüm. Gözucuyla onları kolluyordum. Sırtı bana dönüktü. Arada bir başını çevirip, selâm vermenin yollarını arıyordu. Sakin, kendi dünyama dalmış görünmeme rağmen, yüreğim köz üzerindeki et parçası gibi kıvranıyordu.

Kalktıklarında Hildegard bana baktı; ne acı talihtir ki o güzel gözleriyle bakmasını biliyordu; ama ben yine kitabımla meşguldüm. Lokalden çıktılar. Akşamın bu saatlerinde beraber olduklarına göre sadece tanıdık kalabilirler miydi?...

*
* *

Yemek kuyruğunda karşılaştık; yanında Katerina vardı. Katerina her zamanki tabii halindeydi. Hildegard ise benimle bir arada görünmekten tedirgin gibiydi.

Aynı masada yemeklerimizi yiyorduk. Konuşmanın hemen hemen tamamı Katerina ile onun arasında geçiyordu. Kendimi masada fazlalık hissediyordum. Arada bir göz göze geliyorduk: bakışları soğuktu.

Yemekleri bitince gidip iki tatlı aldı. Bana "ister misin?" diye sormak lüzumunu bile hissetmedi. Bir tatlıyı esirgeyecek insan değildi; ama aramızdaki ilişkinin seviyesini bana göstermek istiyordu. Duygulu, ölçülü Hildegard'ın beni yürekten yaralayan böyle bir kabalığa ihtiyacı yoktu. Beni tanıyordu; aramıza mesafe koymasa da onların huzurunu kaçırmazdım.

*
* *

Haftalardan beri gökyüzü koyu bir bakır rengine bürünmüştü. Yağmur caddeleri, çatıları hiç durmayacakmış gibi dövüyordu. Bu kahredici şakırtı, gurbeti bütün hışmıyla ruhuma dolduruyor, yalnızlığımı derinleştiriyordu. Selahaddin'i, Mustafa'yı, Tunç'u ve diğer arkadaşlarımı ziyaret edemiyordum; zira istemeyerek de olsa, iki sözün arasına Hildegard'ı sıkıştırmam beni alay konusu yapıyordu. Onunla ilgili olmayan sözlerin benim için önemi yoktu. İçime kapandıkça da hislerim dayanılmaz bir hal alıyordu. Perişan bir yalnızlıkta yaşıyordum.

Kantine giderken Hildegard'la karşılaştım. Her zamankinden farklı bir şekilde heyecanlandım; sanki bugüne kadar içimde gizli kalmış heyecanlar devreye girmişlerdi.

- Sana geliyordum, dedi.

Bir masaya oturduk. Yüreğim göğüs kafesimden fırlayacaktı. "Artık arkadaşlığımız bitti" diyeceğini sanıyordum. Ama bakışlarından renk, yüzünden gülümseme eksik olmuyordu. Son aylardaki Hildegard değilmiş gibiydi. Kalkacağını hissettiğim sırada, nasılsa kendimde cesaret buldum. Bu cesaretimde biraz da yemekteki kabalığının payı vardı. Terk edilmek daha ağır geleceği için kendim çekilmek istedim. Hiç değilse onurumu kurtarırdım.

- Hildegard, seninle tanıştık; aramızda hiç bir şey geçmemesine rağmen iç dünyamda büyük değişiklikler oldu. Seni görmekle, beraber olmakla tahmin edemeyeceğin mutluluklar duyuyorum. Ama bir arkadaş edindin. Eski yakınlığımızdan dolayı zaman zaman beni ziyaret etmek sana mecburiyetmiş gibi gelebilir. Bu da senin için yük olur. Müsaade edersen, aranızdan çekilmek istiyorum.

Bunları söylerken yüreğimdeki zelzeleyi bütün vücudum hissediyordu. Bakışları ciddileşti.

- Nereden icabetti? Seni ziyarete beni sen mecbur etmiyorsun. -Bakışlarını önüne indirdi; sesi de değişti- Seni rahatsız etmek de istemem.

- Yok, öyle demek istemedim. Arkadaşınla aranda engel olmayı arzulamadığımı anlatmaya çalıştım.

Ondan ayrılınca ferahlar gibi oldum. Aralarında gönül ilişkisi olsaydı, teklifimi değerlendirir, memnun olurdu. Fakat "arkadaşım değil" dememesi de duyduğum ferahlığı boğup atıyordu.

*

* *

Margaret'e dair anılarımı artık yazmıyordum; çünkü yazdıklarım ne hoşuma gidiyor, ne de Hildegard'a beslediğim duyguları zayıflatıyordu. Arkadaşlarımın arasında

hafife alınmama da sebep oluyordu. Ciddiye almıyor görünmeme rağmen "büyük yazar" gibi sözleri gururumu yaralıyordu. Sömestr başladığından beri epeyce bir zaman geçtiği halde Margaret'e rastlamamıştım. Halbuki kendisini merak ettiğimi tahmin etmeliydi!..

Yüreğimde Hildegard, beynimde Margaret'le günler geçiyordu. Hildegard'ın beni terk ettiğini görüyor, ama inanamıyordum; ona duyduğum güven devamlı bana döneceğini fısıldıyordu. Üniversitede bulunabileceği saatlerde masamdan pek kalkmıyor, heyecanın her çeşit fırtınasını göğsümde dindirmeye çabalıyordum. Zira onu aramak veya arıyormuş görünmek, benim için acizlikti; bunu kendime yakıştıramıyordum. Onun üniversitede bulunmayacağı akşam saatlerinde salonlarda, kantinde, bahçelerde Margaret'e rastlamak umuduyla dolaşıyordum. Ne ailesine telefon edebiliyor, ne de Selahaddin'e bir şey söyleyebiliyordum. Günler geçtikçe umudum huzursuz bir hasrete dönüşüyordu.

Gençtim ve sağlıklıydım. Arkadaşlarım beni yakışıklı da buluyorlar, her an bir kızla arkadaşlık kurabileceğimi söylüyorlardı. Çok sık sempatik bakışlarla karşılaşıyor, iltifatlara da mazhar oluyordum. Ama neyim varsa, onsuz bir hiçti; gözüme hiç bir kız görünmüyordu.

Yaklaşan noelin yüzlerde ışıltısı, mutluluğu görünüyordu. Caddeleri, meydanları, vitrinleri çamlarla, rengarenk ışıklarla süslenen kente semavi bir iklim çökmüştü. Akşam tül tül asfalta dökülürken kalabalığın arasında yürüyordum. Herkes sanki yaklaşan sevince hazırlık yapıyor, büyük mağazalar dolup taşıyordu. İnsanlar hediye almakta birbirleriyle adeta yarışıyorlardı. Ne kimseye hediye almayı düşünüyor, ne de kimseden hediye bekliyordum. Aslında Noel'in bizimle bir ilgisi yoktu; ama topluma hakim olan atmosfer bizleri etkiliyor, insanî bir manâ kazanıyordu.

Bir kitapçı vitrininin önünde durdum; hasreti, yalnızlığı öç almayı anlatan kitaplar yan yana dizilmişlerdi. Zihnimden, "Bende hepsinden bir parça var" diye geçirdim. Gözüme "Yabancı" ilişti; aynı anda da hafızamda Margaret belirdi; bakışlarından gene hüzün damlıyordu. Gözlerimin önünden ızdırapla, yaşla, yalnızlıkla yoğrulan koca bir yıl gelip geçti. "Yabancı"nın hemen altında "Gülen Günler" adında bir roman duruyordu. Okumamıştım; adı dikkatimi çekmişti. İçeriye girip, satın aldım. İlk sayfasına "Gülmeyi unuttum Margaret. Belki sen gülersin umuduyla bu kitabı hediye ediyorum." yazıp, postaladım.

Eve giderken yalnızlığım biraz azalmıştı; nasıl olsa Margaret'ten cevap alacaktım.

*

* *

Tahmin ettiğim gibi olmadı. Margaret'in cevap vermemesine bir türlü akıl erdiremiyordum. Margaret!... İnsanlık âbidesi... Nasıl olur da kendisine gösterilen ilgiyi umursamazdı!.. Günler geçtikçe kuşkularım artıyordu. Selahaddin'i görünce benden gizlediği bir şey olup olmadığına dikkat ediyordum. Halbuki o, gece gündüz dersleriyle meşguldü.

Bir kere merakım bana hakim oldu. Evlerine telefon ettim. Ahizede "Adrian" sesini duyunca, "Margaret" dedim. Oysa ses yaşlıca bir kadın sesiydi. "Margaret değil, annesiyim" deyince, "Affedersiniz" diyerek telefonu kapattım. Birkaç kere de dikkatleri çekmeden evlerinin çevresinde dolaştım; fakat Margaret'e rastlamadım. Belki Selahaddin'i devreye sokabilirdim, ama bir kara haber beni hepten perişan ederdi. Ona rastlamak umudu ile kendimi avutmak istiyordum.

İliklerime kadar titriyordum. Kantinde çay içtikten sonra eve yatmaya gidecektim. Kapıdan girince onları gördüm; Hildegard'ın yüzü, delikanlının sırtı bana dönüktü; masada karşılıklı oturmuşlardı. Hildegard'la göz göze geldim; saygıyla selâmladım; o da nezaketle karşılık verdi. Bir çay alıp, boş masalardan birine oturdum. Onlara yan dönmüştüm; ama bakış açımdan görebiliyordum. Hildegard beni işaret ederek delikanlıya bir şeyler söyledi. Delikanlı geriye döndü, yüzü kıpkırmızıydı. Hildegard da üzüntülü bir tavırla yüzünü cama çevirdi. Hiç fark etmemiş gibi, çayımı bitirip kalktım. Eve doğru yürürken hem titriyor, hem de Hildegard'ın beni işaret edişini, üzüntülü halini, delikanlının kıpkırmızı bir yüzle geri dönüşünü değerlendiriyordum.

Yatağa girdiğimde aynı sahne zihnimde duruyordu. Hildegard beni niçin göstermişti? Niçin üzülmüştü? O delikanlı niçin pancar gibi kızarmıştı? Bir tanıdık olsaydım herhalde bunlar cereyan etmezdi. Ben ne idim? O delikanlı kim idi?

*

* *

Ertesi gün akşama doğru biraz açıldım. Bir yandan limonlu çayımı yudumluyor, diğer yandan durumumu değerlendiriyordum. "Bu çılgınlıktan ne umuyorum? Ben kendini aldatan, serapta hayat arayan zavallı deliden başka neyim? Hayalimde yalnız o yaşıyor. Çevremde sadece onunla ilgili şeyleri görüyorum. Bu kara sevdadan mutlaka kurtulmalıyım. İnsan ya acılarını unutmasını ya da mezarını kazmasını bilmelidir..." Bakışlarım aynanın önünde duran yumurta kabına kaydı... Hildegard koşarak boynuma sarılıyordu!.. Gözlerim nemleniyordu. "Hildegard beni niçin göstermişti? O delikanlı niçin kıpkırmızı olmuştu?.."

Ziyaretime gelen Selahaddin'in yüzünde manalı bir gülümseme vardı. Elinde de bir dergi bulunuyordu.

- Ortalıkta görünmedin?

- Dün öğleden sonra titremeye başladım. Bugünü yatakta geçirdim. Şimdi iyiyim.

Bir sır sakladığı her halinden belliydi.

- Sende bir şey var, anlatsana.

Önce anlatmak istemedi; ısrar edince gülerek anlatmaya başladı.

- Seni görmek için kütüphaneye gittim. Masanda Hildegard oturuyordu. Selâm verdikten sonra, "Bizim yazar nerede?" diye sordum. Tanımadığını söyledi! "Ayhan" dedim, "Her gün burada oturur" diye de ilâve ettim. Yüzü ve bakışları değişti. "Ayhan yazar mı?" diye sordu. "Nasıl bilmezsin?" der gibi gülümsedim. "Sürpriz yapmak için bu dergiyi ona getirdim. Haberi yok. Edebiyat profesörleri ve tenkitçileri bizim en büyük ödülümüze onu lâyık görmüşler." Dergiyi açıp gösterdim. Dikkatlice bakarak "Maalesef okuyamıyorum" dedi. Biraz durduktan sonra düşünceli bir tarzda ilave etti. "Evet, bir gün önünde dolu bir defter görmüştüm. Devamlı da yazıyordu. Yazar olabileceği aklıma gelmemişti. Ama içe kapanıklığı dikkatimi çekiyordu."

- Versene.

Dergiyi bana attı. Hoşuma gitmişti; fakat bu yalana ne gerek vardı? Bunun altından nasıl kalkardım? Sayfalarını çevirirken sordum.

- Bu yalanı niçin söyledin?

- Pek yalan da sayılmaz. Margaret hakkında yazmıyor musun? Yazdıkların da yabana atılır şeyler değil.

- Bırak şarlatanlığı, benimkisi can sıkıntısı idi. Tek satırım mı basılmış?

- Basılanlar, yazdıklarından daha mı iyi?

Resmimin olduğu sayfayı buldum. Yabancı ülkelerdeki öğrencilerin neler yaptıklarına dair bir röportaj serisi hazırlanmıştı. Masada çalışırken resmimi çekmişlerdi

- Ya birine sorarsa?

- Kime soracak? Bir gün yazar olmadığını öğrenirse Selahaddin'in şakası der, geçersin.

*

* *

Bir bakışıyla elde edeceğim mutlu bir an bütün acılarımı silerdi. Ama onu da artık benden esirgiyordu. Gittikçe benimle olan ilişkisini azalttığı gibi o delikanlıyla daha sık ve daha yakın görünüyordu. Umut etmeden sevmenin ne büyük cefa olduğunu yaşıyordum. Bu dayanılmaz sevginin girdabından kurtulmak için neyimi feda etmezdim! Ah ne çare ki baktığım her yerde kalbim ondan bir hatıra buluyor, bu da aşkımı tazeliyordu.

Öylesine kötümser duyguların esiri idim ki, umut beslemek, neşelenmek bana hayal gibi görünüyordu. Fakat giyinmeme dikkat ediyor, kendimi koyuvermiyordum. Sürükleneceğim acizlikle gülünçleşir, iyice tükenirdim.

Kütüphane Noel dolayısıyla tenhalaşmıştı. Sanki bu tenhalık acılarımı daha derinden bana hissettiriyordu. Sosyal Bilimler'in kantininde kahve içmek istedim; belki bir arkadaşa da rastlar, üç beş lâf eder, kendimi oyalardım.

Birkaç kişi vardı; kahve alıp, camın kenarındaki masalardan birine oturdum. Arka bahçeden ana binaya uzanan yola bakıyordum. Bu masalardan birine oturmuştum; Hildegard'la Katerina beraber gelirken beni görmüşler, dönüp el sallamışlardı. "O sevimli, candan gülümsemelere ne oldu Hildegard!" diye içimden geçirdiğim sırada birisinin yanıbaşımda dikildiğini fark ettim. Başımı çevirince

Hildegard ile karşılaştım. Hayal ettiğim gülümseme yüzünde idi. Ayağa kalkıp elini sıktım.

- Hoş geldin. Oturmaz mısın?

Oturdu; aynı duygulu gülümseme yüzünde idi.

- Nerelerdesin? Yorgun görünüyorsun.

- Buradayım. İyiyim.

- Eskisi gibi kütüphaneye gitmiyorsun galiba?

- Hayır, devamlı oradayım.

- Birkaç kere seni aradım; hiç birisinde yoktun. Şimdi de kütüphaneden geliyorum.

- Üşütmüşüm; belki o günler aramış olabilirsin. Bu günlerde Noel arifesindeyiz. Kütüphanenin ıssızlığı beni de tembelleştirdi.

- Noel'de ne yapıyorsun?

Bu soru içimde fırtına kopardı; ama duygularımı gizlemeye çalışıyordum.

- Ne yapabilirim? Evdeyim.

- Bize gelsene.

- Dinî bayramdır. Ben ise müslümanım. Ayrıca Noel' de çoğunlukla hısım, akraba bir araya gelir; bir çeşit aile bayramıdır.

- Müslüman olmanın bir sakıncası yok. Hısım, akrabanın bir araya gelmesinden bir başkasının davet edilemeyeceği anlamı çıkarılamaz. Biz seni ailece davet ediyoruz. Davetimizi kabul ile sadece beni değil; annemi babamı da memnun edersin.

- Davet için annene, babana, hepinize çok teşekkür ederim. Biliyorsun, araba kullanamıyorum. Arkadaşlarımdan birine beni getirmesini rica etmem gerekiyor. Belki onlar da bir yerlere davetlidirler. Noel'de tren bulmak da zordur.

- Kimse getirmezse, ben gelip seni alırım. Bir arkadaşın getirirse, Gladbach yoluna girersiniz. Önünüze Altrach gelecektir. İlk yoldan sağa saptınız mı Widdeshofen

yoluna girersiniz. Widdeshofen'e yaklaşınca, sağda büyük bir çiftlik göreceksiniz. İşte orası bizim oturduğumuz Vronoverhof'tur. Durumdan beni haberdar edersen, memnun olurum.

Teklifi yüreğimi hoplatmıştı; ama karar veremiyordum.

- Sana zahmet vermek istemem. Arkadaşlarımın durumuna göre haber veririm.

- Yok, yok; bana zahmet olmaz.

Çantasından küçük bir kağıt çıkararak telefon numarasını yazdı.

- Bekliyoruz; gelirsen, gerçekten seviniriz.

Ayağa kalktı; yüzünde tekrar beliren aynı duygulu gülümseme ile:

- Allahaısmarladık, dedi.

İki adım attıktan sonra geri döndü.

- Bekliyorum.

Duruşu ve bakışıyla da arzusunu belli ediyordu.

Kantinden çıkıncaya kadar arkasından baktım. Sanki ruhum kabına sığmıyordu; uzun bir süredir unuttuğum sevinci yaşıyordum. Bir yandan da zihnimde sorular oluşuyordu. Beni davet mecburiyetini niçin duymuştu? Epeyce süren yakınlığımızı tatlılıkla mı sona erdirmek istiyordu? Yanında dolaşan delikanlıyı avucuna almak için bir oyun muydu? O delikanlıya kapıyı açtırarak bana her şeyin bittiğini mi anlatacaktı? Aralarından çekilmek istediğimi ona söylemiştim; beni tekrar yaralamaktan vahşi bir zevk mi duyacaktı? Yoksa benden kopamıyor muydu?..

Selahaddin'e gitmek üzere masadan kalktım. Bu konuda onun fikrini almak istediğim gibi, davet edildiğimi söylemek için de sabırsızlanıyordum. Yolda giderken Selahaddin'in ona söylediği yalanı hatırladım. "Lâyık görüldüğüm edebiyat ödülü için beni neden tebrik etmedi? Ciddiye mi almadı? Maharetimden çok, -onun için- şah-

siyetim önemli olduğundan mı bu konuyu açmadı? Tebrik etmek isteseydi, ona doğruyu söyler miydim? Ondaki yanlış imajdan yararlanır mıydım?... Hayır! Aşkım, ancak temiz olduğu sürece acılarımda bile hayat iksiri bulurum..."

Tunç ve Mustafa da yanında idi. Sigara dumanları arasında kağıt oynuyorlardı.

- Oyununuzu bitirin, değerlendirme yapacağız.

Tunç gülümsemeye hazır bir durumda bana baktı.

- Oyun önemli değil. Yeni gelişmeleri dinleyelim.

Selahaddin masadaki kağıtları bir avucunda topladı.

- Bitti artık.

Bakışları gene ısırıcıydı.

- Öyle bakıp, önemli bir karar aşamasında beni şaşırtma.

- Nasıl bakıyorum?

- "Sözünü ağzına tıkayacağım" dercesine bakıyorsun; ama ben anlatacağım.

Mustafa mırıldandı.

- Sonu gelmeyen hikâyeden bir bölüm daha dinleyeceğiz.

- Belki son, belki de sonun başlangıcı olur; bir dinleyin. Az önce Sosyal Bilimler'in kantininde oturuyordum. Hildegard geldi; beni aramaktan yorulmuş bir hali vardı.

Hepsinin gözlerinde yılışma başladı. Selahaddin:

- Gerçekten yorulmuştur, dedi.

- Belki yorulmamıştır; fakat bana öyle geldi. Yalnız rengi soluktu. Çeşitli kereler kütüphaneye geldiğini beni bulamadığını söyledi. Biraz konuştuktan sonra Noel'e beni davet etti. Müslüman olduğumu, Noel'in bir çeşit aile bayramı mahiyeti arzettiğini söylediysem de ısrar etti. Gitmekteki güçlüğü öne sürünce, "Seni kimse getirmezse, telefon et, gelip alayım." dedi. Beni aralarında görürlerse, anne ve babasının da çok memnun olacaklarını belirtti.

Giderken iki adım attıktan sonra geri döndü; davetini kabul edersem, sevineceğini söyledi. Şimdi ne yapmalıyım? Daha doğrusu, beni niçin davet ettiğini tahmin edebilirsek, vereceğimiz karar daha isabetli olur.

Mustafa:

- Seni ailesine kabul ettirmek istiyor, dedi.

- Madem ki böyle bir düşüncesi var, o delikanlıyla niçin dolaşıyor?

Bu soruyu sorarken "Onunla ciddi bir ilişkisi yok." cevabını bekliyordum. Hiç birisi bu cevabı vermediği gibi Selahaddin bana çok ağır gelen bir yorum yaptı.

- Yedek parça!

Tunç:

"Yedek parça" değil, dedi. Silâh olarak kullanıyor.

- İkisi de olabilir. Öğrenmek istediğim ben mi "yedek parça"yım veya "silâh"ım, o delikanlı mı?

Selahaddin cevap verdi.

- Son aylarda onunla gezdiğine göre, seni hem "yedek parça", hem de "silâh" olarak kullanıyor.

Selahaddin'in yorumu yüreğime kıymık gibi sokuldu; öyle bir kıymıktı ki her an kanımı daha etkili zehirliyordu.

- Bunu nereden çıkarıyorsun?

-Seninle ilişkisi varken onunla tanıştı ve gezmeye başladı. Bu gerçek karşısında tereddüde gerek var mı?

- Ama beni de bırakmıyor; zaman zaman gelip gidiyor.

- Seni gözden çıkarmasa, onunla gezmez. Seninle ilişkisinde önemsenecek bir husus olmadığını sana ve delikanlıya göstermek istiyor. Seni arkasından koşturarak da asıl sevgilisini avucuna iyice almaya çalışıyor.

Arıma gidiyordu; fakat yorumu da bana gerçek dışı gelmiyordu.

- Ne yapmalıyım?

Selahaddin sinirlendi.

- Daha ne soruyorsun?

- Gitmemekle ne kazanacağım?

- Emellerine alet olmayacaksın.

- Ama onlara kumrular gibi sevişmeleri imkânını vereceğim.

- Ver; ne olur? İki insan sevişsin; mutlu olsunlar. Sanki şimdi o imkânı vermiyor musun?

Mustafa halime acımış olmalı ki söze karıştı; bakışlarında benim isteğime gerekçe bulma çabası da vardı.

- Onların kumrular gibi sevişmesi için gitmesi gerekir. Ayhan, yazar değil midir? Hildegard dergide resmini görerek ünlü bir insan olduğuna inanmamış mıdır? Genç bir kız, ünlü bir yazarı davet ediyor, yazarın bu daveti kabulü alçak gönüllülüğündendir. Fakat bu kabul Hildegard bakımından sevgilisine ve ailesine karşı, onur vesilesi olacaktır. Yazarlık hoşgörü gerektirdiğinden bu imkânı Hildegard'dan esirgememelidir.

- Selahaddin, bu yazarlığı nereden çıkardın? Sorarsa ne söyleyeceğim?

Selahaddin gülümseyerek:

- Yazar değil misin? Margaret'e dair yazdıkların ne idi? Yalan olduğunu kabul edelim. Seni azıcık tanıyan yalan söyleyemeyeceğini bilir. Aşkın için nelere katlandığını Hildegard anlayınca, sana bir kat daha bağlanmaz mı?

Bu konuda Tunç da Selahaddin'den aşağı kalmıyordu.

- Selahaddin doğru söylüyor. Hildegard'la ilişkin devam ettiği sürece sen bir yazarsın. Günün birinde belki yazar olabilirsin. Bir yazar olarak mutlaka gitmelisin. Fakat olayların arasında ezilmiş bir insan gibi değil, çevresinde gelişen olaylara gülümseyen bir yiğit olarak gitmelisin. Her şeyi sezen, anlayan, hoşgörüyle karşılayan yüce bir kişilikle gitmelisin.

Selahaddin:

- Öyleyse planı çiziyorum, diye söze başladı. Yazarlık kolay değildir; kendine mahsus yükümlülükleri vardır. En güzelinden bir orkide alacaksın. Sana yakışan lacivertleri giyeceksin. Siyah beyaz noktalı kravatını takacaksın. Etkileyici tebessümleri yüzünden eksik etmeyeceksin.

- Ne ile gideceğim?

- Tren olmayabilir. Olsa bile bir yazara trenle gitmek yakışır mı? Birimiz seni götürür. Misafir ederlerse orada kalır, "Buyurun" demezlerse, seni bırakır, döneceğin saat gelip alır.

Tunç:

- Ben götürürüm, dedi.

*

* *

Çiçekçi dükkanında tezgâhtar kıza:

- Orkideniz var mı, diye sordum.

- Önünüzdeki orkidedir.

Renk vermemeye çalışarak:

- Bunu görüyorum, dedim. Başka var mı diye sormak istemiştim.

- Ender satıldığından az getiriyoruz.

- Öyleyse; bunu rica edeyim.

Yanımda dikilen Selahaddin ile göz göze gelmemek için bakışlarımı çiçeklerde gezdiriyordum; fiyatları iki ile altı mark arasında değişiyordu. Orkideyi eline alan kız sordu.

- Vazo ister misiniz?

- Uygun bir şey olsun lütfen.

Beyaz ve zarif bir vazoyu gösterdi.

- Güzel.

Özenle yaptığı paketi uzatırken:

- Elli üç mark, dedi.

O anda orkidenin niçin az satıldığını anladım. Dışarıya çıktığımızda beni hafif bir ter basmıştı. Selahaddin ve köşe başında dikilen arkadaşlarım beni dile dolamadan homurdanmaya başladım.

- Bir haftalık yiyeceğini gömdün. Sen garip bir çingenesin; neyine lâzım gümüşlü zurna. Al üç gül, git.

Yanımda yürüyen Selahaddin teskin eder görünerek beni hafife alıyordu.

- Üç gül olur mu? Sanatkârlığın gölgelenmez mi?

Bizi bekleyen Tunç ve Mustafa'nın bakışlarından orkidenin fiyatını bildikleri anlaşılıyordu. Tunç:

- Orkide bulabildiniz mi? diye sordu.

Selahaddin cevap verdi.

- Bulduk; ama Ayhan acısını uzun süre çekecek galiba.

Tunç da gülümsedi.

- İnsan sevgilisinden bir şey esirgememeli.

Karın yağışı hızlanmıştı. Birbirlerine kartopu savuran arkadaşlarım, "Orkide! Yarınki zafer!" çığlıklarını da eksik etmiyorlardı. Ruhumu esrarlı ürpertiler doldurduğundan onların şakalarını paylaşamıyordum. "Yarın ne olacaktı? Annesi ve babası beni nasıl karşılayacaklardı? Ya kapıyı o delikanlı açarsa!.." gibi sorular zihnimi devamlı kurcalıyor, içimde heyecanın her çeşidini uyandırıyordu.

Telefon kulübesinin önünden geçerken:

- Bir dakika beyler, dedim.

Kulübeye girip, ahizeyi elime aldım. Cebimden telefon numarasını çıkarırken titriyordum. Arkadaşlarım yüzlerini cama dayamış, beni seyrediyorlardı. Heyecanıma rağmen sakin görünmeye çalışıyordum. Numaraları çevirirken yüreğimin duracağını sanıyordum; zil çalmaya başlar başlamaz, "Alo, Simonis" sesiyle karşılaştım. Ses, Hildegard'ın sesiydi; yüreğime işlemişti. "İyi akşamlar. Ben Ayhan. Nasılsın?" Sesi billûr gibi geliyordu. "Teşekkür ederim.

Yarın geliyor musun?" Sesime hakim olmaya çalışıyordum: "Bir arkadaşım beni getiriyor; yarın görüşmek umuduyla." "Ne kadar memnun olduğumu bilemezsin. Bekliyoruz."

Ahizeyi yerine koyup, kulübeden çıkınca:

- Aha, şimdiden kıpkırmızı oldu, dedi Mustafa.

Selahaddin:

- Kulakla değil, yürekle dinledi, diye ilâve etti.

Tunç da onlardan geri kalmadı.

- Yıldırım konuşmasıydı. Biraz daha konuşsaydı, dinlediğimiz sezilirdi; Hildegard zeki kızdır çünkü.

Hiç bir şey söylemeden eve doğru koşmaya başladım. Onlar da birbirlerine kartopu atarak geliyorlardı.

*

* *

Heyecanım uykuda bile eksilmedi; karışık rüyalarla birkaç kere uyandım. Ailesi köyde oturuyordu; belki asılları da köylüydü. Bir yabancıyı nasıl karşılayacaklardı? O delikanlı da orada ise ne yapacaktım?.. Gidişimin bir bakıma iyi olacağını düşünüyordum. Nasıl gelişmeler olabileceğini anlar da, belki, kendime sağlıklı bir yol çizerdim. Ne çare ki bu konuda irademe güvenemiyordum.

Traş oldum, giyindim. Tunç'u beklerken heyecanım her soluk alıp verişimde sanki biraz daha alevleniyordu. Nihayet zil çaldı. Orkide paketini elime aldığımda kalbim durdu duracaktı.

Hareket ederken Tunç:

- Dikkat et, dedi. Yollar buzlu; ne zaman, ne yapacağım belli olmaz. Orkideyi bir yere vurup kırmayasın.

Dikkati hoşuma gitmesine rağmen serzenişte bulundum.

- Ani bir frenimle başını vurup, kırarsın demiyorsun da!

Gülümsedi.

- Şu anda bize baş değil, orkide lâzım.

Umutları, umutsuzlukları aynı anda yaşıyordum. Yaklaştığım meçhul gerçekten ürkütücüydü! Nelerle karşılaşacaktım?...

Şehirden çıktığımızda karlı tarlaların arasında asfalt ip gibi uzanıyordu. Beyazlık tabiatı sükuna boğmuş, gökyüzünü yoğun bulutlar kaplamıştı.

Tunç şaka ile:

- Ne mutlu Simonis ailesine ki senin gibi bir yazarı misafir edecek, dedi.

- Bu ilişkiye bir anlam veremiyorum. Buna siz bir de yazarlık ilâve edip işi hepten içinden çıkılmaz bir hale getirdiniz. Bereket versin ki Hildegard ciddiye almadı.

- Almadığını nereden biliyorsun?

- Alsa bir kere sorardı.

- Gençsin, belki yazar olursun. Margaret için yazdıklarını ne yaptın?

- Hepsini yırttım.

Kar atıştırmaya başladı; görüş mesafemiz gittikçe daralıyordu. Yolda bizden başka kimse yoktu. Tunç, heyecanımı sezmiş olmalıydı ki, beni teskin etmek lüzumunu duydu.

- Bu ziyareti fazla büyütmeyesin. Bir sevgili, bir tanıdık olabilirsin. İkisinde de kazanman rahat hareket etmene bağlı. Unutma ki karşındakiler köylüdür. Hildegard senden bir türlü kopamıyor. Yazarlığını zaman zaman hatırlarsan, sana yardımcı olur.

- Yazarlığı bir kenara bırak. Tunç, bir zamanlar ne kadar mutluymuşum meğer. Zihnim, düşüncelerim, her şeyim benimdi. Bu mücadelenin içine düştüm; her şeyimi kaybettim. Ne kazanacağımı da bilmiyorum. Bu ülkeye bir amaç için geldik; işimizi bitirip bir an önce dönmeliyiz. Ah ne yapayım ki kendimi kurtaramıyorum.

- Bunlar hayatın tuzu biberi. Hiç kimse aklıyla âşık olmaz.

Tarlaların arasındaki yollardan giderken önümüze bir bina çıktı. Tunç:

- Burası galiba, dedi.

Zaten yol binanın önünde sona eriyordu. Görünüşe göre, binanın içinde orta bahçe bulunmalıydı. İçeriye kale kapısını andıran bir yerden giriliyordu. Girip girmemekte kararsızlığımız sürerken koşarak Hildegard geldi. Arabadan indim, bir elimde orkide vardı. Yüreğim boğum boğum boğuluyordu. Telaşlı bir gülümsemeyle elimi uzattım.

- İyi Noeller.

Her zaman ilgimi çeken, tarif edilmez güzellikteki narin eli telaşıma rağmen içimi ısıtmaya yetti. Sık sık soluyordu.

- Çok teşekkür ederim. Geldiğine ne kadar sevindiğimi bilemezsin!

Bakışlarında binbir pırıltı yüzüyordu. Elimdeki vazodan bir an önce kurtulmak istiyordum.

- Buyurmaz mısın?

- Anneme verirsin.

Tunç'a işaret etti; o arabayla orta bahçeye girdi. Biz yürüdük. Stop ettikten sonra Tunç arabadan indi; Hildegard'ın elini sıkarak Noel'ini kutladı. Üçümüz merdivene doğru yürürken açık kapının eşiğinde orta boylu, orta yaşlı bir kadın nazikce gülümseyerek dikiliyordu. Elimizi sıkarken:

- Simonis, diye kendisini takdim etti.

Paketi açmak bana sakıncalı gelmişti; belki kırabilirdim.

- Buyurmaz mısınız hanımefendi?

Verirken az ilerideki odadan koridora uzunca boylu, etine dolgun bir adam çıktı. Yüzünün çizgileri yumuşamıştı. Bana yaklaştı; elini uzatıp:

- Hoş geldiniz, dedi.

- Teşekkür eder, iyi Noeller dilerim.

Bu anda annesinin sesi yükseldi.

- Ah orkide!...

Paketi açmıştı. Tek dal çiçek bütün tazeliği ve ahengiyle vazoda ışıldıyordu.

Babası bize içeriyi işaret ederek:

- Buyurun, dedi.

Hep beraber koridordan yürüyerek bir odaya girdik. Gösterdiği koltuklara oturduk. Temiz, mütevazi, büyücek bir oda idi. Sağımızda Noel ağacı, karşımızda çarmıha gerilmiş Hz. İsa'nın ikonası, önümüzde bir sehpa ve sandalyeler vardı. Duvarın kenarında büyük bir masa bulunuyordu. Girdiğimiz koridordan başka, iki yere daha kapı açılıyordu. Annesi oldukça telâşlı görünüyordu.

- Yolculuğunuz nasıldı ?

Tunç cevap verdi.

- İyi geçti.

- Kar yağışı hızlanınca, Hildegard telaşlandı. Sizleri camda beklemeye başladı.

- Sağ olsun, ilgisine teşekkür ederiz.

Tunç diyalog kurmakta başarılıydı. Kırk yıllık tanıdıkmış gibi annesiyle konuşuyordu. Gülümsemeye hazır bakışlarla annesiyle Tunç'un konuşmasını takip ederken bazen babasıyla göz göze geliyordum; bakışıyla, tavrıyla son derece soğuktu. Hildegard karşımızda, babasının yanındaki sandalyeye oturmuştu. Giydiği siyah entari ona çok yakışmıştı; belini de güzel bir kemer sarıyordu.

Annesi ayağa kalktı.

- Domuz eti yemeyeceğinizi düşünerek yaban ördeği pişirdim.

Tunç:

- Size zahmetler verdik efendim, dedi.

- Bilâkis, şeref verdiniz.

Hildegard annesini takip etti. Odaya sessizlik çöktü. Babasıyla göz göze gelmemeye çalışıyordum. "Ah Tunç susmasa" diye içimden geçirirken, arzumu sezmişcesine konuşmaya başladı.

- Çok büyük bir çiftliğe benziyor. Burayı kurmak da, işletmek de herhalde zordur.

- Evet, büyük bir çiftlik. İşlerimizi makinelerle yaptığımızdan pek güç olmuyor.

- Avrupa'da tarım ürünleri fazlası var. Bu yatırımlara, elde edilen gelir değiyor mu?

- Bu yatırımlar sanayiye yapılsaydı, daha fazla gelir elde edilebilirdi. Fakat ziraatin önemine binaen devlet destekliyor.

Gene bir sessizlik oldu. Pencerelerde kırılan rüzgâr odada hüküm süren sessizliği derinleştiriyordu. Babası bu sessizliğin sürüp gitmesinin kabalık olacağını düşünmüş olmalı ki bakışlarıyla dışarıyı işaret edip mırıldandı.

- Çok soğuk değil mi?

Tunç:

- Evet efendim, cevabını verdi.

Bakışları Tunç'ta idi.

- Sizde de Noel kutlanır mı?

- Kutlanmaz; ama bizde de Noel benzeri Kurban ve Ramazan diye iki bayram var.

Konuşmaları bana ilgi çekici geliyormuş gibi bir tavırla onları dinliyordum.

- Siz de bizim gibi mi kutlarsınız?

- Hemen hemen efendim.

Et dolu bir sini ile annesi içeriye girdi; arkasından Hildegard tabak, bıçak ve çatalları getirdi. Masayı hazırladıktan sonra annesi hafif bir gülümsemeyle bize doğru yaklaştı.

- Buyrun.

Kalktık; masaya otururken içeriye yaşlıca iki kadın girdi. Birisi kısa boylu, gözlüklü, toparlak yüzlü; diğeri zayıf, uzun boyluydu. İkisi de kendilerini "Simonis" diye tanıtıp oturdular. Tunç'un ve benim "Simonis" soyadıyla onları yeterince tanımlayamadığımızı sezen Hildegard:

- Halalarımdır, demek gereğini duydu.

Annesi ellerini kenetleyip, başını öne eğerek bir şeyler okuduktan sonra:

- Buyurun, afiyet olsun, dedi.

Bir kabalıkta bulunmamak için son derece dikkatli davranıyor, heyecanımı yatıştırmak umuduyla da zihnimi devamlı başka şeylerle meşgul etmeye çalışıyordum. Uzun boylu halası, bana arada bir dik dik bakıyor, yüz adaleleri nefretle geriliyordu. Samimi bir hava esmesine gayret eden annesi, Tunç'a:

- Ülkemize alışabildiniz mi? diye sordu.

- Medenî bir ülke, alışmamamız için hiç bir sebep yok.

- Ne de olsa yabancı bir ülke değil mi?

- Ufak tefek farklılıklar tabiidir. Bu da dünyamızı renklendiriyor.

Kısa boylu halası:

- Başka memleketler, başka âdetler değil mi? dedi.

Tunç da gülümsedi.

- O kadar olacak.

Annesinin masada can sıkıcı bir sessizliğin hakim olmasını istemediği, konu bulmakta da güçlük çektiği belli oluyordu.

- Arabanız güzel; burada mı aldınız, ülkenizden mi getirdiniz?

- Burada aldım.

Bana dönerek, ılık bir sesle sordu.

- Sizin de arabanız var mı?

Tunç benden önce davrandı.

- Onun arabayla ilgisi yoktur. Kitapları, kalemi, duygularıyla yaşar. Almak istese de biz arkadaşları müsaade etmeyiz; gideceği yerlere bizler götürürüz.

- Evet, Hildegard yazar olduğunu söylemişti.

Ne söyleyeceğimi kestiremedim; kızardığımı hissediyordum. Demek ki yazarlığımı Hildegard ciddiye almış, annesine söylemişti!... Terlemeye başlamıştım. Zayıf, uzun boylu halası bakışlarına sanki zehir katıyordu. Onunla göz göze gelmemeye dikkat ediyordum. "Arabadaki halası bu muydu?" diye zihnimden geçiriyor, Hildegard'ı yargıladığım için de üzülüyordum. Annesi bana döndü; sesi yumuşacıktı.

- Biraz solgun görünüyorsunuz. Çok çalışıyorsunuz herhalde?

Gülümsemekle yetindim.

- Gerçekten çok çalıştığınız belli. Hildegard da söylüyor.

Annesi mutfağa gitti. Babası ve halaları ile göz göze gelmekten çekiniyordum. Ne Tunç ne de onlar kendi aralarında konuşuyorlardı. Azap duyduğum bu suskunluğu zayıf, uzun boylu halasının bana bakıp homurdanması bozdu."Ne çekilmez dertle karşı karşıyayız Tanrım!" Anlamamazlıktan geliyordum; vücudumu bir alev sarmıştı. Bereket versin ki annesi uzun süre içeride kalmadı; muhallebiyi andıran tatlı dolu kaseleri tepsiyle getirdi; tabaklarımızın yanına birer tane koyduktan sonra oturdu ve tekrar bana döndü. Sesinde aynı sıcaklık vardı;

- Geçen yaz; uzun süre ülkenizde kalmıştınız değil mi?

- Pek uzun sayılmaz efendim.

- Belki bize öyle geldi.

"İltifatınıza teşekkür ederim" dercesine gülümsedim.

Yemekten sonra eski yerlerimize oturduk. Halaları mutfağın karşısındaki odaya geçtiler. Babası yemek masasının kenarında bir süre gazete okuduktan sonra yanımıza geldi. Bakışlarından, yüz çizgilerinden, ses tonundan kendini zorladığı belli oluyordu. Konuşma gene onunla Tunç arasında cereyan ediyordu; buğday fiyatlarından, ziraatla uğraşmanın yarar ve zevklerinden söz ediyorlardı.

Bir ara Hildegard halalarının oturduğu odaya gitti. Kapı belli belirsiz aralık kalmıştı. Konuşmaları sızıyordu. Babası ile Tunç, ziraat meselelerine dalmışlardı; ben ise içerideki konuşmalara kulak kesilmiştim. Zayıf, uzun boylu halasının sesi geliyor, "Kaba! Murdar!" diyordu. Beynime yıldırımlar yağarken kelimeleri ateşten harflerle hafızama kazınıyordu!..

Bir süre sonra içeriye Hildegard girdi; yüzünde zoraki bir gülümseme vardı; durumu da yüreğime oturdu. Onunla göz göze gelince, gülümsemek ihtiyacını duydum. O da gülümsedi; fakat bu, bakışlarındaki donukluğu dağıtmaya yetmedi...

İçimde kopan kasırgayı sezdirmemek için sakin görünmeye çalışıyordum. Babasıyla Tunç'un konuşması da sona ermişti. Sıkılabileceğimizi tahmin eden Hildegard bize sordu:

- Hava almak ister misiniz?

Tunç "İyi olur" der gibi başını salladı. Ben de aynı anlamda tavır takındım. Babası:

- Siz buyurun, dedi. Hava benim için oldukça soğuk.

Kar yağmaya devam ediyordu. Hildegard ve Tunç önümde gidiyorlardı, ikisi de yakalarını kaldırmış, ellerini ceplerine sokmuşlardı. "İşte kulaklarınla duydun; elinden ne gelir?" diye düşünüyor, çaresizliğimi idrak ediyor, dua etmekten başka yapabileceğim bir şey olmadığına inanıyordum. "Rabbim, beni bu acılardan yalnız sen kurtarırsın."

Geriye döndüğümüzde, her nedense, o delikanlının geleceğine dair içimde bir kuşku belirdi; onunla burada karşılaşmak istemiyordum. Telaşım beni küçük düşürebilirdi; zaten gururum katlanılamayacak kadar yaralanmıştı. Bir başka horlanmaya tahammül edemezdim. Eve yaklaştığımızda Hildegard'a:

- Bize müsaade eder misin? diye sordum.

- Programınızda başka ziyaretiniz varsa, bir şey diyemem. Ama akşam yemeğine kalırsanız memnun olurum.

Tunç:

- Hildegard'ın dileği bizim için emir olur, dedi.

Gene aynı yerlerimize oturduk. Halasının sözlerinin ondaki etkisini merak ediyordum. Fakat o ilk andaki halinden kurtulmuş, hiç duymamış gibi davranıyordu. O, Tunç'la konuşurken zihnim onunla meşguldü. Acılarıma bir de Hildegard'ın durumu mu eklenecekti? Halasının öfkesinin sebebini doğru anladığımı sanıyordum. Bu, kutsal günde ayrı dinden olana tahammülsüzlükle izah edilemezdi. Bana yiyecekmiş gibi bakarken Tunç'a normal davranıyordu. Fakat buralarda bir insanın üzerinde halasının ne kadar etkisi olabilirdi?..

Hildegard kahve yapmak için mutfağa gidince Tunç'la yalnız kaldık.

- Gitseydik, daha iyi olmaz mıydı?

- Niçin acele ediyorsun?

- O delikanlının geleceğine dair içimde bir kuşku var.

- Onu davet etseydi, seni etmezdi. Sonra "Gidelim" dediğin zaman "Kalın" diye ısrarda bulunmazdı.

Kahvelerimizi içerken Hildegard bir önceki akşamı nasıl geçirdiklerini anlatıyordu. Derinden gelen korna sesi Hildegard'ın yanaklarında sönmeye yüz tutan gülücükleri alevlendirdi. Bana baktı.

- Kurt, dedi ve kalktı.

Bakışı kızgın bir hançer gibi yaka yaka içime işliyordu. Elimdeki fincanı sehpaya koyup, Tunç'a döndüm. Kalbimde korkunç sarsıntılar hissediyordum.

- "Buyurun cenaze namazına."

- Ciddiye alma: sadece bir tanıdığıdır. Yoksa seni buraya davet etmesinin anlamı kalır mı?

Tunç'un teskin edici sözlerine rağmen heyecanımı gizleyemeyeceğimden endişe ediyordum. Kurt gülümseyerek Hildegard'ın önünden içeriye girdi. Yerlerimizden doğrulduk. Hildegard bizleri tanıştırdı. Onun da sakin görünmeye çalıştığı anlaşılıyordu. Tunç'un karşısına oturdu; Hildegard benim karşımda idi. Hal hatır sorduktan sonra Kurt adımı tekrarladı.

- Ayhan değil mi?

- Evet.

- Adınızı sık sık Hildegard'dan duyuyorum.

Manalı bir şekilde Hildegard'a bakıp, gülümsedim.

Kurt devam etti.

- Edebiyatla da yakından ilgileniyormuşsunuz.

Burnumun ucuna kadar kızardığımı hissediyordum. Vücudumu hafif bir ter basmıştı. Bereket versin ki Tunç sözü bana bırakmadı.

- Edebiyatçılığını kendisi pek ciddiye almaz. Ama yazdıklarını okuyanlar aynı kanaatte değildir.

Biraz sonra Hildegard'ın annesi ve babası içeriye girdiler. Kurt ayağa kalktı; nazik bir tavırla ellerini sıkarak "İyi Noeller" diledi.

Daha çok sükûtu tercih ediyor, Hildegard'la ilişkisinin mahiyetini anlamaya çalışıyordum. Bir yandan da Kurt'la aramda mukayeseler yapıyordum. Tiplerimiz değişikti; o sarışındı, ben esmere yakındım. Boy bos olarak da ondan geri kalır yanım yoktu. Yüz güzelliğim, alnıma dökülen siyah dalgalı saçlarım onunla mukayese edilmezdi. Bütün iç

perişanlığıma rağmen de giyimime çok dikkat ediyordum. Fakat o Hıristiyan ve Alman'dı..

Bir ara Kurt kalktı; dışarıya çıktı. Hildegard gözlerini bana çevirdi; bakışları duruydu; kararsızlık, tedirginlik yoktu.

- Hiç konuşmuyorsun.

- Dinlemek daha güzel.

Kurt içeriye girdiğinde ellerini kuruluyordu. "Tuvaletin yerini biliyor, bu eve çok gelmiş" diye zihnimden geçirirken yüreğim eriyordu. Bir hazımsızlığa sebep olmadan ayrılabilmeyi çok istiyordum.

Onlar konuşurken zihnim yazarlığımla meşguldü. "Kurt'a söylediğine göre Hildegard yazarlığımı ciddiye almıştı. Bunun yalan olduğunu öğrenirse hayal kırıklığına uğramaz mıydı? Münasip bir şekilde ona nasıl açıklardım? Margaret için yazdıklarımı tekrar ele alsam bir yere varabilir miydim?..."

Nihayet akşam yemeğine oturduk. İnce, uzun boylu halası aynı şekilde, hışımla bana bakıyordu. Onunla, babasıyla göz göze gelmemeye gayret ediyordum. Rahat hareket eden Kurt oldukça da iştahlı görünüyordu. Annesi iştahından memnuniyetini belirtmek için:

- Size sempati beslemekle Hildegard haklıymış, dedi.

Kurt iştiyakla Hildegard'a baktı; o ise "Evet veya hayır" anlamı verilebilecek bir şekilde gülümsedi. "Durup dururken bunu niçin söyledi?" sorusu üzerine durgunlaşmış olmalıyım ki Tunç kimseye sezdirmeden dirseğiyle beni uyardı.

Yemek bitince Tunç'a "Gidelim" diye fısıldadım. Tunç gayet rahattı.

- Geldik; sizleri tanımakla memnun olduk. Bir Noel'de bize aile atmosferi yaşattınız. Sizlere ne kadar teşekkür etsek azdır.

Babası ve Hildegard bizi uğurlamak için dış kapıya doğru yürüdüler. Tekrar tekrar teşekkürler ederek diğerleriyle orada vedalaştık.

Karın alacalığında Hildegard'ın gözlerini seçebiliyordum; bakışları hüzünlüydü. Elimi uzattım; avucumda duygulu bir yüreğin yumuşaklığını hissettim. Babasıyla da vedalaşıp arabaya binerken ayrılığın acısı içime doluyordu.

*

* *

Noel ve yılbaşı tatili biteli bir hayli olmasına rağmen onu görememiştim. Aradan geçen bunca zaman, sabahları yatağımdan yeni yeni umutlarla kalkmamı engellemiyordu. Ay ışığında buluşmak üzere sözleşen âşıklar için güneş ne kadar geç batarsa, benim için de o kadar geç doğuyordu; çünkü her sabah onu görmem için yeni bir umuttu. Hiç bir umutsuzluğun söndüremeyeceği ateş içimde devamlı yanıyordu...

Günlerim aynı masada, aynı hayallerle geçiyor, zaman zaman zihnim sorular karşısında güçsüz kalıyordu. Babasının, halasının tavır ve davranışlarını tahmin edebilecek durumda olmasına rağmen niçin beni davet etmişti. Hildegard'ın bana meyli olmasa babası ve halası öyle bakarlar mıydı? Peki Kurt kimdi?..

İçeriye düşen her gölgede, her topuk sesinde onu arıyordum. Hele akşamları her şeyini yitirmiş yüreğim derin acılara gömülüyordu. Başımı avuçlarımın arasına alıp düşündüğümde bunların izahını yapamıyor, derdimin devası olmadığını idrak ediyordum. Bu yalan dünyada benim için ebedî bir cehennem kurulmuştu. Hangi güçle beni kendisine bağlıyordu? Zekâsı ile mi? Güzelliği ile mi? Cazibesi ile mi? Belki de hepsiyle...

Yalnızlığım ve içimdeki hasret, rengimi gün gün solduruyordu. Gelmiş, yanımda oturup, gitmişti. Şimdi ise Kurt'la beraberdi; onu bırakıp gelse, ne olacaktı? Bir süre yanımda oturduktan sonra yine gitmeyecek miydi? Bundan ne çıkardı?.. Fakat yüreğim bu gerçeği kabullenmiyordu, onu bekliyordum.

Kitaplarımı toplarken beynime ve yüreğime o hakimdi. Karamsarlık da ruhumu doldurmuştu. Yaşama sevincimi, umutlarımı, hayattan beklediklerimi kaybetmiştim; bari Hildegard'ın kalbinde azıcık yerim olsaydı! Diğer masalardakiler kitaplarına dalmışlardı. Onların meşguliyetleri eski günlerime özlemimi uyandırdı. Ah ne çare ki kaderim kalbimin elindeydi; ben çırpındıkça, o beni avucuna alıyordu. Gözlerimin nemlendiğini hissediyordum.

Eve gitmek istemiyordum; ama nereye gidebilirdim? Selahaddin'i de bıktırmıştım. Her adımım beni yalnızlığa sürüklüyordu.

Posta kutumda bir kağıt parçası duruyordu. Gözlerime inanamadım; beni kim arayabilirdi? Bir solukta okudum.

> "Sevgili Ayhan;
>
> Hastahaneden izinli çıktım; seni aradım; bulamadım. Bir daha çıkarsam, gene ararım. Noel'de gönderdiğin kitap için teşekkür eder, yürekten selâmlarımla iyi günler dilerim.
>
> Margaret"

Talihsiz macerası gözlerimin önünde canlandı; duruşu, bakışları hüzün doluydu. Neden ve hangi hastahanedeydi? Sağlığına kavuşamamıştı demek ki!.. Kim bilir ne acılar çekmişti... Daha neler çekecekti...

Odam zindana dönmüştü. Soluğum kesilecekti. Kendimi sokağa attım. Sanki bir felaketten kaçıyordum. "Ne-

reye gidiyorum?" diye de düşünmüyordum. Gittiğim yere acılarımı da götürmeyecek miydim?.. Ama yürüyordum... Benimle beraber herşey yürüyordu; binalar, caddeler, geceler, yalnızlıklar, acılar...

Saatler ilerledikçe caddeler sessizleşiyordu. Bu sessizlik de esrarlı diliyle durumun fecaatini bana fısıldıyordu. Ne yapabilirdim?.. Acıları derinleştiren çaresizlik hayatım olmuştu...

Ne bir ayak sesi, ne de bir araba gürültüsü kalmış, bütün şehir sükût kesilmişti. Bu sükûtun nabzında Margaret'in hıçkırıklarını, iniltilerini duyarak yürüyordum.

Ölümüne yoruluncaya kadar caddelerde dolaştım. Eve dönerken Margaret'in çırpındığı yere geldiğimde durdum; bakışlarım çığlık çığlık bölünüyor, iç dünyamdaki volkanik patlamalar beni sarsıyordu; aynı yere yığılacaktım.

Katın salonuna girince, topuk sesleriyle karşılaştım. Hüseyin'in kapısı açıktı; gözleri dışarıya fırlamış, yüzünde terler boncuklaşırken "Ha! Ha!" bağırışlarıyla el çırpıyordu. Beni fark etti.

- Gel mekteplim.

Yanına gitmek istemiyordum. Fakat el çırpmayı bırakmış, topuk sesleri de sona ermişti. Gitmesem ayıp olacaktı. Kapıya yaklaştım; sazı kucağında idi.

- Yorgunum, yatmak istiyorum. Siz devam edin.

- Olur mu? İçeriye gel.

İçeriye girdim; karşısında dikilen yaşlıca kadın gülümsedi; paslı, seyrekleşmiş dişleri göründü. O da terlemişti. Kadına:

- İyi akşamlar, dedim.

Hüseyin sazını yanına koydu.

- Otur mekteplim.

Kapının kenarındaki sandalyeye oturdum. Hüseyin anlatmaya başladı.

- Kaltak "Dansa gidelim" diye tutturdu. Lokallerin çoğu bizi almıyor; girebildiklerimiz de batakhane. Danstan hiç anlamam; hoşlanmam da üstelik. "Bana gidelim, bende her şey var; dans da ederiz" dedim. Neyim olacak? Bir sazım var; ben çalıyorum; Hışır da oynuyor. Yaptığım iyi şey değil, ama Allah bu gurbet elinde daha beterinden korusun.

- Evine gittiğin hanım bu muydu?

- Bu değildi; bunu yeni buldum. Geçen gün alış veriş yapıyordum...

Anlatmaya devam edecekti.

- Şimdi bırak bunları; arkadaşının canı sıkılacak. Onunla da konuşalım.

- Ben ne konuşacağım? Yemek, uyumak, çalışmaktan başka ne biliyorum?

- Nasıl anlaşıyorsunuz?

Hüseyin'in terli yüzüne gülümseme yayıldı.

- Kadın ile erkeğin anlaşması için konuşmaya ihtiyaç yok ki.

"Ne manasız şeyler söylüyorsun" der gibi elimle bir işaret yaptıktan sonra hafifçe eğilip, ona bir uslu kedi gibi sokulmuş kadına:

- Nasılsınız? diye sordum.

- Teşekkür ederim.

- Hüseyin'le iyi anlaşıyorsunuz herhalde.

Kadın sadece adını tekrar etti.

- Hüseyin! Hüseyin!

Sazı gösterdim.

- Sizde bu çalgıdan yok galiba?

-Yok.

Kısa bir süre konuştuktan sonra onları yalnız bırakmak istedim.

- Hüseyin, ayakta duracak halim yok. Bana müsaade ediver.

- Peki mekteplim.
Kadına döndüm.
- Görüşmek ümidiyle.
Sadece gülümsedi.

*

* *

Seminer salonuna giderken onlarla karşılaştım. Mutlu görünüyorlardı. İçimde kopan fırtınayı belli etmemeye çalışarak gülümsedim. "İyi günler" dileyip, yoluma devam ettim.

Masaya oturdum. Ruhuma derin bir sızı çöktü. Önümdeki kağıda gelişi güzel bir şeyler çiziyordum; bakışlarımda, hafızamda, can verip dirilen yüreğimde o vardı. "Kurt'un geleceğini bildiği halde, gitmek istiyoruz deyince ışıl ışıl gözlerine çöken mahzunlukla ısrar etmesinin sebebi ne idi? Onu bana tercih ettiğini mi göstermek istemişti? Her zaman beraberdiler; buna niçin gerek duydu? Halasının 'Kaba! Murdar!' nitelendirmeleri, annesinin sempatiden söz etmesi onu biraz daha mı etkiledi? Kurt'u bırakıp gelse, bu defa o benim durumuma düşmeyecek mi? Kelebek kadar narin Hildegard birimizi katledecek!.. Hangi katil maktulün pençesinden kurtulabilmiş! Onun da hayatı zindana dönecek!.. Ama o mutlu olmalı. Talihim beni her şeyi kalbime gömmeye mahkûm ediyor!.." Avunmak umuduyla tutunmaya çalıştığım her düşünce Hildegard'ın ele avuca gelmez gözlerinde eriyordu.

*

* *

Yine karnaval mevsimi gelmiş, balolar başlamıştı. Eğlenmek içimden gelmiyordu. Kendime bile itiraf etme-

sem de, onu Kurt ile göreceğimden endişe ediyordum. Nasıl katlanabilirdim?..

Ama onunla tanıştığımız felsefe fakültesinin balosuna gitmeden edemedim. Belki o da tanışmamızın hatırasına gelirdi. Selahaddin'den çantayı, şapkayı almış, aynı postacı kıyafetine girmiştim.

Kalabalığın arasında yalnızdım. Kurt ile ona rastlayacağım için de endişeleniyordum. Bir yandan da gençleri çıldırtan müziğin içinde yüreğime şıpır şıpır dökülen sesini duyuyor, avizelerin salonları aydınlatan ışıklarında gözlerinin o tatlı rengini buluyor, her baktığım yerde ondan bir iz, bir çağrı görüyordum. Onun da yüreğinin sesini duyup mutlaka yalnız gelmiş olacağını düşünüyor ve arıyordum.

İçki, meşrubat satılan yere geldim. Fıçılar gene boşalıyordu. "İşte şu anda Doçent Bey yanıma gelmiş, benimle konuşmaya başlamıştı" diye zihnimden geçirirken grup grup gelenlere bakıyordum; ne Doçent Bey, ne de Hildegard vardı. Yüreğime bir alev sarılıyordu... Sarhoş olup, beni içine alan yangından kurtulmak istiyordum; fakat bunu da göze alamıyordum; ya Hildegard kalabalıkların arasında ise, beni sarhoş görürse!...

Saatler ilerliyordu. Salonlar ağzına kadar doluydu; kızların hepsi et ve şehvetten ibaretti; ben Hildegard'ı arıyordum. Ah hayatımızla oynayan umut!.. O salondan diğer salona beni koşturuyordu.

Merdivenlerin birinden çıkarken sırtıma bir darbe indi. Böyle bir şakayı kim yapabilirdi? Geri döndüğümde kalabalığın arasında Katerina gülüyordu; elinde lastik bir çekiç vardı. Kalabalığı yararak yanına giderken beni gene tahammül edilmez bir telaş sardı. Katerina olduğuna göre Hildegard da burada idi!..Ya Kurt!...

Katerina karnavalın neşesini yaşıyordu. Yanına yaklaşınca:

- Sen de mi yalnızsın? diye sordu.

- Şimdi öyle Katerina. Sen?..

"Hildegard yok mu?" diyemedim; fakat Katerina anladı.

- Bu yıl Hildegard karnavalda eğlenmiyor. Ben yalnız geldim.

- Niçin böyle bir karar aldı ?

Bu soruyu Katerina'dan belki bir şey öğrenebilirim ümidiyle sormuştum. Katerina da dikkatli ve zeki idi.

- Bilmem ki? O prensiplerine bağlıdır.

- Genç bir kız, arkadaşı da var; hangi prensipler onu eğlenmekten alıkoyar ki?

- Belki arzusu yok; belki de bir başka sebebi var.

Benden bir şeyler gizlediğini belli edercesine gülümsedim.

- Ne sebebi olabilir Katerina? O senin en yakın arkadaşın; sen bilmezsen, kim bilecek?

- Onun kalbi kapalıdır; kimseye açılmaz. Bak, ne güzel tango çalıyor, gel dans edelim.

Katerina ile dans etmeye başladık. Zihnimde devamlı Hildegard vardı. Neşemi, duygularımı esir almıştı. Gayret etmeme rağmen, bir türlü kendime gelemiyor, müziğe ayak uyduramıyordum.

*

* *

Cumartesi günüydü; Hildegard'a rastlamayacağımı düşünerek kütüphaneye gitmemiştim; zaten onun bulunma ihtimali olmayınca, binlerce gencin cıvıl cıvıl girip çıktığı üniversite bana ıpıssız geliyordu. Ne suda, ne güneşte, ne de bir başka şeyde derdine çare bulamayacak mimoza gibi içine kapanan yüreğimde yaşama sevincinden bir damlacık kalmamıştı. Dağınık odamın duvarlarında, zemininde ba-

kışlarımı gezdiriyor; oturduğu sandalyeye, saçlarını taradığı aynaya hasretle bakıyordum. Kurtulmak istiyor, fakat çırpındıkça batıyor, "Ne yapabilirim?" diye düşünüyor, bir çıkış yolu bulamıyordum. Hiçbir yürek böyle bir kasırgaya dayanamazdı; ne kasırga diniyor; ne de yüreğim sükut ediyordu; ey Tanrım!...

Bir anlık çılgınlıkla bütün acılarıma son verebileceğim aklıma geliyordu. Ama acılarımın biyolojik değil de ruhî olduğuna inanıyordum. Bedenim kara toprakta soğurken belki de ben gene acılarımdan kurtulamayacaktım! Ve Rabbim'in huzuruna hangi yüzle çıkacaktım? Takdir onundu, nasıl isyan ederdim!..

Selahaddin geldi. Son günlerde ziyaretlerini sıklaştırmıştı; zaman zaman zihnimi yoklayan çılgınlığı sezmişcesine beni yalnız bırakmamaya dikkat ediyordu. Eskisi gibi Hildegard ile ilişkimi hafife almıyor, hatta beni anladığını, aşkıma saygı duyduğunu hissettiriyordu. Yazık ki biz insanlar birbirimiz için ne kadar az şey yapabiliyoruz. İçimde sevinç, coşku yoksa, bunları bana kimse veremiyordu. Ama Selahaddin elinden gelen hiç bir şeyi esirgemiyordu. Durumum onu etkilemiş olmalıydı.

- Yine dalgın ve yorgunsun.

Ses tonu ve tavrıyla candan dost, her şeyimi paylaşmaya hazır olduğunu söylüyordu. Acılarımdan başka bugün bir yalnızlık ve duygusallık da içime demir atmıştı. Göz pınarlarımın dolduğunun farkındaydım. Sigara dumanını bahane ederek gözlerimi oğuştururken Margaret'i hatırladım.

- Selahaddinciğim, geçen gün Margaret gelmiş, bir not bırakmış. Hastahanede olduğunu yazıyor. Ona ilgisiz kalmamalıyım. Belki o beklemez; ama vicdanım beni zorluyor. Ailesine telefon etmek cesaretini kendimde bulamıyor, annesinin "Gene mi sen?" diyerek telefonu kapatacağı

korkusunu yenemiyorum. Telefon edip, adresini öğrensen, ziyaretine gitsem, iyi olacak.

- Tabii iyi olur; nesi varmış?

- Yazmamış. Sadece hastaneden izinli çıktığını belirtmiş.

Selahaddin merdivenden inerken yine Hildegard ile göz göze geldim. Halasının "Kaba! Murdar!" sözleri yüreğime kurşun gibi işlerken göz kapaklarımın altına sıcak bir ıslaklık yayılıyordu. Beni nereden tanıyor, bu yargıya nasıl varıyordu?..

Selahaddin merdivenden çıkarken gözlerimi kuruladım. İçeriye gülümseyen bir yüzle girdi.

- Adresini aldım. Sakıncası yoksa, ben de gelmek istiyorum.

- Ne sakıncası olacak? Kiminle konuştun?

- Telefona annesi çıktı. Margaret'in ve senin arkadaşın olarak kendimi tanıttım; daha önce onları ziyaret ettiğimi de hatırlattım. Meşguliyetimizden dolayı bugüne kadar rahatsız edemediğimizi özür dileyerek söyledikten sonra, Margaret'in durumunu merak ettiğimizi ve mümkünse ziyaret etmek istediğimizi ilâve ettim. Çok memnun olduğunu, Margaret'in de çok sevineceğini söyleyip, adresini verdi. Seni sordu, "İyidir" dedim. Selâm söyledi.

Selahaddin'e dikkatlice baktım,

- Beni sormasını, selâmını sen uyduruyorsun değil mi?

Selahaddin'in yüzü duruldu.

- Hayır, niçin uydurayım.

Evden çıktık; ağır ağır yürüyorduk. Çiçekçiye yaklaştığımız sırada üzüntüm artıyordu; Margaret'e eli boş nasıl giderdik? Ama paramın otobüse yeteceğinden bile kuşkuluydum. Çiçekçinin önünden geçerken Selahaddin:

- Bir dakika, diyerek dükkana girdi.

Bakışlarını çiçeklerde gezdirdikten sonra kırmızı gülleri işaret etti. O da benim gibi para sıkıntısı çekiyor, belki de ertesi günkü yemeğine kıyıyordu. Bu insanca davranışının yüreğime dolup boşanan kana karışarak sonsuzluğa intikal edeceğini sanıyordum. Şık bir buketle dükkandan çıktı.

Otobüs durağına doğru yürürken ikimiz de susuyorduk. İçinde bulunduğum ortamdan sıyrılmalıydım; ama terk edilişimi ve horlanışımı hazmedemiyor, hayatımı zehir ediyordum. Kendimde değildim; onda yaşıyordum. Bu da beynimi adeta felç ediyor, hiçbir şey yapamadan günlerimin geçmesine kahroluyordum. Yarınlarımı da kurtaramayacağımdan kuşkulanıyor, zihnimde devamlı çözüm arıyordum. Selahaddin ruh halimi gayet iyi anlamış olmalı ki yanımda gölge gibi sessiz yürüyordu.

Otobüste de beni düşüncelerimle baş başa bırakmaya dikkat ediyordu. Margaret'e giderken bile Hildegard'ın esiriydim. Halbuki otobüs, ormanların arasında yol alırken bahar bütün canlılara neşe saçıyordu... Ben niçin payıma düşeni alamıyordum?..

Hastanenin önündeki durakta otobüsten indiğimizde Selahaddin buketi bana uzattı.

- Alıver.

- Sen verirsin; ne farkeder?

Dış kapıdaki bekçiden Margaret'in kaç numaralı binada olduğunu öğrendikten sonra bahçeye girdik. Göz alabildiğine geniş, yemyeşil bir bahçeydi; iki yanı ağaçlarla donatılmış asfalt bir yol derinliğe uzanıyordu. Binaların numaralarına bakarak ağaçların altında yürürken dallarda varlığını belli eden rüzgâr beni duygulandırıyordu. Pencerelerin önlerinde dikilenler de benim için ayrı bir hüzün konusuydu; dış kapıdan bahçeye giren ziyaretçileri kim bilir hangi umutlarla bekliyorlardı?..

Ağaçların arasına gizlenmiş bir binanın önüne gelince Selahaddin:

- Burası, dedi ve zile bastı.

Kısa bir süre sonra toparlak yüzlü, şişmanca bir hemşire kapıyı açtı; kimi aradığımızı sorar gibi baktı. Selahaddin:

- Margaret Adrian'ı ziyaret etmek istiyoruz, dedi.

- Biraz bekleyin, haber vereyim.

Gezinmeye başladık. "Onu nasıl bulacaktık? Gelişimize sevinecek miydi? Çektiklerini tevekkülle karşılayabiliyor muydu? İfade etmese de beni suçlu buluyor muydu?.." gibi sorular zihnimi meşgul ediyordu.

Binadan epeyce uzaklaşmıştık. Geri döndüğümüzde Margaret kapının önünde dikiliyordu. Duruşundan dikkatini bakışlarında topladığı belliydi. Güneş gözüne geliyordu. Birden zıpladı ve koşmaya başladı.

- Ah! Sizler ha!

Biz de ona doğru yürüdük. Boyunlarımıza sarılırken:

- Sizler ha! Sizler ha!., sözlerini tekrarlıyordu.

Alev alev yanan göz bebekleri her an yeni bir iklime süzülür gibiydiler. Göğsü kalkıp iniyor, dudaklarında sevinç çığlıkları birbirini kovalıyordu. Kesik kesik:

- İçeriye buyurun, içeriye buyurun, dedi.

Eşikten adımımı attığımda hastahaneye değil de bir manastıra girdiğimi zannettim. Hemen karşıki duvarda Hz. İsa'nın çarmıha gerili sembolü bulunuyordu. Ağır ve gamlı havası vardı.

Merdivenden çıkıp, birinci katın salonuna geldiğimizde:

- Kusura bakmazsanız, burada oturalım, dedi. Yatakta idim; hemşire "ziyaretçilerin var" deyince kalktım.

Ben sandalyelerin birine otururken Selahaddin:

- Buyurmaz mısın? diyerek elindeki buketi uzattı.

Alıp, göğsünde sıktı; dalga dalga pırıltıların yüzdüğü gözlerinde ebedî bir hüzün buharlaşıyor gibiydi; acılarını, yalnızlığını dindiriyordu sanki. Bakışı her an yeni bir şükranı ifade ediyordu. Biraz teskin olunca titreyen parmaklarıyla kağıdı açmaya başladı. Hem açıyor, hem de duygulu bir şekilde:

- Ah ne güzel! Ah ne güzel!.. diyordu.

Kağıdı sıyırdı; güllere diktiği içli bakışlarının onu ızdırap dolu anılara götürdüğü anlaşılıyordu. Bir süre sonra bakışlarını bize çevirdi; sıcak bir bahar aydınlığı gözlerine doluyordu.

- Sen de otur Margaret, dedim.

Bir anda tekrar daldı: avucuyla okşadığı güllere derin derin bakarak mırıldandı.

- Gelmekle ne kadar iyi ettiniz.

Saçları uzamış, yüzü incelmişti.

- Çoktan beri gelmek istiyor, fakat adresini bilmiyorduk. Bıraktığın notta da yazılı değildi. Bugün Selahaddin annene telefon edip, adresini öğrendi.

Bir süre daha çiçeklere dalgın dalgın baktıktan sonra gözlerini bize çevirdi.

- Gülleri vazoya koyayım, erken solmasınlar.

Odasına girdi. Selahaddin bana döndü.

- Bu kız sana âşık.

- Yok canım, nereden çıkarıyorsun?

Masaya koyduğu beyaz vazoda kırmızı güller köpük köpük saçılıyordu. İlk andaki telâş ve heyecandan arınan gözleri devamlı gülümsüyordu. Sesinde insanı etkileyen bir samimiyet vardı.

- Geldiğinize ne kadar memnun olduğumu tahmin edemezsiniz.

- Neyin var Margaret? Sağlığına tam kavuştuğunu sanırken haberini hastahaneden aldık.

Gözlerindeki ılık gülümsemeler kuşkulu bir durgunluğa dönüştü. Kısa süre düşündükten sonra cevap verdi.

- Önemli bir şey değil. Geçirdiğim beyin ameliyatının etkisini sürdürmesi tabiidir.

- Ne zamandan beri hastanedesin?

- Dört ay oldu.

Şaşırdım.

- Dört ay mı?

Derin bir göğüs çekti.

- Evet.

- Bize niçin yazmadın?

Bakışları gölgelendi; yüzü ciddileşti, başını önüne eğdi. Uzun saçlarının düştüğü alnının sağ tarafındaki yara izi belli belirsizdi. Derin, duygulu bir sesle:

- Sizi üzmek istemedim, dedi. Zaten burası oldukça uzak, boş zamanlarınız da az.

- Margaret, sen hastane köşelerinde yatarken biz de üzülelim, ne olur! Böyle konularda boş zamanın sözü edilir mi? Cumartesi, pazar günleri hiç bir şey yapmadığımızı sen de biliyorsun.

İçli bir ıslaklık gözlerinde belirdi. Bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu; ama söyleyemedi, yutkundu. Alnını oğuşturur gibi yaparak bizlere sezdirmeden gözlerini kurulamaya çalıştı. Derin derin soludu; içinde bulunduğu durumdan sıyrılmak için:

- Daha neler yapıyorsunuz? diye sordu.

- Tahmin edebileceğin gibi derslerimizle meşgulüz. Bazı akşamlar veya hafta sonları bir araya geliyor, sohbet ediyoruz.

- Refah seviyemiz, bize sohbet için pek zaman bırakmıyor; galiba bu da giderek hayat üslubuna dönüşüyor. Genellikle Doğulular kantinde uzun uzun sohbet ederlerdi. Birbirlerine anlatacak ne bulduklarını merak ederdim.

- Kendimizi ne kadar rahat hissetsek de, gurbetteyiz. Gurbet insanı daha dostane bir araya getiriyor, adeta özel hayat bırakmıyor. Kimimiz sevdalarımızdan; kimimiz sevdasızlıklarımızdan yakınmaya başladık mı, sohbet uzayıp gidiyor.

Son cümleyi şaka üslubuyla söylemiştim. Margaret de aynı üslupla sordu:

- Sizde de sevdalılar, sevdasızlar var mı?

- Olmaz mı? "Aşk doğuda her beşerî solucanın içinde ışıldayan, günün birinde volkan olup fışkıran bir kıvılcımdır" diye bir kitapta okumuştum. Bu cümleyi yazan Batılıdır. Objektif olduğunu kabul edersek, hepimiz diyebilirim.

Zekice gülümseyen Selahaddin "Dikkat et; kendini ele veriyorsun" dercesine bana baktı. Bakışımla ben de ona söylediklerimin farkında olduğumu sezdirdim. Yüzündeki gülümseme silinmeden Margaret ayağa kalktı.

- Sizlere ne ikram edebilirim? Ocağım olmadığından çay veya kahve yapamam. Portakal, elma sularım var. İsterseniz dışarıya çıkalım; biraz dolaştıktan sonra yakındaki pastahaneye gideriz.

- Bu fikir daha iyi. Güneşten de mahrum kalmayız.

Dışarıya çıktık; ısı taşımasa da güneş ortalığı ışık seline boğmuştu. Lekesiz gökyüzünün altında yemyeşil tepecikler gitgide büyüyerek, sanki ufka yaslanmışlardı. Yeşilliklerin arasına tek tük serpilen ağaçlar vadiye doğru sıklaşarak küçücük bir ormana dönüşüyordu. Yapraklarının fısıldaşmasıyla gönüllerimize hüzün dolduran yüz yıllık çınar ağaçlarını takip ederek, vadiye indik. Kuş sesleriyle su şırıltısının birbirine karıştığı bu yerde ıslak bir toprak kokusu bizi sardı.

- Tabiilik ne güzel şey, dedim. Bizler de tabii olabilsek. Herhalde ihtiraslarımız engel oluyor.

Selahaddin:

- Bunun sebebi toplumdur, diye söze başladı. Toplumun istekleri olmazsa, bizde de ihtiraslar başlamaz; içimizden geldiği gibi yaşamanın mutluluğunu tadarız.

Selahaddin'in sözlerine itiraz ettim.

- Toplumu bizler meydana getirmiyor muyuz? Dolayısıyla hastalığın kaynağı bizdedir.

- Ama toplum, bizlerden ayrı bir varlık oluşturuyor..

Selahaddin'le konuşurken Margaret küçücük şelâle halinde akan suyun yanına gitti. Eğilip, yüzünü yıkadı. Bir yandan Selahaddin'i dinliyor, diğer yandan da göz ucuyla ona bakıyordum. Bize dönünce yüzüne zoraki bir gülümseme ilişmişti.

Ben de yüzümü yıkadım. Mendilimle kurulanırken "Rabbim, kalbimdeki bu ateşten beni kurtar" diye zihnimden geçirdim. Margaret'i teselli etmek için bir şeyler söylemek ihtiyacını duyuyordum; ama ne zihnimi toparlayabiliyor, ne de suçluluk psikolojisinden kurtulabiliyordum. Çevrenin güzelliği beni cezbediyormuş gibi bakınıyordum; gerçekten de Rabbim bu bölgeden cömertliğini esirgememişti.

Pastanede oturduk. Durgunluğumu sezen Selahaddin, zekice esprilerle masamızda doğabilecek soğuk havaya meydan vermiyor, suya sabuna dokunmayan fıkraları ard arda sıralıyordu. Benim de bir şeyler anlatmam gerekiyordu; ama zihnimi bir türlü toparlayamıyordum. Hatta çoğu kere anlattıklarının inceliğine varamadan Margaret gibi gülmeye çalışıyordum.

Pastaneden çıktığımızda saat epeyce ilerlemişti. Yürürken Selahaddin'in fıkraları devam ediyordu. Margaret zaman zaman "Hiç bu kadar gülmemiştim" diyerek iki büklüm oluyordu.

Otobüs durağına geldiğimizde Selahaddin, "Biraz da sen konuş" dercesine bana baktı.

- Margaret doktorların tavsiyelerine dikkat ediver.

- Hastanede olduğum için, ister istemez dikkat ettiriyorlar.

- Ne kadar daha kalacaksın?

- Henüz belli değil.

Dönemeçten otobüs göründü.

- Selahaddin'in işi olabilir; ama ben cumartesi günü gelirim.

Göz bebeklerinde güçsüz bir ışık yanıp söndü.

- Cumartesi izne çıkacağım; fırsat bulursam, sana uğrarım. Bir engel çıkarsa, kart atarım.

Otobüse bindik; hareket ederken karşılıklı el salladık. Akşam güneşiyle ışıldayan yüzü ebedî bir matem tablosunu andırıyordu.

*

* *

"Buralara ne umutlarla gelmiştim. Şimdi günlerimi nasıl tüketiyorum!..." diye masamda kahırlanırken Hildegard ile Kurt okuma salonuna girdiler. Hildegard masamı biliyordu; Kurt da görmüş olmalıydı. Ama bana selâm vermediler; önümdeki masalardan birine oturdular. Damarlarımda dolaşan alevin gözlerimde de tutuştuğunu hissediyordum. Fısıldaşırken birbirlerine sokuluyorlardı; dudak dudağa gelecekler endişesiyle ödüm kopuyordu. Yapacağım her şey beni iki paralık ederdi. Kütüphaneyi terk etmem de dikkatlerini çekebilirdi. Fakat dayanamıyordum; sanki bir haydut boğazımı sıkıyor, nefesim daralıyordu. Beni hayatta tutmak için kalbim olanca gücüyle çırpınıyordu. Çabalarıma rağmen dayanmam mümkün değildi. Bir kağıda, "Misafirim geliyor, havaalanına karşılamaya gidiyorum" yazıp, defterimin üzerine koydum. Masama göz atarsa, onlardan kaçmadığımı zannederdi.

Dışarıya çıktığımda bütün vücudum yanıyor, yüreğim sanki alev pompalıyordu. Ellerim, ayaklarım birbirine dolaşıyordu. Uzaklaşmak, kalabalıkların arasına karışmak gayretiyle hızlı hızlı yürüyordum. Bir süre sonra gerçekten bir misafiri karşılamaya gittiğime inanır gibi oldum.

Uzunca bir zaman şehirde dolaştıktan sonra kütüphaneye döndüm. Bu saate kadar kalmayacaklarını tahmin ediyordum, gerçekten de gitmişlerdi. Bitkin bir halde masama oturdum. Yazımın altında bir not gözüme ilişti. "Havaalanına giden dostum; kendine gelsen daha iyi olur. Selahaddin," Derin bir göğüs geçirdim. Kendi kendime "Selahaddin doğru söylüyor" dedim. "Bunlara ne gerek var? Yeryüzünde yaşayan milyonlarca insanın arasına niçin Hildegard'ı katamıyorum? Nice yeşil gözlü, siyah saçlı, ipek tenlilerle ilişkim yok. Neden Hildegard da onlardan birisi olmasın?.. Ey gidi yurdumdan ayrıldığım günler!.. Kızgın topraklarda yalın ayak koşan analarımızın, bacılarımızın yoksulluklarından kendimi sorumlu saydığım günler!..Onlara bir şeyler götürmek umuduyla balyalar sırtladığım, harçlar kardığım günler!. Sizlere nasıl ihanet ettim?..." Bunları düşünürken bile ona deliler gibi bağlı olduğumun farkındaydım.

*

* *

Cumartesi Margaret uğrayabileceği için Selahaddin de bana geldi. Acı tatlı hatıralarımızdan söz ettik. Zaman geçtikçe, Margaret'in gelmeyişinden tedirgin olduğumu fark eden Selahaddin, söz arasında "Belki izin alamamıştır; belki de bir başka işi çıkmıştır" diyerek beni teskin etmek istedi. Bütün acılarımı paylaşan Selahaddin! Aziz dost! Hildegard'ın uzaklaşmasıyla hayatımda oluşan boşluğun beni yutmaması için elinden geleni yaptığı gibi şimdi de

kuşkularımı gidermeğe çalışıyordu... Halbuki bana ayıracak vakti yoktu. Öğrenime ilk başladığı günkü heyecanından bir şey kaybetmemiş, hatta her geçen gün şevkini arttırmıştı. Sabahın erken saatlerinde çalışmaya başlıyor, gece yarılarına kadar devam ediyordu. Böyle bir dosta sahip olmakla acılarıma teselli bulmalıydım... Ama nerde?

*

* *

Gökyüzü günahsız bir yüz gibi tertemizdi. Ağaçlar, çimenler, her yer pırıl pırıldı. Günün böyle oluşu, içimin gamını da sanki biraz boşaltmıştı. Kütüphaneden Hildegard çıktı; yüreğimin atışları hemen hızlandı; fakat onu görmezlikten gelecek, selâm vermeyecektim. Ona bakmadan yürüyor, ama bakışlarının gözlerimde olduğunu hissediyordum. "Ah yanından bir geçebilsem!" diye gayret ederken yürek çarpıntılarımla adeta bütün vücudum sarsılıyordu!.. Selamlaşmadan geçebildim. Kütüphaneye girdim. Terlemiştim; boynumu, boğazımı silerken camdan bakıyordum: merkez binaya doğru gidiyordu. Ne güzel yürüyüşü vardı... "Artık istesem de ona selâm veremem" diye zihnimden geçirdiğim sırada dayanamayacağımdan endişe ediyordum. Yaptığıma pişman değildim; gururumu ona karşı korumazsam, kime karşı koruyacaktım? O tavrına tepkisiz kalmam, onda bana karşı saygı bırakır mıydı? Benim kendime saygım kalır mıydı? Böylece tam anlamıyla kopmuş oluyorduk. İçimde yanan ateş elbette er geç küllenecekti!..

Ertesi gün çantamı vestiyere vermek için sıra beklerken karşıdaki koltukların birinde yalnız oturuyordu. Göz göze gelmemeye dikkat ederek, bakış açıma onu aldım; mahzun görünüyordu. Yüreğim sanki eriyecekti; ama tavrımı belirlemiştim; yumuşamam sözkonusu değildi.

O günden sonra ona daha sık rastlamaya başladım; yalnız veya Katerina ile beraberdi. Fakat artık onunla ilişki kuramazdım; göz göze gelmeden yürüyüp, gidiyordum. Bana zor geliyordu; her karşılaşmamızda ölüp ölüp diriliyordum. Mutlu olduğum zamanlar sevgim ipek gibi yumuşak parmaklarıyla o günlere dek fark etmediğim hayatın bütün güzelliklerini yüreğime dolduran bir iksirdi; ama ondan kurtulmak isteyince çelikten bir ağın içine düştüğümü anlıyordum. Lâkin ikimiz bakımından da buna katlanmaya mecburdum. Bana birazcık ilgisi varsa, şahsiyet zaafımdan dolayı, onu da yitirmez miydi?...

İlişkimi kesmekle aşkım azalmamış, artmıştı. Ama geri dönülmez bir yola girmiştim. Tekrar ilişkimi tazelemeye çalışmam, beni gözünde hepten bitirirdi. Uzaklaşmamıza rağmen onun nezdinde ciddi bir şahsiyet olarak kalmam hayatımın yegâne gayesi idi... Kurt'u tercih ettiği aşikardı; belki ben de hatıralarında bir yer bulabilirdim. Onu unutmam ise mümkün değildi; aslında unutmak da istemiyordum; hayatımın can damarı haline gelmişti. Onu unutmakla dünyaya açılan kapım kapanacak, beni hayata bağlayan her şey manasızlaşacaktı. Fakat hasretine tahammül edemiyordum; onu bana hatırlatan ne varsa, hepsini atmakla belki içimdeki yangını biraz azaltırdım.

Defaatle okuduğum mektuplarının hepsini saklıyordum. Bavulumu açtım; en alttaki ilk mektubunu aldım. Beni ziyarete geleceğini yazıyordu. Bakışlarım durulduu; kütüphaneye gelişi gözlerimin önünde canlandı. Kapıcının uyarısı üzerine geriye döndüğümde merdivende fidan gibi dikiliyordu. Mektubuna bir damla göz yaşım düştü. Defin merasimine gideceğini yazdığı mektubunu okudum. Kuşkularımı hatırladım. "Keşke o zaman ilişkimi kesseydim" diyerek derin bir soluk aldığım anda içimde bir ses, "Hayır, onunla yepyeni bir dünya kazandın" di-

yordu. Yugoslavya'dan gönderdiği mektubundaki "Senin Hildegardın" ibaresiyle yüreğime zehirli bir hançer sokuldu!.. Diğerlerini okumak takatini kendimde bulamadım. Hepsini aynanın önünde duran mika kaba doldurdum. Gömleğimin cebindeki resmini unutmak istiyordum. Aynada kendimi görüyordum, her bakımdan tükenmiştim. "Niçin kendimi kandırıyordum? Kendimi kandıra kandıra bu hale gelmedim mi? Neden aynı şeyi devam ettireyim?.." Cebimden resmini çıkarırken sanki yüreğim yerinden sökülüyordu. Her şeyiyle güzel Hildegard çiçeklerin arasından bana gülümsüyordu. Veda ne zor şeymiş Rabbim? Ne yazık ki başka çarem yoktu. Rengim, ölümün soluk morluğuna dönüşüyordu. Daha fazla tahammülüm mümkün değildi. Resmini yırtarken gözlerimde şimşekler çakıyordu. Parça parça ettikten sonra mika kaba attım; kapağını kapattım.

Merdivenden inerken ev derin uykuya gömülmüştü. Koltuğumun altındaki sanki mika kap değil, alev bir toptu.

Az ilerideki çöp bidonuna attım. Vakit geçti; ama yakındaki dans lokalinde eğlenirsem, belki biraz kendime gelirdim.

Tıklım tıklım dolu lokal oynak bir müzikle çalkalanıyordu. Dolaşan, masalarda oturan kızlarda bakışlarımı gezdiriyordum; hiç birisi bana bir şey söylemiyordu.

*

* *

Derse yetişmeliydim; bazen koşuyor, bazen çabuk çabuk yürüyordum. Botanik Enstitüsü'ne gitmek için arabaya bindiği yere gelince ağırlaştım; sanki ondan bir iz bulacaktım. Bir tuhaf oldum; sadakatini ifade eden el sallayışı gözlerimin önünde canlandı. "Ne mutlu günlermiş" diye zihnimden geçirirken önümdeki dönemeçten arabası çık-

tı. Loş camından içinde iki kişinin bulunduğunu görebiliyordum. Yüreğim gene çırpınmaya başladı. Tahammül etmeliydim; çünkü hiç bir ilişkimiz kalmamıştı. Arabası önümde durdu. Kendi dünyama dalmış gibi yoluma devam ederken, yanında Kurt değil de, Katerina'nın olduğunu fark ettim. Eğilmiş Katerina'nın arkasından bana bakıyordu; bakışı da kuru bir bakış değildi!..

*

* *

Evden çıkarken postacıyla karşılaştım. Bana Margaret'in kartını verdi. Sevinmemle, üzülmem bir oldu.

"Sevgili Ayhan;

Hafta sonunda izin alamadım. Doktorların bakışlarından durumumun pek iç açıcı olmadığını sezer gibi oldum; belki de benim vehmimdir. Gerçek olsa da önemli değil, baş ucumda getirdiğiniz güller var.

Her an gülen, beni hayata bağlayan güller! Dipsiz karanlıklara yuvarlanırken bağrıma bastığım güller!

Yürekten selâmlarımla

Margaret."

Aynı satırları birkaç kere okudum. Ne yapabilirdim? Hayatının baharında uğradığı bu talihsizliği atlatmasına nasıl yardımcı olabilirdim?.. Cumartesi ziyaretine gideceğimi bir mektupla bildirdim.

Caddeyi geçerek kütüphaneye gidecektim; lamba kırmızı yanıyordu. Kalabalığın arasında dikilirken kulağıma tanıdık bir ses geliyordu. Başımı çevirdiğimde Kurt'u gördüm; Hildegard da yanında idi. Giydiği kurşuni manto ona çok yakışmıştı. Kulak kesilmeme rağmen Kurt'un ne dediğini anlayamıyordum; ama Hildegard'ın tavırları yüreğimi

doğruyordu. Yeşil yandı; kalabalığın arasında yürümeye başladılar. Onları takip etmiş olmamak için merkez binaya yöneldim. Yüreğim hiç bir zaman sükûnete ermeyecekmiş gibi çarparken Margaret'in kartını sımsıkı tutuyordum!..

*
* *

Hastanenin durağında inince omuzuma bir el dokundu.

- Margaret! Burada mısın?

Gözlerinde hararetli bir gülümseme süzülüyordu.

- Nasılsın?

- İyiyim.

- Gerçekten iyi görünüyorsun. Pastahanede oturalım mı?

- Güzel bir teklif.

Elimdeki buketi ona uzattım. Eline aldı; hafifçe okşayarak göğsünde sıktı.

- Niçin zahmet ettin?

Camın kenarındaki masaya oturduk. Gelen garsona pasta ve limonata ısmarladıktan sonra, dünya ile ilişkimizi kesip, birbirimize yöneldik.

- Doktorlar ne diyor?

- Sağlığımın yerinde olduğunu söylüyorlar.

- Hastaneden taburcu edildiğinde de sağlığının iyi olması gerekmez miydi? Belki Selahaddin'in yanında anlatamadığın hususlar vardır. Sıkıntıların biyolojik mi, ruhî mi, bana anlatır mısın?

Sesimden her şeyini paylaşmaya hazır olduğum anlaşılıyordu. Gözlerinde beliren içli bir ıslaklıkla bakışları duruldu. Birkaç kere dudakları müteredditçe kıpırdadı. Çantasından mendilini çıkarıp gözlerini kuruladıktan sonra boğuk bir sesle anlatmaya başladı.

- Ekimin sonlarında intihara teşebbüs ettim. İntihara kalkışmamın belli bir sebebi yoktu. Yaşamak bana anlamsız görünüyordu. Şimdi de bazen "Niçin yaşıyorum?" diye kendime sorduğumda tutarlı bir cevap bulamıyor, zihnimde beliren bu düğümde dalıp gidiyorum.

Sesim yüreğimden geliyordu.

- Margaret bu dünyaya gelmek kaderdir. Kaderin ne olduğunu bilmiyoruz. Bir şey vuku bulursa, "kadermiş" diyoruz. Nasıl olsa sonumuz ölümdür; ama Allah'ın verdiği ömrü yaşayalım. Kendi ellerimizle, kendimize kıymayalım. Bu sadece kendimize değil, bizi sevenlere de kıymak olur. Onları sonsuz azaplara sürüklemeye hakkımız var mı?

- Ah Ayhan, sana nasıl anlatsam bilmem ki? Dünyayı güzelleştiren, yaşamaya değer yapan da zindana çeviren de insandır. İnsanın ruh yapısında hatıralarının payı büyüktür. İlişkilerimi ön yargılarla kuruyorum. Bir kişiyle mi tanıştım; içimden, "işte bir canavar!" diye geçiriyorum. Bugüne kadar ağabeyimden ve senden başka herkesin bana içten pazarlıkla yaklaştığını bilmem sana söylemiş miydim? Herkes etime talip oldu. Her şeye rağmen, beni sevmelerini beklemeden onları sevmeye kendimi zorladım; ama başaramadım. Basit, pespaye ihtiraslarına köle olan insanları sevemedim Ayhan!..

Sustu; gözlerini kurulayıp: kendine gelir gibi oldu. Kısa bir süre camdan dışarıya baktıktan sonra bana döndü.

- O bir cinnet haliydi; gelip geçti. Dediğin doğru; nasıl olsa er geç öleceğiz; aceleye gerek yok. Sen neler yapıyorsun?

- İyiyim; derslerimle meşgulüm.

- Seni çok dalgın görüyorum; birisiyle konuşurken bile başka şeyler düşünüyorsun. Gözlerinin altında mor halkalar peydahlanmış, belli ki geceleri rahat uyuyamıyorsun. Karnavalda tanıştığın kızla başın dertte mi yoksa?

Yakışık almayacağı kanaatiyle Hildegard'dan söz etmemeye kararlıydım. Fakat bakışım beni iyiden iyiye ele vermiş olmalı ki ısrar etti.

- Ne olur, biraz anlatır mısın?

- Margaret, bunca acının arasında, bir de can sıkıcı olaylarımla mı seni üzeyim.

Masaya dirseklerini dayadı: bana doğru eğildi; şefkat dolu bir sesle:

- Anlatıver Ayhan, dedi. Hani Hildegard adında bir kızdan söz etmiştin. Şimdi ne yapıyor, ilişkiniz ne durumda?

- Artık ilişkimiz kalmadı. Olduğu zaman da mahiyetini bilmiyordum. -Kendimi tutamayacağımdan endişe ediyordum.- Onu hafızamdan silmek istiyorum. Şimdi bir kenara bırakalım; belki daha sonra konuşuruz.

Sesi de bakışları gibi merhamet yüklüydü.

- Rica ediyorum, aranızda neler geçtiğini anlatıver. Belki bir çıkış yolu bulabiliriz.

- Onu unutmaktan başka çarem kalmadı.

- Beni kırdığının farkında mısın?

Margaret'i kırmam mümkün müydü? Konuşmakta güçlük çekiyordum.

- Sana söylediğim gibi onunla karnavalda tanışmıştık. Beni ararsa kütüphanede bulabileceğini söylemiştim. Tabii bunu söylerken arayacağına ihtimal vermemiştim. Sadece dans ettiğim bir kıza nezaket daveti idi. Günün birinde çıkıp, geldi. Bir tanıdığa davranılması gereken ölçülerde hareket ettim. Daha sonraları kütüphanedeki ziyaretleri devam etti ve düzenli bir hal aldı. Aylar geçtikçe ona alışıyordum; gelmediği zamanlar da bekliyordum. Gönül bağım yoktu, bu bekleyiş sadece bir tanıdığın eksikliğini hissedişti. Günler geçtikçe onda da değişiklikler husule geliyordu; bakışları duygusallaşıyor, gözleri nemleniyor, benden bir şeyler beklediği anlaşılıyordu. Ben ise ona ne söyle-

yebilirdim. Vereceğim her umut, onun için hüsran kaynağı olacaktı, çünkü bir yabancıydım; günün birinde yurduma dönecektim. Aramızda sosyal, ekonomik büyük farklılıklar bulunduğundan bir insanı buradan alıp ülkeme götürmeyi göze alamıyordum. Aşkı uğruna da olsa yapacağı fedakârlığın beni ezeceğine inanıyordum. Bir gün onu kırarsam duyacağım vicdan azabını düşünemiyordum. Ziyaretleri, hülyalı bakışları giderek beni yüreğimden yakalamaya başladı. Gene de mesafeli davranmakta yarar görüyor, yüreğine düşecek bir umudun, başına dertler açacağına inanıyordum. Bütün ilişkilerimizi dostluğun sınırlarında tutmaya çalışıyordum. Bu ölçülü tutumum onu yıldırmadı; bakışlarından, tavrından benden bir şeyler beklediği belli oluyordu. Ona derin saygı duyuyordum; yalan söyleyemez, onu yanıltamazdım. Sevmeden, ona sevdiğimi nasıl söylerdim? Bütün ayrılıklarımıza rağmen o da bir insandı. "Niçin hayatımı ondan esirgiyorum?" diye düşündüğümde çocukluğumdan beri edindiğim çevreyi yitirmemin, gerekirse ömrümü burada geçirmemin dışında bir sebep bulamıyordum. Muhafazakar bir aileden, muhafazakar bir çevreden geliyordum; onlara göre evlenilecek bir kızın bütün mazisi bilinmeliydi... Ama Hildegard'ı ben burada tanımıştım.. "Kendi hayatım için bir insanı mutsuz etmemeliyim" düşüncesi giderek zihnime yerleşti. Bencilliğimden tamamen sıyrılabilmek için onu dolu dizgin sevmeye kendimi zorladım. Zaten biz Doğulular sevmeye hazır insanlarız Margaret!.. Hayatımızı bir çoban kavalının yanık sesine verebiliriz; kaldı ki bir insan yüreğine!.. Tatilde yurduma gittim. Mektuplaşmamıza rağmen geldiğimde onu biraz soğuk buldum. Eskisi gibi kütüphanede beni ziyaret etmiyor, ama ayağını da büsbütün kesmiyordu. Bir felaketin içinde olduğumu anlamıştım. Ne çare ki yüreğimi sustu-ramıyordum. Bizim toprağımız sihirlidir Margaret; yürek-

lerimiz biyolojik anlamını kazanamamıştır. Sen de bilirsin ki beyne çare bulmak kolay, sözden anlar; fakat yürek öyle değil, çocuk gibidir; onun konuşması da, susması da bize bağlı değildir; kendi başına buyruktur; kaderini kendi çizer... Bir gün onu bir gençle gördüm; ama öyle sıkı fıkı değillerdi. Beni ziyaret etmesine rağmen çoğunlukla o delikanlıyla beraberdi. Sabredip, alınyazıma razı olarak onu unutmaktan başka ne yapabilirdim? Geçen Noel'de beni evlerine davet etti, gitmek istemedim; çok ısrar edince gitmek zorunda kaldım. İnan ki giderken o delikanlıya kapıyı açtıracağını, bunu yapmakla da bana her şeyin bittiğini söylemiş olacağını zannediyordum. O delikanlıyı tercih ettiğini anlamam için dolambaçlı yollara gerek yoktu. Zaten görüyordum. Hatta aralarından çekilebileceğimi de söylemiştim. Giderken yaralı bir yüreğe nasıl darbe vuracağını ve bundan nasıl vahşice zevk alacağını merak ediyordum. Fakat tahminimde yanılmıştım; eve gittiğimizde o delikanlı yoktu. Ama geleceğinin kuşkusunu her an yaşıyordum. Babasının, hele halasının bakışları ve tavırları gururuma dokundu. Şimdi bile unutamıyorum. Saat dört sularında bir korna sesi işittik. Hildegard bana ısırıcı bir biçimde bakarak gülümsedikten sonra, "Kurt" dedi ve kapıyı açmaya gitti. O andaki halimi tahmin edersin. Kurt'la beni tanıştırdı. O günden sonra onlara kütüphanede, bahçelerde rastlayınca sadece selâmlıyordum. Ayrılmak, onları başbaşa bırakmak bana kadermiş gibi görünüyordu. Mutluluklarına gölge düşürmemenin insanî bir görev olduğuna inanıyordum. Geçen gün kütüphanede beni görmezlikten gelerek bir masaya oturdular. Onlar selâm vermedikleri için ben de selâmı kestim. Ah Margaret! Bir yandan onu unutmak istiyor, diğer yandan da onsuz hayatın değeri hiçtir, diye düşünüyor, hatta ürküyorum. Nedir, nasıl bir ilişkidir, anlayamadım?

Sustum. Margaret biraz düşündükten sonra bakışlarını bana çevirdi. Sesi de teselli ediciydi.

- Biz kızlar ne istediğimizi pek bilmeyiz. Ama o delikanlıyla tanışmasından sonra, seninle ilişkisini sürdürmesi, sana derin ilgisini gösterir. Bu durumda kızın bir başkasıyla ilişki kurmasını da anlamak güçtür. Tanıştığı arkadaşında da senin özelliklerini bulamamış, sana dönmenin yollarını aramış da olabilir. Hiç bir aile, kızının bir yabancıyla ilişki kurmasını istemez; ailesinin baskısını da hesaba katmak gerekir. Bir de, beğendiği bir erkek tarafından sevildiğine tam inanan biz kızların canavarlaştığını da unutmamalıyız.

- Ne yapmamı tavsiye edersin?

- Bir şeyler yapmak için irade gerekli; halbuki sen ona karşı iradeni yitirmişsin. Ama sakın bunu acizlik kabul etme. Sevgi iradenin en büyük düşmanıdır. Sevmek, her şeyini vermek, her babayiğidin yapabileceği iş değildir; çok az kişinin ulaşabileceği, insanlığın doruk noktasıdır. Çağımızda bu noktayı idrak edebilen de azdır. Aşkta irade lâzım değil, ama sen kavgadasın. Sana ardından koşma diyebilirim; çünkü ardından koşmak kaçanın hızını arttırır. Bu hususta gururun en büyük yardımcındır; sen istesen de ardından koşamazsın. İlişkini de kesme, çabucak hatıra olursun.

- Bu ilişkinin sonunda o bana ne verebilir?

Bakışlarına bir karamsarlık düştü.

- O sana hiç bir şey veremez. Daha doğrusu hiç kimse, bir başkasına bir şey veremez. Ama sen sevgine kendini ver; her şeyi obur gibi yutacak hayattan bir şey kurtaracağın yok zaten. Fakat bir başkasından sevgi bekleme! İnsanlar sevgilerinde anlamsızca cimridirler. Bir kimseden sevgi beklersen, kendi ellerinle mezarını kazmış olursun. Eskaza bir kimsenin yanında biraz mutluluk tadarsan,

yiyeceğin tekmeye kendini hazırla; zira mutluluğun, onu sana sunanın gözüne batan diken gibidir.

- O delikanlının durumu ne sence?

- Onu sevdiğini sanmıyorum. Sevse seninle ilişkisini bıçak gibi keserdi. Davranışlarını iyi ayarlayabilirsen, bu savaştan başarıyla çıkabilirsin.

- Neye dayanarak başarılı olacağımı söylüyorsun?

- Eğitim sistemimiz bizi gerçekçi yapmıştır. Gerçek güzel değil; hatta çirkin, zaman zaman acı. Duygularla beslenmeyen hayat kadar can sıkıcı bir şey olamaz. Sizdeki eğitim sistemi de Batı'dan alınmıştır. Belki eğitime gerektiği kadar önem vermediğinizden, belki de engin kültürünüzden bir türlü kopamadığınız için özelliklerinizi sürdürüyorsunuz. Kişileri yalnız beyinle değil, yürekle de ele alıp, kendinize mal ediyorsunuz. Sevdiğiniz insana ayrı bir kişi olmaktan çok, kendinizden bir parça imiş gibi bakıyorsunuz. Bu özelliğiniz, doğuşunda acizlik bulunan insanda, onu tamamlıyormuşcasına bir duygu uyandırıyor ve onu size perçinliyor.

Tavırlarından, bakışlarından beni gayet iyi anladığı ve acılarımı paylaştığı belli oluyordu.

- Margaret, ilişkimi tazeleyip, devam ettireyim mi?

- Tabii; fakat bunu yaparken ustalıkla davran. Ona karşı duygularını fazla belli etme. Kadınlar sevilmek isterler; ama arkalarından koşanları küçük görürler.

- Anlayamıyorum; hem sevilmek isterler, hem de arkalarından koşanları küçük görürler.

- Her insan öyle değil midir? Ardından koşan bir kızın senin gözünde değeri nedir? Aşkı için çırpınıyor diye gönül tahtına oturtur musun? Bunun cevabı insanın zaafında gizlidir. Kadınlar bakımından farklı bir manası da vardır. Ardından koşmak acizliğin ifadesidir, kadınlar ise acizliği

affedemezler; çünkü sığınabilecekleri şahsiyetli erkekleri severler.

- Ah Margaret, bunları sen söylüyorsun. Niçin yüreğimizin sesini dinleyip, yaşamıyor, dünyamızı tiyatroya çeviriyoruz ?

- Bizler melek değiliz; zaaflarımızla, ihtiraslarımızla insanız. İnsanları eksiklikleriyle sevmeyi öğreninceye kadar, tiyatro dediğin dünyamızda daha çok dramlar oynanır.

Acı bir tebessümle sordum.

- Şimdi ben bir dramda mı rol aldım?

Bakışları derinleşti.

- Hepimiz öyle değil miyiz?

Pastaneden çıktık; buket Margaret'in elindeydi; bakışları bazen güllere dalıyordu. Gökyüzündeki salkım saçak bulutlar meçhullere göç ediyor, ufuktaki güneş yalımlarını yitirmiş, sönmeye yüz tutan kor parçasını andırıyordu. Konuşmadan hastaneye doğru yürüyorduk; gökyüzündeki bu göç, güneşin macerası ikimizi de etkilemişti.

*

* *

Okuma salonunun önündeki koltukların birine oturmuş, hayallere dalmıştım. "Margaret bana ilişkini tazelerken ustalıkla davran dedi; ama ben onu ustalıkla davranamayacak kadar seviyorum. Meylimi belli etmeden ilişkimi nasıl tazelerim?..." sorusu üzerinde düşünürken Hildegard, Katerina ve Kurt önümden geçip, ilerideki kataloglara gittiler. İçimde kopan telâşı gizlemek gayreti ile sigaramı tüttürüyordum. Biraz sonra tekrar önümden geçerlerken Hildegard ve Katerina bakışlarını bana çevirerek selâm vermek için fırsat kolladıklarını açıkça belli ediyorlardı. Ben ise onlarla hiç ilgilenmiyormuş gibi sigaramı tüttürmeye devam ediyordum.

Okuma salonuna girmek üzereyken merdivende tekrar göründüler; Kurt yanlarında yoktu. Hildegard önde idi; bana doğru geliyorlardı. Yüreğim göğüs kafesimi delip çıkacaktı; ama tavrımı sürdürüyordum. Hildegard önümde durdu; hafifçe bana döndü; ben de onu yeni fark etmişcesine bakışlarımı kaldırdım; gözleri bin bir gülücükle renklenmişti. Beni selâmladı; ayağımı indirip selâmını aldım. Dört beş adım arkadan gelen Katerina da anlamlı bir gülümseme ile selâm verdi. Ona da nezaketle mukabele ettim. Kayıtsız görünmeye çalışmama rağmen içimdeki sevinç çığlıklarını gizleyemiyordum. Gülücüklerle bezenen gözleri zihnime yerleşti; pırıltılarının derinliklerine dalarken Margaret'in "Duygularını belli etme. Davranışlarını iyi ayarlayabilirsen, bu savaştan başarıyla çıkarsın" sözleri bütün tazeliğiyle kulaklarımda yankılanıyordu.

*

* *

Aldığım romanları Margaret'in seveceğini tahmin ediyordum. Yine küçük bir buket yaptırmıştım. Hildegard'ın beni selâmlayışını da ona anlatacaktım. Kim bilir ne kadar sevinecekti?.. Durakta inince çevreme bakındım; belki beklerdi; ama yoktu.

Dış kapının zilini çaldım. Açan olmadı. Bir daha çalarken hafifçe kapıya dokundum; açılıverdi, içeriye girdim. Birinci kata çıktım, kapısına vurdum; ne kapıyı açtı, ne de "Buyurun" dedi. Kısa bir süre salonda dikildikten sonra, tekrar hafifçe kapısını çaldım. Bu anda üst kattan inen birisinin ayak sesleri geliyordu. Margaret olabilir ihtimaliyle bakıyordum. Odasının önünde beni bulması sürpriz olacaktı. Fakat merdivenden bir hemşire indi ve bana "Merhaba" dedi. "Merhaba" dedikten sonra, buraya nasıl geldiğimi anlatmanın lüzumunu duydum.

- Dış kapının ziline bastım. Siz yoktunuz. Kapıya dokununca açıldı. Margaret Adrian'ı ziyarete gelmiştim. Odasında değil herhalde, nerede olabilir?

Gayet sakin bir şekilde cevap verdi.

- İki gün önce intihar etti.

İrkildim.

- Yanlış anladınız! Margaret Adrian! Bu odada kalıyor.

Odasındaki sessizlik sanki beni içeri çekiyordu; gayri iradi kapısını açtım. Düzenlice örtülmüş yatağının karşısındaki aynanın önünde getirdiğim güller duruyordu. Çantasına koyduğum resmimi de büyütmüş, karşısındaki duvara asmıştı. Şaşırmıştım.

- İşte bakın, resmim de burada. Bugün beni bekleyecekti.

- Bu odada kaldığını biliyorum. Demek ki sözüne sadık kalamamış, iki gün önce intihar etti.

Elim, ayağım titriyordu.

- Margaret Adrian, efendim.

Aynı sükûnetle tekrar etti.

- Evet, evet Margaret Adrian!

Gözümden alev gibi birkaç damla yaş fırladı.

- Nasıl oldu?

- Bilgi vermeye yetkili değilim. Ailesinden öğrenin.

Merdivenden inerken tekrar ediyordum.

- Margaret Adrian! Margaret Adrian!

Dışarıya çıktığımda uğuldayan beynimde Margaret'ten hatıralar uçuşuyor, sanki bastığım toprak ayağımın altından kayıyordu. Yüreğimden kopan ve gittikçe büyüyen bir şey, gelip boğazıma tıkanmıştı. Romanları, buketi sıkı sıkıya tuttuğumu fark ettim. Bunları artık ne yapacaktım? Irmağa doğru savurdum.

"İşte burada durmuş, çiçekleri göğsüne bastırmıştı. Buradan beni uğurlamıştı" diye zihnimden geçirirken göz-

yaşlarımı kuruluyor, hıçkırdıkça fırtınaya tutulmuş bir dal gibi sarsılıyordum. Durakta dikilenlerin dikkatini çekiyordum; ama elinden bir şey gelmeyen savunmasız çocuk gibiydim.

Otobüse bindim. Kalabalığın arasında yalnızdım. Yüreğim sanki büyüyor, göğsüme sığmaz hale geliyordu. Gurbetin ne olduğunu, acının gurbette nasıl derinleştiğini bütün hışmıyla yaşıyordum. Diğer yolcular birbirleriyle fısıldaşarak konuşuyorlardı; her bakımdan sakindiler; halbuki benim yüreğim yanardağ gibi devamlı alev püskürtüyordu. Gözyaşlarımı gizlemek için cama döndüm. İnce dudakları, zarif yanakları, sivrice burnu, sarı saçları, zekâ fışkıran gözleriyle Margaret karşımdaydı. Önümde kayıp giden ormanlarda mahzun bakışları derinleşirken, ona dair duygularımı sessizce ifade ediyordum. "Acılarımı şimdi kiminle paylaşacağım! Kıymetini bilmem için mi kendine kıydın! Gerçek mezarının yüreğimde olacağını hiç düşünmedin mi! Kimileri için mutluluklar yuvası olan bu dünya sana ızdıraptan başka bir şey vermedi mi!.."

Caddelerden nasıl geçtiğimin, Selahaddin'in evine nasıl geldiğimin farkında değildim. Kapıyı açan Selahaddin'in yüzündeki gülümseme dondu.

- Ne oldu sana?

- Margaret, dedim ve yaşlarım döküldü.

- Ne oldu? Ne oldu Margaret'e?

Boğuk boğuk:

- İntihar etti, diyebildim.

- İçeriye gel.

Kolumdan tuttu; içeriye girdik. Göğsümde gittikçe büyüyen şiş sanki beni boğacaktı. "Margaret!" diye haykırmak istiyordum. Çılgınlığın eşiğindeydim ve bunu idrak ediyordum.

Muslukta yüzümü yıkadım; yaşlarım durmuyordu. Bana bakan Selahaddin'in de yanaklarından iki damla yaş süzülüyordu. Sesi sanki merhamet denizinden geliyordu.

- Üzülme! O şimdi bize daha yakındır.

- Nasıl üzülmeyeyim! Niçin geldim buralara? Gencecik bir hayata son verdim.

- Olan olmuş bir kere! Üzülmekle ne değişecek?

Selahaddin'in de yanaklarından süzülen yaşlar sıklaşıyordu. Kısa bir süre durduktan sonra sözüne devam etti.

- Niçin kendini harab ediyorsun? Kaderinizde birbirinizi tanımak varmış, kazaya uğramasında, intiharında senin kastın, ihmalin yok ki. Evet bir dost kaybetmek a-cıdır; çünkü yeryüzünde pek dost yoktur. Otur, ne yapacağımıza karar verelim.

Sandalyeye oturdum. Göğsüm körük gibi kalkıp iniyordu.

- Nasıl olmuş?

- Bilmiyorum. Bugün ziyaretine gittim. Hemşire söyledi. Israrıma rağmen herhangi bir bilgi vermedi. Sadece "İki gün önce intihar etti; bilgiyi ailesinden alabilirsiniz" dedi.

- Söyle uzanıver. Ben geliyorum.

Yatağına uzandım. Bütün hücrelerim titriyordu. Boğazıma da bir hıçkırık sarılmış, bir türlü çözülmüyordu. Biz insanların zulmünden kaçıp, Rabbimizin merhametine sığınan Margaret karşımda idi; yine mahzun, yine hüzünlüydü..

Biraz sonra Selahaddin geldi.

- Ablasıyla konuştum. Dediğin gibi iki gün önce intihar etmiş, defin merasimine iştirakin için sana mektup yazmışlar. Bugün pazar olduğundan yarın alabileceğini söyledi.

O gece Selahaddin'in yanında kaldım. Uykuya dalar dalmaz Margaret'in hayaliyle sıçrıyordum. Çoğu kere çığlık çığlığa idi! Uyumam ne mümkündü!..

Sabahleyin Selahaddin ile eve geldiğimizde mektup bizi posta kutumda bekliyordu. Kenarlarında siyah bir şerit dolanan zarfı titreyen ellerimle açtım. Cenaze merasimine davet ediyorlardı. Elimdeki onun ölüm belgesiydi; Selahaddin'e baktım; yaşlarımı tutamıyordum. Selahaddin boynuma sarıldı.

- Üzülme; sabırdan başka elimizden ne gelir!.. Artık o hastahane köşelerinde acı çekmeyecek!...

*

* *

Temiz giyimli insanlar çanı acı acı çalan kiliseye giriyorlardı. Biz de en arka sıraya oturduk. Soğuk bir ürperti devamlı vücudumu dolaşıyordu. Kürsüdeki papaz dünya hayatının faniliğinden, ölümden kurtuluş olmadığından, sabırla karşılamamız gerektiğinden uzun uzun söz ediyordu. Islak bakışlarımda Margaret'ten çizgiler eksik olmuyordu. Bilhassa caddede kuş gibi çırpınışı ve hastane köşelerindeki yalnızlığı, melali bütün canlılığıyla gözümün önündeydi...

Papazın konuşması bitince dinlerinin gereği bir merasim icra edilebilir düşüncesiyle dışarıya çıktık, her ne kadar davet edildiysek de dinimiz ayrıydı.

Defin merasiminin başlayacağı yeri öğrendikten sonra, bakımlı parkı andıran mezarlığın bir bankına oturduk. İkimiz de mateme gömülmüştük. Konuşmuyorduk; mezarların çevresindeki renk renk çiçekleri sulayanları, otları ayıklayanları seyrediyorduk. "İzahı mümkün olmayan bir dünyada yaşıyoruz." diye zihnimden geçirdim. "Hepimiz bu kara toprağa gireceğiz. Kimimizin üzerinde zambaklar, güller açacak, kimimizin üzerinde yaban otlar bitecek. Bugünün veya yarının sonsuzluğa akan zamanda ne önemi var? Bir an kadar kısa bir ömre sahip olduğumuzu

idrak etmemize rağmen bu dünyaya nasıl bağlanıyoruz? Birbirimizi boğazlatan ihtiraslarımızdan kurtulsak, hayat çekilmez hale gelmez mi? Yaşamaya sebep bulabilir miyiz? Nasıl da her şey birbirini tamamlıyor, eksiksiz bir düzen meydana getiriyor.."

Selahaddin saatine baktı.

- Az kaldı, kalkalım.

Yaklaştığımızda epeyce bir kalabalığın toplandığını gördük. Henüz aramızda uzakça bir mesafe bulunmasına rağmen, bütün yüzler bize çevrildi; bakışların üzerimde yoğunlaştığını fark ediyordum. Bu bakışlar, "Kızın başını yedin; hangi yüzle geldin?" der gibiydiler. Yaklaşarak yanlarında durduk; kimseyle göz göze gelmemek için önüme bakıyordum.

Yüksek sesle bir şeyler okunduktan sonra, tabutun konduğu araba hareket etti. Arkasında din görevlileri, sonra da çelenkler yer alıyordu. Selahaddin bir çelenk yaptırmış, adımı yazdırmıştı. Dostluğunu ebediyyen unutmayacağımı ifade etmek için bakışlarımı ona çevirdim; onun da başı önündeydi. Onları takip eden kalabalık ağır ağır yürümeye başladı.

Dünyadan ahirete bir yolculukta adım atar gibiydim. Zamanın elinde kurbanlık koyunlar misali mezara sürüklendiğimizi hissediyordum..."Bu güzel güneşle aydınlanan, çiçeklerle süslenen, kelebeklerle donanan dünyamızda bir nefes daha almak için bizler çırpınırken Margaret hayatına niçin kıydı?.. Hayat bize kendini sevdirirken, onun bakımından neden çekilmez hale geldi? Ah kimine sevimli; kimine zalim yüzünü gösteren hayat!.. Senin dokunmanda biz insanların payı az mı?.."

Yüce bir çınara yaklaştığımızda kalabalık durdu. Tabut arabadan alınarak mezara indirildi. Margaret'e benzeyen genç bir kadın, şapkalı ihtiyar bir kadınla mezarın yanı-

na geldi. Genç kadın, yaşlı kadının kolundan tutuyordu. Selahaddin "ablası" diye fısıldadı; yanındaki de annesi olmalıydı. Kalabalığın arasından onları görebiliyordum; mesafemiz yakındı. Ani bir hücumla annesinin kızarmış gözleri yaş doldu; çenesi de titriyordu. Elinde sarkan çiçeği tabutun üstüne koydu. Ablası da elindeki çiçeği tabutun üzerine bıraktı. Ne mevsimler ne de yıllar yüzlerindeki ızdırabı sanki hiç azaltmayacaktı. Biraz geri çekildiler; annesi iyiden iyiye titremeye başladı. Yaş dolu gözleri karanlık kuyular gibi derinleşiyordu. Elindeki çiçeği tabutun üstüne koyan onlara yaklaşıyor; ellerini sıkıyor, bir şeyler söylüyordu. Sabır diledikleri belli oluyordu. Dinî bir manası bulunabileceği ihtimaliyle sessizce uzaklaştık; böyle bir manası olmadığını bilseydim de, yanlarına gidip sabır dilemek gücünü ve cesaretini kendimde bulamazdım.

Dizlerimin bağı çözülüyor, yürüyemiyordum. Yoldan biraz uzakta, ağaçların arasında bir bank vardı.

- Selahaddin şurada biraz dinlenelim.

Oturduk. İçimdeki titremelerden bir parça kopmuş, göz kapaklarımın altına yerleşmiş gibiydi. Derin bir iç çekişle:

- Yaşamak ne zormuş, dedim.

Selahaddin başını bana çevirmekle yetindi; o da yorgun ve üzgündü. Bronz rengi solgun bir mermere dönmüştü.

Önümüzden geçenlerin yüzlerinde, tavırlarında gencecik Margaret'in matemini görmek mümkündü. Birkaç gruptan sonra annesi, ablası, yanlarında genç bir adamla geliyorlardı. Bizi göreceklerine ihtimal vermiyordum. Annesi çok zor yürüyordu.

- Bu delikanlı eniştesi mi? diye sordum.

- Evet.

Karşımızda durdular. Eniştesi yanlarından ayrıldı, bize doğru yürüdü. "Tamam şimdi kıyamet kopuyor" kuşkusuyla heyecanlandım. Yaklaşınca nazik bir tavırla:

- Margaret'in annesine baş sağlığı dilemez misiniz ? dedi.

- Elbette efendim.

Onlara doğru yürürken, onlar da bana doğru gelmeye başladılar. Yaklaşınca elimi uzatıp, saygıyla eğildim.

- Sabırlar dilemekten başka bir şey elimden gelmiyor efendim.

Islak bakışlarıyla beni şefkatle kucakladı.

- Siz sağ olun evladım. -Kısa bir süre durduktan sonra sözüne devam etti- Milletinizin tarihî figüründen endişe ediyordum. Margaret'in aramızdan erken çekilmesi, belki de bizleri yüz yüze getirmek içindi. Benim gibi kültürü kıt insanlar bakımından istisna yoktur; istisna ancak Margaret gibi görebilenler için vardır. Söyleyecek söz bulamıyorum. Birbirimizi yakından tanımak fırsatı verdiğinden dolayı Margaret'e müteşekkir olmalıyız.

*

* *

"Tarihî figür" sözü beynime burgu gibi işlemişti. Yüzyıllarca süren Hilâl-Haç kavgasında orduları onlar hazırlayıp, saldırmışlardı. Ceddim de "İlâ-yı Kelimetullah" uğruna kılıç sallamıştı. Bunun Margaret'le aramdaki ilişkide ne rolü olabilirdi? Annesine beni ne olarak tanıtmıştı ki "tarihî figür"den söz etmişti. "Hiç bir aile kızının bir yabancıyla ilişki kurmasını istemez" cümlesinin altında bana ifade edemediği bazı şeyler mi yatıyordu? Ama "Bugüne kadar ağabeyimden ve senden başka herkesin bana içten pazarlıkla yaklaştığını bilmem sana söylemiş miydim?" cümlesine rağmen ona başka türlü davranabilir miydim? Hildegard'a da aynı figür yüzünden kim bilir nasıl yükleniyorlardı? Halasının "Kaba! Murdar!" deyişi başka ne idi?..

Ah Hildegard bu önyargılar mı aramıza sıradağlar gibi girdi?..

Margaret'le tanıştığımız masaya oturmuş, kahve içerken, onunla ilişkimi yorumlamaya dalmıştım. "Burada benimle değil de, bir başkasıyla tanışsaydı, kim bilir, onu nasıl bir hayata götürürdü? Karanlık bir dünyada yaşıyoruz. Hemen hemen her şeyi rastlantı ile izah ediyoruz. Bunlar gerçekten rastlantı mı?.." Göz kapaklarımın altında bir sıcaklığın yayıldığını hissediyordum. Tanışmamızdan, mezarlığa kadar olan dostluğumuz sinema şeridi gibi gözlerimin önünden geçerken hafızamdan kalbime lâvlar dökülüyordu. "Getirdiğim güllerin masasında durması, çantasına koyduğum resmimi büyütmesi, sadece bir dostluğun ifadesi mi idi? Bir dostunun milliyetinden annesinin endişe etmesine sebep var mıydı? Bu dostluğun aşka dönüşmesinden endişe duyarak mı annesi bana tavır almıştı? Selahaddin doğru mu söylemişti? Bana âşıktı da düşünce melekemi Hildegard'a kaptırdığımdan dolayı göremiyor muydum? Hildegard'la mücadelemde başarılı olacağımı tahmin edip, rahatça baş başa kalmamız için mi hayatına kıydı? Mezara kadar bu acıyla kavrulmayayım diye mi mektup bırakmadı?..Gerekli ilgiyi göstermedim mi? Onu kurtarabilir miydim? Hildegard'la ilişkimi anlatmam intiharında etkili olmuşmuydu?.. Ah Margaret!"

- Merhabalar,

diyerek masama Katerina oturdu. Perişanlığımı, gözlerimin nemliliğini fark etmişti. Beni adeta suçüstü yakalamaktan memnun olmadığı anlaşılıyordu. Ama bir kere durumumu görmüştü.

- Neyin var Ayhan?

Gözlerimi oğuşturarak kendimi toparlamaya çalışıyordum.

- Hassasiyetine teşekkür ederim. Bu sıra üzüntülü günler yaşıyorum. Herhalde biraz fazla duygulandım.

Hildegard iki kahve ile geldi.

- Kusura bakma Ayhan, seni görmedim. Bir kahve daha getirirdim.

- Dikkatinle bin yaşayasın. Kahvemi içmeyi unutmuş, soğutmuşum. Müsaade ederseniz, ben de bir kahve alayım.

Önce tuvalette yüzümü yıkadım. Kahve alıp, gelirken içinde bulunduğum ortamdan az da olsa sıyrılmıştım. Ben gelinceye kadar, Katerina Hildegard'a durumumu anlatmış olacak ki, onun da bakışları değişmişti. Masaya oturunca Katerina:

- Neler yapıyorsun ? diye sordu.

Bakışlarımda ızdırabımın tekrar tutuşmasını önleyemiyordum. Yanlış anlaşılmaktan da endişe ediyordum. Margaret'ten söz etmemeli, ama üzüntümün Hildegard'la ilgisi olmadığını da belirtmeliydim.

- Ne yapabilirim Katerina? Bir öğrenci ne yapması gerekirse, onları yapmaya çalışıyorum. Yalnız bugünlerde çok kederliyim. -Hildegard'la göz göze geldim- Sevdiğim, saygı duyduğum bir arkadaşımı kaybettim. Acısı beni olağanüstü etkiledi. Herhalde kusura bakmıyorsunuzdur.

Bakışlarında şüphe sezdiğim Hildegard sordu.

- Ölüm sebebi ne idi?

- Trafik kazası, ardından da ağır bir beyin ameliyatı geçirmişti. Sağlığına tam kavuşamadı. Sonra da intihar etti. Onu hayata döndürmek için, ne yapabilirdim diye düşünüyor, ihmalim olup olmadığını vicdanıma soruyordum. İhmalim olmasa ne değişir?.. Gencecik bir insan!...

Hildegard:

- Türkiye'ye gitmeye ikna etseydiniz, belki kurtulurdu, dedi.

Acı bir tebessüm yüzümde belirdi.

- Türkiye'de ne yapacaktı? Alman'dı.

Hildegard'ın sözlerime inanıp inanmadığını kestiremiyordum.

- Alman mıydı?

Cama döndüm.

- Üzüntüm bana dostluk gibi insanî kavramların pek milliyet tanımadıklarını söylüyor. Belki milliyetler bizleri insan yapmak bakımından lüzumludur. İnsan olduktan sonra yürek için fazla sınır kalmıyor.

*

* *

Yıllardan beri bu ülkede idim. Böyle bir ay görmemiştim. Sanki çöllerden misafirliğe gelmişti. Gökyüzünü billûr bir fanus gibi aydınlatıyor, koskoca şehri ışık seline boğuyordu. Arka bahçede dolaşıyordum. Ağaçlar, çiçekler gümüş tüllerle sarmaş dolaştı. Çimenlerde otlayan tavşanları ürkütmemeye dikkat ediyordum. Bir tanesi beni fark etmiş olacak ki, dikenliğe doğru koşunca, bir kaçışma başladı.

Margaret'le sohbet ettiğimiz banka oturdum. Sessizlik diri bir varlık gibi her yere hakim olmuş, havayı taze ot kokuları doldurmuştu. Biraz sonra dikenliklerden çıkan tavşanlar tekrar çimenlerde otlamaya koyuldular. Onları seyrederken derin düşüncelere daldım. Hayat, doğumla, ölümle, ölümden sonrasıyla tam bir muamma idi. Aklın bu konuda söyleyeceği fazla bir şey yoktu; ancak iman ışığı ile aydınlanabilirdi. Ölüm ne ibret verici bir olaydı!.. Artık o insan dünyamızda yoktu! Nerede idi?.. Ey Rabbim, sana sığınmaktan başka çare var mı?..

Margaret ne dost insandı! Hildegard ile ilişkimi anlatmakla hata mı etmiştim? Ben nasıl Kurt'la Hildegard'ın münasebetini merak ediyorsam, belki o da benim Hildegard'la münasebetimi merak ediyordu! Ama o sırada Hildegard ile ilişkim tamamen kopmuştu. Ustalıkla dav-

ranıp, tekrar ilişki kurmamı o tavsiye etmişti. Aşkımdan kurtulamayacağımı anladığından beni düşünerek mi böyle bir tavsiyede bulunmuştu? Fakat daha önce de intihara teşebbüs etmişti!..

Sessizliği ürkütmenin kuşkusunu duyarak yürüyordum. Kendimde değilmiş gibiydim. Sanki gizli bir el beni yönetiyordu. Nereye, niçin gidiyordum?..

Kendimi Margaret'in yattığı mezarlığın kapısında buldum. İçeriye girdim. Yaprak kımıldamıyordu. Her yer tertemiz, bakımlıydı; çiçeklerle, ağaçlarla donatılmıştı. Dalların arasından ay süzülüyor, envai çeşit yapraklarda gümüş pırıltılar oynaşıyordu. Rengârenk çiçekler uhrevî bir havaya bürünmüşlerdi. Bakışlarımı mezarlarda gezdiriyordum, nice sevgililer, hangi hıçkırıklarla buralara gömülmüşlerdi?..

Margaret'in mezarına geldim. Bırakılan çelenkler kurumuştu. Başucuna, çevresine değişik çiçekler dikmişlerdi. Yanına oturdum. Elimi toprağa uzattım; avuçlarımda dostluğunun sıcaklığını duyuyordum.

Kalktığımda ay batmış, mezarlık karanlığa gömülmüştü. Yaprakları da hafif bir rüzgâr okşuyordu.

*

* *

Sömestr tatili başlamak üzere idi. İki ay buralardan uzak kalmam, belki beni biraz rahatlatırdı. Bazı konularda not almam gerektiğinden kütüphaneye geldim.

Koskoca okuma salonunun boş olması beni etkilemişti. Kitabım önümde açıktı; ama ben dalmış, camdan bakıyordum. Haftalardan beri kirli bir bakır renginin mahkûmu olan dünyamız ışıkla yıkanıyordu. Dışardaki tabiatın neşesi içimdeki mahzunluğun kilidini açmıyordu. Yaprakları okşayan güneşte neler görmüyordum!.. Yıllar nasıl da

eriyivermişti... Fakat her biri getirdikleri acılarını içime nakşetmişti... Margaret bende ömür boyu sürecek sızı, Hildegard yangın bırakmıştı. "Ah Hildegard, karşılık bulmayan aşk bir cehennemmiş! Romanlardaki, şarkılardaki feryatları şimdi daha iyi anlıyorum!.." Başımı çevirdiğimde Hildegard'ın selâmıyla karşılaştım. Gelmiş, yanımdaki masaya oturmuştu. Kalktım; pişman olmuştum; ama bir kere kalkmıştım. Yanına giderken gözleri her an bir başka güzelliğe kavuşuyordu.

- Gelişin sessiz oluyor, hiç fark edilmiyor. Ne zaman geldin?

- Biraz önce.

Eliyle yanındaki boş sandalyeyi işaret etti.

- Oturmaz mısın?

Yüreğimin atışları gene hızlanmıştı. Gizlemeye çalışmasına rağmen onun da yüzünde sevinç şimşekleri çaktığını görüyordum.

- Geçen gün yanımızda Katerina bulunduğundan düşüncelerimi söyleyemedim; durumum da müsait değildi. Menfi veya müspet olsun, sana ait duygularımı bilmeni isterim. -Sesim hafif değişti- Bak Hildegard, Kurt'la arkadaş olmakla bana karşı tavrını belli ettin. Sana kesinlikle kırılmadım. Elbette genç bir kızın tercih hakkı olacaktır. Gönlünün istediğini rahatça seçebilecektir. Sadece aramızdaki ilişkiye dikkat etmek mecburiyetini duydum. Hiç bir zaman sizleri rahatsız etmemeye gayret ettim. Kurt'la içeriye girdiniz; beni gördüğünüz halde, görmezlikten geldiniz. Selamlaşmamızın bile sizi rahatsız ettiğini düşünerek ilişkimizi tamamen kesmek istemiştim.

Başı önündeydi; yüzü pembeleşmişti.

- Hayır, seni görmezlikten gelmedik. Sende böyle bir intiba uyandırmışsak, inan ki bilerek yapmadık. - Sesini alçalttı- Nasıl özür dileyeceğimi bilmiyorum.

- Özür dilemene gerek yok. Zaten geçti. Seni görüp selâmlamayışımın sebebini anlatmak gayesiyle bu konuyu açtım. Yoksa benim için önemli değil.

İyice duygulanmıştı; biraz daha üstüne gitsem, ağlayabilirdi.

- Üzülme Hildegard, yanlış değerlendirmiş de olabilirim; unuttum bile. Sen gerçekten saygıdeğer bir kızsın; soylu bir ruha sahipsin.

- Seni kırdığımdan dolayı üzülüyorum.

- Bu bakımdan hiç üzülme. Nasıl ki okyanusa düşen bir damla fazlalık yapmazsa, böyle şeyler de bana bir şey yapmaz. Beni memnun etmek istiyorsan, bu konuyu kapatalım.

Bir süre konuşmadan yanyana oturduk. Bir şeyler söylemek istediği belliydi. Sabırsızlıkla bekliyordum. Bana döndü; yüzüne tereddüt hakimdi.

- Bu hafta sonu ne yapıyorsun?

Bir bıçağın ucu yüreğime dokunur gibi oldu.

- Evdeyim.

- Bize gelmez misin?

- Davetine teşekkür ederim. Geldim; aileni tanımakla memnun oldum. İkinci bir kere zahmet vermemin anlamı yok.

- Hayır, zahmet vermedin. Bilâkis çok memnun oldular.

- Teşekkür ederim, gelemeyeceğim. Fakat annene, babana, Kurt'a selâm söylersen memnun olurum.

Biraz düşündükten sonra:

- Tatil başlıyor, dedi. Uzun bir süre birbirimizi göremeyeceğiz. Bugünlerde çiftlik de çok güzel. Niçin gelmek istemiyorsun?

Kurt'la ilişkisinin niteliğini anlamak fırsatını ele geçirdiğime inanarak üzerine gitmeye karar verdim. Bir yandan da yürek çarpıntılarımın beni ele vereceğinden kuşkulanıyordum.

- Sen artık yalnız değilsin. Kendi isteklerini dile getirirken arkadaşının sevinç ve üzüntülerini de hesaba katmalısın.

- Niçin üzülsün?

Bu soruyu sorarken herhangi bir tepkisini sezemedim.

- Dinle Hildegard; insan ne kadar uygar, kültürlü, hoşgörülü olursa olsun, doğuştan getirdiği bazı özelliklerden kurtulamaz. Aslında kurtulmaması da lâzım. Çünkü o özellikler bizi insan yapar. Nasıl ki çocuk sevdiği nesneyi sıkı sıkıya avucunda tutmak isterse, biz büyükler de sevdiklerimizi, şu veya bu şekilde, bir başkasıyla paylaşmak istemeyiz. "Üzülmez" demek, Kurt'un seni sevmediğini söylemek olur ki, bu ona iftiradır.

Temkinli olduğunu seziyor, fakat sebebini kavraya-mıyordum. Bir şeyler söylemek niyetiyle zihnini toparlamaya çalışırken Katerina içeriye girdi. Bizi yan yana görünce şaşırdı. Ayağa kalktım; oturduğum sandalyeyi gösterdim.

- Buyurun.

Hildegard'la şimşek hızıyla bakıştıktan sonra:

- Rahatsız olma, ben gideceğim, dedi.

Hildegard'ın ona işaret ettiğini görmemiş, ama hissetmiştim. Benimle konuşmak istiyordu. Tamamlanmayan her isteğin yürekte sızı bırakacağını biliyordum.

- Zaten kalkıyordum. Arabasıyla yurda gideceğim arkadaş bu saatlerde bana gelecekti. Onu kapıda bekletmeyeyim.

Vedalaşmak için elimi uzattım. Avucumdaki elinin sıcaklığını yüreğimde hissettim. Katerina'ya döndüm.

- Sana da iyi tatiller dilerim.

İki adım uzaklaşmamıştım ki Hildegard'ın sesini duydum.

- Mektup yazarsın, değil mi?

*

* *

- Ne dersin Selahaddin, mektup yazayım mı?

Yoldan gözlerini ayırmadı.

- Ne yapmak istiyorsun?

- Ben de bilmiyorum.

- Öyleyse yazma, onu biraz unutursun.

Tatil mevsiminde, otoyoldaki arabalar, damardaki kan gibi güneye akıyorlardı. Selahaddin'in dikkatini dağıtmak istemiyordum. "Onu unutabilir miyim?" diye düşünmeye başladım. Onsuz hayat bana anlamsız geliyordu. Artık onunla da bir hayat benim için mümkün mü idi?..

Bazen Margaret'e ilgimin azlığını düşünüyor, buna sebep oldu gerekçesiyle Hildegard'ı suçlamak istiyordum. Ama bir türlü kendimi inandıramıyordum; zira o bütün varlığıyla temizdi; zaten hiç bir şeyden haberi yoktu.

Derin bir soluk aldım.

- Koca bir yılı geride bıraktık.

Selahaddin yüzünü bana çevirdi.

- Senin için güç oldu değil mi?

- Ne diyorsun?

*

* *

Sanki baba ocağında değil, yedi kat gurbette idim. Ruhum öyle bir cehennemi kuyuya dönmüştü ki her neşeyi buharlaştırıyor, her umudu uzaklaştırıyordu. Adeta karakterim haline gelen neşesizlik ve umutsuzluğum yakınlarımın dikkatini çekiyor, üzüntülerine sebep oluyordu; ne çare ki durgunluğumu kırıp bana gösterilen sıcak ilgilerin insanı olamıyordum. Mantığım bana yakalandığım fırtınadan ancak Hildegard'ı unutmakla kurtulacağımı söylüyordu; ama bunu nasıl yapacaktım!...

*

* *

Dönmek için buluştuğumuzda neler cereyan ettiğini anlamak gayesiyle Selahaddin bana zaman zaman dikkatlice bakıyor, başkalarının yanında soramıyordu. Mektup yazmamış, ama onu unutmamıştım. Selahaddin "Unutursun" derken, yüreğin bir şeyi geç kavradığını, fakat hiç unutmadığını hesaba katmamıştı.

Uğurlamaya gelenlerle vedalaştık. Daha İstanbul'dan çıkmadan Selahaddin:

- Bu iki ayda neler oldu? diye sordu.

Yüzünde de samimi bir ifade vardı.

- Mektup yazmadım desem inanır mısın?

- İnanmam, yazmışsındır.

- Yazmadım.

- Biraz küllendi mi bari?

- Ne desem bilmem ki?

Yolda devamlı durumumu değerlendiriyor, beni bekleyen günler hakkında tahminlerde bulunuyordum. Öğrenimini bitirmek üzereydi; artık onu görmem çok zordu. Hasretiyle kavrulmayacak mıydım? Hiç değilse bugüne kadar onu arada bir görüyor veya görmek umudunu taşıyordum. Belki de iyi olacaktı; sevgim zamanla azalırdı!... Bir dilemma içindeydim; sevgimin azalmasını da istemiyordum; çünkü ona sevgimle hayatım tat, renk, cazibe kazanıyordu; ama acısına dayanamıyordum!..

Dalgınlığım Selahaddin'in dikkatini çekti.

- Ne garip dünyada yaşıyoruz. Sen üzgünsün, Hildegard'ın da senden iyi olduğunu sanmıyorum. İki insan birbiri için ayrı yerlerde yanıyor.

Beni teselli etmek gayesini güttüğünü tahmin ederek:

- Bir kere beni sevdiğini söylemedi, dedim.

- Sen ona söyledin mi?

- Halimden belli değil mi?

- Onun da halinden belli değil mi? Hildegard'ın tavır ve davranışlarından sorumluluklarının şuurunda olduğu anlaşılıyor. Anne ve babasının biricik evladı. Onlardan kopamıyor. Seninle evlenmesi, doğup büyüdüğü topraklara veda anlamını taşıyor; tabii değerlerini de yitirecek. Bunların hepsini bir kenara itmesi kolay mı?

Hildegard'ın beni sevdiğini söylemesi içime bir ferahlık serpti. Ama tam tatmin olamıyordum.

- Bunları nereden çıkarıyorsun?

- Kurt'la tanışalı az zaman mı oldu? Daha hiç el ele tutuştuklarını gördün mü? Buralarda böyle bir durumun olmaması dikkatini çekmiyor mu? Seninle halâ ilişkisini niye sürdürüyor? Seni evlerine niçin davet ediyor? "Bir kahvenin kırk yıl hatırı" olduğu için mi? Kızcağızın biricik derdi; seni kendisine çekmek, ailesine kabul ettirmek.

- Bunları bazen ben de düşünüyorum. Aksini düşünmek için de bir yığın sebep bulunuyor.

Bir kızın hayatına yön vermeyen aşkın mana ifade etmediğini biliyordum. Ama Hildegard'ın kalbinde bir nebze yerim olduğunu bilsem, her şeye razıydım; ne çare ki inanamıyordum.

*

* *

Sabaha karşı Selahaddin beni bırakıp, evine gitti. Merdivenden çıkınca odamın kapısına raptiye ile tutuşturulmuş eski bir gazete kupürünü asılı buldum. "Gene hangi muziplikle karşılaşıyorum" diyerek aldım. Hüseyin'in pala bıyıklı resminin yanında şu haber yer almıştı.

"Hüseyin Yılmaz öldürüldü.

Cumartesi akşamı otuz dört yaşındaki Hüseyin Yılmaz, elli sekiz yaşındaki kadın arkadaşı Doris Müller'le Moni Bara geldi. Bar tıklım tıklım doluydu.

Aynı masada oturan Hans Maier, Yılmaz'ın kadın arkadaşı Müller'i dansa kaldırdı. Orkestra müziğe ara verince Maier ile Yılmaz birbirlerine tahkir edici sözler söylemeye başladılar. Giderek büyüyen tartışma yumruklaşmaya dönüştü; masalar yuvarlandı; şişeler fırlatılmaya başlandı. Üst üste başına birkaç şişe rastlayan Yılmaz yere düştü.

Polisler olay yerine geldiklerinde kanlar içindeki Yılmaz betonun üzerinde çırpınıyordu. Hastaneye kaldırılırken öldü. Soruşturma devam etmektedir."

Bakışlarımda pala bıyıkları, körüklü çizmeleri, güneşimizi aksettiren esmer rengiyle Hüseyin canlandı. Kapımı yumruklayarak "Mekteplim aç" diyeceğini sanıyordum...

*
* *

Traş olurken Hüseyin'in acısını da duyuyordum. Hayat dolu bir insandı. Ne umutlarla buraya gelmişti? Kim bilir çoluk çocuğu nasıl perişan olmuştu? Kalana mı acımalıydım, ölene mi?..

Arka bahçeden kantine giderken Hildegard'ınkine benzeyen bir arabanın geçtiğini gördüm. Sanki esrarlı bir el uzanıp, gene yüreğimi harekete geçirdi. Ama beni arıyorsa, bulurdu; bugünlerde burada olduğumu tahmin ederdi. Peşinden gitmekle bir şey elde edemez, sadece küçülürdüm.

Bir masaya oturdum. Kendimi sakinleştirmek amacıyla olayları değerlendiriyordum. "Niçin heyecanlanıyorum? Bir umudum kaldı mı?" diye zihnimden geçirirken karşımdaki kapıdan girdi. Masada beni görmesini istemedim, belki bir başkasını arıyordu; uzaktan selâm verip gitmesi, uzun zamandan beri görüşmediğimiz için beni yaralardı.

Kalktım; kahve alınan kuyruğa girdim. Göz ucuyla ona bakıyordum; birisini arıyordu. Ona görünemeden çıkıp gideceğinden de endişeleniyordum. Kahvemi aldım; beni görebileceği yerden yürüyordum.

- Ayhan!

Bu ses dünyanın en güzel sesiydi. Sanki bir başka âlemden geliyordu. Aynı anda bir yangının içinde buldum kendimi; döndüm.

- Hildegard! Ne mutlu rastlantı.

Karşılıklı yürüdük; birbirimize sarılmamak için kendimizi zor tutuyorduk.

- Rastlantı değil; yurdundan dönmüş olabileceğini tahmin ederek geldim.

Benim için geldiğini söylemesi inanılmaz bir sürprizdi. Fakat kendimi toparlamakta gecikmedim. Her nedense ondan böyle bir şey beklemediğimi ihsas ettirmenin yerinde olacağını düşündüm.

- Benim için mi geldin?

- Tabii.

- Zahmetler verdim. Unutamayacağım bir armağanı bana bahşettin. Vaktin varsa, şu boş masada oturalım. Bir kahve daha alayım.

Kararsızlığını görünce hemen ilâve ettim.

- Vaktin yoksa, seni tutmayayım.

Oturmadan gidecek endişesiyle de içimden bir şeyler kopuyordu.

- Katerina diğer salonda. Onun yanına gidemez miyiz?

- Konuşacağınız özel konular bulunabilir. Sen buyur. İlgine çok teşekkür ederim, Katerina'ya selâmımı söylersen, memnun olurum.

Bir anlık tereddütten sonra:

- Ona haber verip, geleyim, dedi.

Elimdeki fincanı masaya koydum; onun için de bir kahve aldım. Geldiğinde yüzünde tatlı bir gülümseme vardı.

- Tatilin nasıl geçti?

- İyi geçti. Sen neler yaptın? Bir yerlere gitmediniz mi?

"Gitmediniz mi" sorusuyla Kurt'u da kastediyordum. Cevabına dikkat ettim.

- Gitmedim.

Onu fazla sıkıştırmayı göze alamadım; zira Kurt'la içli dışlı olduğunu söyleyecek veya ima edecek diye ödüm kopuyordu. Belki bundan sonra fazla görüşemezdik; hiç değilse kalbinde bir yerim bulunduğuna dair umuda sahip olmak istiyordum.

- Annen, baban iyiler mi?

- İyiler; seni bekliyorlar.

Davetindeki ciddiyet bakışlarından da belli oluyordu. Beni şaşırtan teklifiyle duyduğum heyecanı gizleyebilmek için gülümsedim.

- Anlamadım.

- Onu getir; bizde birkaç gün dinlensin, dediler.

Uzun zamandan beri yitirdiğim sevinci hisseder gibiydim. Ama temkinli olmalıydım.

- Teşekkür ettiğimi söyleyiver, selâm ve hürmetlerimi de ilâve edersen memnun olurum. Herhalde öğrenimin de bitiyor.

- Evet, bitti sayılır. Bizim köyün civarında bir okulda göreve başladım bile.

- Dünyada her şey izafi. Senin için güzel olan bu olay, benim için hiç de güzel değil.

- Niçin?

- Sık olmasa da seni görüyordum. Bundan sonra ya kısmet?

"Neler söylüyorsun" der gibi bana baktı. Niçin öyle baktığını soramadım, vehim de olsa umuda muhtaçtım; belki avunabilirdim!...

Epeyce bir süre konuştuk. Ona duyduğum hasret dinmiyor, çoğalıyordu. Tanıştığımız ilk aylardaki ifadeleri yüzünde görüyordum; yanılmış da olabilirdim.

Kantinden çıktık; ağır ağır bahçede geziyorduk. Eksiksiz bir sonbahar günüydü. Takatini yitirmiş güneş melâl yüklü hıçkırıklarını çimenlere, dökülen yapraklara serpiyordu. Bahçeler, uzaktaki evler, bütün şehir rüyaya dalmışcasına sessizdiler. Havayı uykusundan uyandırmadan ortalıkta tatlı bir rüzgâr dolanıyordu. O gayet rahattı. Kurt'tan endişe etmiyordu; belki de burada olmadığını biliyordu.

Bana döndü.

- Bize gitmemizin sakıncası nedir?

Yaz tatili başlarken de davet etmişti; şimdi de ediyordu. Niyetini anlayamıyordum. Biraz önce nazikçe reddettiğim teklifini niçin tekrarlıyordu? Telafisi mümkün olmayan bir yanlışlığa sebep olmamak için üzerinde düşünmeli idim.

- Sana hayır demek, ne kadar zor Hildegard. Gece geldim. Bavulumu açmadım. Müsaade edersen yerleşeyim.

- Bugün, yarın dinlen. Yarından sonra gelip, seni alayım.

- Telefon ederim; bir karara varırız.

Geze geze arabasının yanına gelirken meyus yüreğim, sanki tomurcuklar veriyor, hayata dönüyordu. Beraber olmaktan sonsuz mutluluklar duyuyordum. Biraz sonra ayrılacağı için de hasretim başlamıştı. Arabasının yanında bir süre daha konuştuk. Bindi; camını açtı; yüzünde unutamayacağım bir gülümseme vardı.

- Telefonunu bekliyorum.

Bir nokta haline gelinceye kadar arkasından baktım; sonra bakışlarımı çevrede gezdirmeye başladım; içimde beliren umut tabiatı da nura boğuyordu.

*

* *

Niçin beni davet ediyordu? Kendime bile itiraf etmesem de o, aşkıma ihanet etmişti. İki ucu sivri oka benzeyen ihaneti karşısındakinden çok kullananı yaralayacağından vicdanındaki rahatsızlığı gidermek mi istiyordu? Bunun için gitmemeliydim; hiç değilse beni unutmazdı. Ama gitmek istiyordum. Hildegard'la geçireceğim her saniye bir ömre bedeldi. Ne çare ki en fazla bir iki gün kalıp, dönecektim. Belki de ona daha derinden bağlanacaktım. Sonra halim nice olurdu?

Kurt aramıza girdiğinden beri birbirimize sadece iki dost gibi davranıyorduk. Belki de Hildegard bana sadece o gözle bakıyordu. Bu da bana zaman zaman onu görme, telefonla da olsa sesini duyma imkânını verebilirdi.

Telefonla düşüncelerimi anlatamazdım. Mektup yazmaya karar verdim.

"Sevgili Hildegard,

Değişik toplumlardan gelmemize rağmen birbirimizle dost olmayı başarabildik. İnsanlığımızın bir başka boyutunu bizlere duyuran bu dostluğun değerini bilmeli, üzerinde hassasiyetle durmalıyız.

Maalesef günümüzde soylu kavramlar sanki göklere çekildiler. Her yakınlığın ardında ya bir çıkar, ya bir art niyet aranır oldu. Sadece insanlığımızdan dolayı birbirimize samimiyet beslememiz günümüz insanınca kavranamaz duruma geldi. Konu komşu ne der, diye düşünmeden önce, ziyaretimi annenin, babanın, Kurt'un nasıl yorumlayacakları beni kaygılandırıyor. Onlar senin ne kadar temiz ve saygıdeğer bir kişiliğe sahip olduğunun farkındalar mı, aramızdaki ilişkiyi ger-

çek anlamıyla değerlendirebiliyorlar mı soruları zihnimi kurcalıyor; zira insan yakınındakine pek dikkat etmez.

Evlenirsin, mutlu bir yuva kurarsın; eşin aramızdaki samimiyeti idrak eder, daha güzeli paylaşırsa, seni ziyaret etmek benim için mutlulukların zirvesi olur.

Davetinden dolayı tekrar tekrar teşekkür eder, dostça paylaştığımız günleri kalbimin kanıyla toprağa götüreceğimi söylemekten şeref duyarım.

En güzel günlerin senin olması dileklerimle hoşça kal."

"Evlenirsin, mutlu bir yuva kurarsın" cümlesini yazarken kalbim duracaktı. Onsuz hayat benim için dipsiz bir uçurumdu ve beni yutardı; ama çaresizdim...

*

* *

"Bu dört duvarın arasında ne günler geçirdim Ne umutlar, ne umutsuzluklar yaşadım. Nasıl da su gibi akıyor zaman! Hildegard artık öğretmen oldu. Onu nerede, nasıl görürüm? Onsuz bir dünyaya alışmalıyım. Elbette bir gün yüreğimdeki bu sızı dinecek. Her doğan gün, binlerce kişiye müjdeler sunuyor; niçin bana bir şeyler vermesin?.. Hildegardsız bir hayat!.. Ey Rabbim!.. "Bakışlarımı çevremde gezdiriyordum, herkes önündeki kitabıyla meşguldü. "Bunlar Hildegard'ı tanımıyorlar; ama yaşıyorlar" diye zihnimden geçirirken Hildegard salona girdi. Bana doğru geliyordu; göz göze gelince gülümsedim. Yüreğimin göğüs kafesimi çekiç gibi dövdüğünü belli etmemeye çalışarak onu karşıladım.

Yanımdaki sandalyeye oturdu. Bakışları mahzundu; herhangi bir şeyden esinlenip, gözleri sanki o renk cüm-

büşüne bir daha kavuşmayacaktı! Gelişinin benimle ilgisi olabileceğine ihtimal vermediğimi belli etmek istedim.

- Tatilde pek gelmezdin; kitap mı alacaksın?

Yüzünde beliren küskünlükle mırıldandı.

- Seni almaya geldim.

"Seni almaya geldim" diyor, "Senin olmaya geldim" demiyordu. Beni niçin götürecekti?

- Mektubumu almadın mı?

Aldım anlamında başını salladı.

- Yazdıklarıma rağmen beni götürmek mi istiyorsun?

- Evet.

Ne yapmam gerektiğini düşünürken kendimi yeni bir maceranın eşiğinde hissediyordum. Yine babası, yine halası ile karşılaşacaktım?.. Tunç da yanımda yoktu. Kurt' un durumu ne idi? Ondan hiç söz etmiyordu. Ama gitmemekle ona en büyük kabalığı yapmış olurdum. Zaten hangi konudaki kararlılığım bir gülüşüne, ufacık bir ısrarına dayanabilirdi. Ona döndüm, gözleri dudaklarımdaydı.

- Gidelim Hildegard.

Yüzünde bir bahar şafağı göründü. Okuma salonundan çıktığımızda hem kuşkulu hem de mutluydum. O güzel endamıyla Hildegard yanımda yürüyordu. Koyu sarı etekliği ve aynı renkteki kısa kollu bluzu onu elem çiçeğine döndürmüştü. Fakat bana hüzün değil, coşku veriyordu; kuşkularımdan da bir sıyrılabilseydim...

Arabasına binerken:

- Önce bana uğrayalım; kitaplarımı bırakalım, dedim.

Kendime telkinlerime rağmen heyecanımı yenemiyor, Hildegard'ın sezeceğinden endişeleniyordum. Evin önünde indim, bir solukta kitaplarımı odama bıraktım, dönünce:

- Eli boş gitmeyelim, dedim. Müsait bir yerde dur da çiçek alalım.

Arabasını sürerken anlamlı bir şekilde bana baktı; durmayacağını ima ederek gülümsedi.

- Ne olur, beni mahcup etme.

- Mahcup olacağın yere gitmiyorsun ki.

"Gittiğim yerde niçin mahcup olmayacakmışım? Aileden bir kişi mi sayılıyorum? Kurt'un durumu ne? Onunla ilişkisini önemsemiyor mu? Belki de ondan müsaade almıştır.." diye düşünürken çiçekçinin önünden geçiyorduk.

- Hildegard duruver.

Bana aynı şekilde bakıp gülümsedi ve devam etti. Ben de artık fazla ısrar edemedim.

Konuşmuyor, kuşkulu da görünmüyor, arabasını sakin sakin sürüyordu. Kararlılığını belli eden iradesinde bile insanı büyüleyen yumuşaklık vardı. Çevre ile meşgul olarak heyecanımı yatıştırmaya çalışıyordum. Ama zihnimden aynı sorular eksik olmuyordu. "Halası gene orada mı? Ya babası? Kurt'un haberi var mı? Beni niçin götürüyor?.."

Açık renk güneş gözlüğünü taktı; o güzel gözleri sanki rüya âleminde yüzüyordu. Nasıl da her şeyi kendisine yakıştırıyordu. Ana caddeden ayrılınca:

- Oldukça uzak değil mi? dedi.

- Sessiz, temiz havalı yerlerde yaşamak daha iyi, öğrenimin de bitti sayılır; bundan sonra sık sık gelip gitmeyeceksin.

Bakışlarını bana çevirdi; gülümserken çok şeyler söylüyordu; ne yazık ki söylediklerini anlayamıyordum.

Orta bahçede indim; o arabayı garaja götürüp, geldi. Eve doğru beraber yürüyorduk. Her adımımla kaderimi belirleyecek sınava yaklaştığımın kuşkusunu daha derinden duyuyordum. Annesi kapıda göründü; akşam güneşi sanki onu biraz sarartmıştı. Sessizce gülümsüyordu. Nazik bir tavırla elimi uzattım.

- Hoş geldiniz. Nasılsınız?

- Saygılar sunarım; sizler de iyi misiniz?

- Teşekkür ederim. Gelişinizle bizleri ne kadar memnun ettiğinizi bilseniz.

- Değerli efendim, sizleri görmeyi ben de arzu ediyorum; Ama dünya meşgalesi; benim de kendime göre işlerim oluyor.

Mutfağın karşısındaki küçük odada oturduk. Annesi bana samimi davranıyordu; gerçekten de cana yakındı. Fakat bazı hesaplarının bulunduğunu da seziyordum.

- Günleriniz nasıl geçiyor? Ülkemize alışabildiniz mi?

-Bizler öğrenciyiz. İlk meşgalemiz derslerimizdir. Yıllardan beri buradayız. Ülkeniz neredeyse vatanımız haline geldi.

Hildegard mutfakta bir şeyler ile meşguldü. Annesi merak ettiğimi tahmin ederek:

- Size yemek hazırlıyor, dedi.

Üslûbumdan, onun başarısından memnun olacağım anlaşılıyordu.

- Becerebiliyor mu bari?

- Elinden her iş gelir.

Biraz sonra Hildegard bir tepsiyle içeriye girdi. Sandviç hazırlamıştı. Taktığı beyaz önlük ona ayrı bir güzellik vermişti. Her halinden iyi bir ev hanımı olacağı da belliydi. Sevimli bir tarzda önüme koydu.

- Buyurmaz mısın?

- Siz yemiyor musunuz?

- Annem babamı bekler; ben ise akşamları yemiyorum.

- Yalnız yemek bana zor gelir.

Annesi:

- Rica ederim, buyurun, dedi.

Yemek yerken benimle ilgili konularda konuşuyorduk. Söz arasında annesi, ailemin ne iş yaptığını, ne yapmayı düşündüğümü, burada kalıp kalamayacağımı sordu.

Sorularının en önemlisi burada kalıp kalamayacağıma dair olanıydı. Niyetlerini anlamak bakımından da benim için bir fırsattı. Diğerlerine cevap verdikten sonra bakışlarımı önümdeki sandviçe indirdim.

- Dönmek elbette benim için daha iyi olur.

Hildegard'a "Gördün mü?" der gibi işaret etti. Bu işaretle kalbimde bir şimşek çaktı; ailenin konusuydum. Sevincimi gizlemeye çalışıyordum.

Hildegard'ın odasına geçtik. Temiz, düzenli, büyücek bir oda idi. Ortada bir masa, hemen karşısında kitap dolabı bulunuyordu. Divanı krem renkli nevresimle örtülüydü. Hildegard, pikabına Beethoven'den bir plak koydu. Büyük dahinin melodileri annesiyle konuşmamıza fon müziği teşkil ediyordu. Hildegard, hem konuşmamızla ilgileniyor, hem de masasındaki notları düzenliyordu. Abajurdan yayılan kavuniçi ışık güzelliğine tatlı bir romantizm katıyordu.

Bir ara annesi:

- Müsaadenizle, dedi.

Önündeki notlarıyla meşgul olan Hildegard'la göz göze geldik; içimi bayıltacak tarzda gülümsedikten sonra işine devam etti. Ben de dolabından bir kitap aldım.

Kapı birden açıldı. İçeriye giren annesinin yüzündeki sun'i gülümseme ile bakışlarındaki ciddiyet çelişkiliydi.

- Kusura bakmayın; evin işleri bitmiyor. Bizim bey de yeni geldi.

- Efendim, işinizle meşgul olunuz. Evinizde hiç bir şekilde kendimi yalnız hissetmem.

Elimdeki kitabı kastettiğini belli ederek:

- Kitabı çok seviyorsunuz, dedi. Muhakkak ki yazmak zordur. İnsan aşırı düşkün olmazsa, yazabilir mi?

Kızardığımı hissediyordum.

- Benimki sadece bir heves.

- Her şey hevesle başlar.

- Dediğiniz gibi yazar olmak zor. Pek çok insan heves eder; ama ancak birkaçı olabilir.

Konuşmalarımızdan annesinin beni yakından tanımak istediğini anladıkça, beni sevince boğan bir umut içimde göğeriyordu.

Hildegard'la bakışınca yüzündeki son neşe damlası da silindi.

- Bir dakika bana müsaade edin.

- Rica ederim efendim.

Annesi dışarıya çıkınca, Hildegard'a baktım; huzursuzdu. Masaya bıraktığım kitabı elime aldım. Oyalanmaktan başka ne yapabilirdim?..

İçeriye giren annesinin yüzü durgundu; bakışlarından da kızgın olduğu belliydi. Onlar rahatça anlaşabilsinler diye kitaptan rastgele açtığım sayfa dikkatimi çekmiş gibi okuyordum.

Annesi benden ilgisini eksik etmemek için:

- Umut ederim ki, misafirliğiniz epeyce uzun sürecek, dedi.

- İzin verirseniz, yarın dönmek istiyorum.

- Niçin acele ediyorsunuz?

- Sizleri gördüm. Sömestr arifesindeyiz; bazı hazırlıklar yapmam lâzım.

Bu kere Hildegard çıktı; kapıyı sert çekişinden sinirlerine hakim olamadığı anlaşılıyordu.

- Yurdunuza dönmekte kesin kararlı mısınız?

- Şimdilik evet.

"Şimdilik" derken açık kapı bırakıyordum. Bakışları değişti; ürpertiyi andıran bir gülümseme yüzünü yalayıp geçti. Benimle dertleşmek istediğini anlıyordum; ben de çok arzu ediyordum; ama zamanı değildi; içeriye Hildegard girdi, yüzü asıktı.

Hiç bir şeyin farkında değilmişim gibi davranıyordum. Huzursuzluğumu gizleyebilmek için masadaki kitabı tekrar elime aldım. Babasının hem gelmemesinden, hem de gelince göstereceği tavrından endişeleniyordum.

Hildegard plağı değiştirdi. Odada ince melodiler dolanıyordu. Annesi yine çıktı. Hildegard beni kuşkuyla süzerken kitapla meşguldüm. İçeriye giren annesinin yüzü rahat bir ifadeye kavuşmuştu.

Biraz sonra gelen babasının yüzünden düşen bin parçaydı. Saygılı bir tavırla yerimden doğruldum.

- Hoş geldiniz.

İfadesi kurşun gibiydi.

- Teşekkür ederim.

Ağzından başka bir kelime çıkmadı. Annesi tedirgindi. Hildegard sinirli sinirli notlarıyla meşguldü. Bu tahammül edilmez sessizlik devam etmemeliydi. Tavrını yanlış yorumladığımı zannetmelerinden fayda umarak:

- Geç vakitlere kadar çalışmak yorucu olmuyor mu? diye sordum.

- Mevsim hasat zamanıdır.

- Babam da toprakla meşgul olurdu. "Ağır, ama sağlığımı toprakla meşguliyetime borçluyum" derdi. Siz de çok sağlıklı görünüyorsunuz.

- Şikâyetim yok.

- Evlat olarak sizin gayretlerinizi sağlığınızda pek değerlendiremiyoruz. Sizleri kaybedince babanın ne olduğunu anlıyoruz.

Yumuşamak üzere olan bakışlarını Hildegard'a çevirdi.

- Duyuyor musun?

Hildegard hiç bir şey söylemedi. Bakışları da değişmedi. Gülümseyerek:

- Elbette Hildegard'ın ne kadar sorumluluk sahibi olduğunu biliyorsunuz, dedim. Değerinizi idrak edecek kadar da zekidir.

Nihayet yüz çizgileri yumuşadı.

- Bazen birbirimize kızıyoruz.

- Babalar evlatlarına kızabilirler; evlatların babalara kızmaya hakları yoktur. Bir hata yapıp kızsalar bile, pişmanlıklarıyla çok pahalı öderler.

Babasının sesi normal tonuna kavuşmuştu.

- Babanız ne iş yapıyor?

- Babam öldü. Ama bir tesellim var; nasıl ki saadetler genellikle uğurlandıktan sonra teşhis edilen misafirler gibi iseler, babaların kıymetleri de öldükten sonra bilinir. Fakat, ben bu bakımdan mutluyum, babamı sağlığında da çok severdim.

Annesi hemen söze karıştı.

- Babası, küçükken ölmüş. Ağabeyleri varmış. Çocuklarına epeyce mal mülk bırakmış. Ayhan yatılı okullarda okumuş. "Şimdilik" yurduna dönmeyi düşünüyormuş.

Babası:

- Tabii, herkese vatanı iyi gelir, dedi.

Açıklık getirmek mecburiyetini hissettim.

- Teknik ilerledi; daha da ilerleyecek. Uzaklar yakın oldu. Ülkeler arasında gidip gelmeler kolaylaştı. Önemli olan husus insanın hayatını değerlendirmesidir. Herhangi bir mecburiyet yoksa, nerede hayatını iyi değerlendirebiliyorsa, orada yaşamalıdır.

- Doğru söylüyorsunuz.

Geveze durumuna düşmemek için daha fazla konuşmak istemedim. Plaktan iç okşayan melodiler geliyordu. Babası bana:

- Bu melodileri tanımıyorum, dedi.

Ünlü Beethoven'in melodilerini "Tanımıyorum" diyerek yaptığı espriyi anladığımı belirtircesine gülümsedim.

Biraz daha oturduktan sonra yorgunluğunu bahane ederek babası kalktı. Kısa bir süre sonra da annesinin göz-

leri süzülmeye başladı. Kadıncağızı müşkül durumda bırakmamak için ben de yorgun bir tavır takındım. Annesi:

- Yatmak ister misiniz? diye sordu.

- Olabilir, efendim.

Annesi ile Hildegard bana yatacağım odayı gösterdikten sonra "İyi geceler" dileyerek ayrıldılar. Babasının yanımıza gelmemesi; annesinin, Hildegard'ın gidip gelmeleri ayrıntılarına kadar gözlerimin önündeydi. İçeriye girdiğinde, bir misafire gösterilmesi gereken asgari nezaketten yoksun hali zihnime çakılmıştı. Bir tanıdık olsaydım, babası bana böyle davranmaz, annesi de özel hayatıma, aileme dair sorular sormaz, "Gördün mü?" der gibi Hildegard'a işaret etmezdi. Halasının "Kaba! Murdar!" deyişi, annesinin Kurt'a iltifat edişi Hildegard'ı benden koparamamıştı. Bütün bunlar Hildegard'ın nasıl mücadele verdiğini gösteriyor, onu bir kat daha sevmeme sebep oluyordu. O her şeye lâyıktı. Sevgisi için, benim için çırpınmış ve çırpınıyordu. Elbette babasını tanıyor, bana nasıl davranacağını tahmin ediyordu. Yoldaki sakin görünüşünün altında kim bilir ne kıyametler kopuyordu!.. Ama umut ediyor, her yolu deniyordu. Ben de onun mutluluğunu düşünmeliydim.

Fakat Kurt ile ilişkisine bir anlam veremiyordum. A-ralarında gönül bağı yoksa, bana rahatça söyleyebilirdi. Niçin söylemedi?..

Gözüme uyku girmiyordu. Geçmiş günleri, olayları bir bir değerlendiriyor; Hildegard'ın çırpınışlarını görüyordum. Margaret, "Hiç bir aile, kızının yabancıyla ilişki kurmasını istemez" demişti. "Köyde yaşayan Simonis ailesi bu ülke insanlarının hemen hemen en muhafazakarlarındandır!..."Tarihî figür" bunlarda daha canlıdır!. Hildegard, yalnız benim için değil, bin yılın hesabıyla sigaya çekilmiş!.. Nemli gözleri uğradığı zılgıtlar içinmiş!.. "Uyuyamıyordum!.. Hildegard'ın savaşını daha derinden duy-

mak, bir isyan bayrağını andıran güzelliğini seyretmek için uyumak istemiyordum!..

Sabahleyin Hildegard'ın yüzünde tatlı bir huzur vardı; gözleri ise renk cümbüşüydü. Babası gitmişti, annesi, Hildegard ve ben kahvaltı yaptık. Annesini ve onu rahatsız etmeden bakmaya çalışıyor, ondan aldıklarıyla gözlerimin ömür boyu ışıldamasını istiyordum.

Öğretmenliğe başladığı okula gitmek zorundaydı. Evlerinin arkası değişik çiçeklerle, sarmaşıklarla dolu bir bahçeydi; ama sonbahar çoğunu sarartmış ve soldurmuştu. Ağaçların altında sandalyeler ve bir de masa vardı. Okuyamayacağımı bilmeme rağmen kütüphanesinden bir kitap aldım. Elimde bir şey bulunmalıydı. Belki beni biraz oyalardı.

Hildegard gitti. Elimdeki kitabın sayfalarını gelişi güzel çevirirken "Ne düşünüyorlar? Neler oluyor? Onun mutluluğu için ne yapabilirim?" gibi sorulara zihnimde cevap arıyor, içimden bir ses de "Annesi seninle konuşacak" diyordu.

Hissim beni bu kere yanıltmadı. Kapı açıldı; annesi bahçeye girdi. Bana doğru gelirken kalbim tarif edilmez bir heyecanla çarpmaya başladı. Üzüntünün her çeşidini yüzünde görmek mümkündü.

- Sizi yalnız bıraktık. Canınız sıkılmıyor ya?

Sesinde ne etkileyici bir hüzün vardı!

- Hassasiyetinize teşekkür ederim. Canımın sıkılması için herhangi bir sebep yok.

Karşımdaki sandalyeye oturdu. Gülümsemeye çalışmasına rağmen yüzündeki tereddütü açıkça seziyordum.

- Sizinle biraz konuşmak istiyor, fakat sözün neresinden başlayacağımı bilmiyorum. Yeterli cesareti de kendimde bulamıyorum.

Hayat yolumun aydınlanacağını anlamıştım; ama soğukkanlı davranmaya kararlıydım. Bu, benden çok Hildegard için önemliydi.

- Rahat konuşunuz Bayan Simonis.

Derin bir soluk aldı.

- Hildegard'dan söz etmek istiyorum.

Yüz kırışıklıklarından artarda birkaç gözyaşı süzüldü.

- Bayan Simonis; bizim bir Hildegardımız var. Onun için her şeyi yaparız. Kendinizi üzmeyiniz.

- Ailemizin mutluluğu, geleceği size bağlı. -Göz yaşları çoğaldı- İki kızımız vardı. Birisi öldü. Bütün umutlarımızı Hildegard'a bağladık. Biz fakir bir aileyiz; hayatını kazanması için büyük fedakârlıklara katlandık. İnanınız ki, onu mahrum bırakmayalım diye bir kışı mantosuz geçirdim. Onu kaybedersek, ne yaparız?

Yüreğime göğüs kafesim dar geliyordu; fakat sabretmeliydim; Hildegard'a zararım dokunabilirdi.

- Niçin kaybedesiniz Bayan Simonis?

- Size söylemiştir. Yurdunuzdan geldiniz; paranız olmayabilir düşüncesiyle size vermek için babasından borç istedi. O, düşmanlığından değil, parası olmadığından vermedi. Ölen kızımızdan uzaklaşmamak gayesiyle mezarına yakın bir yerde arsa aldık. Orada ev yaptırıyoruz. Hepimiz fedakârlıkta bulunuyoruz. Siz geleceksiniz diye Hildegard elbise satın almak istedi. Ancak kumaşını alabildi. Kendisi dikti.

Koyu sarı, kısa kollu bluzu, etekliği gözümün önüne geldi. Demek ki beni düşünüp, babasından para istemişti!.. Nemli bakışlarımda beliren Hildegard'ı ebedî bir sıcaklıkla bağrıma basıyordum.

- Siz gerçekten iyi bir insansınız. Ağırbaşlı, efendisiniz. Ama milletiniz hakkındaki peşin hükümleri aşamıyoruz!

Yaşları yağmur gibi dökülüyordu. Yürek dayanacak gibi değildi.

- Kendinizi üzmenize gerek yok efendim. "Peşin hükümleri kırmanın, atomu parçalamaktan daha zor" olduğunu biliyorum. Ne isterseniz, yapmaya hazırım; yeter ki söyleyiniz.

Kendine gelir gibi oldu; bakışları duruldu; derin bir göğüs geçirdi.

- İki insanı ayırmanın ne kadar zor, sorumluluk isteyen bir iş olduğunu biliyorum. -Yaşları tekrar hızlandı- Ne olur, benim kızımı bırakınız!..

Dünyam karardı; sanki iki yarın arasına düşmüştüm; bir uçurumdaki yankılar gibi duyabildiğim annesini anlayamıyordum. Hildegard çok çekmişti; şimdi azap sırası bana gelmişti. Giyeceğim ateşten gömleği teneşirde çıkaracağımın farkındaydım!.. Annesi yaşlı gözlerle bana bakıyordu. Büyük bir güçlükle irademi toplayabildim.

- Değerli efendim; siz mutlu olmazsanız, Hildegard hiç bir zaman mutlu olmaz. Çünkü o sorumluluğun şuurundadır. Bizleri kaynaştırmak çabaları da bunun ifadesidir. Hildegard'dan ayrılacağıma söz veriyorum. –Yüreğimde kızgın bir hançerin acısını duydum -Ama irademe hakim olamamaktan endişe ederim. Mümkünse aramıza bir imkânsızlık koyalım. Kurt'un onu sevdiğini zannediyorum. Saygıdeğer kibar bir delikanlı. Aranızda mezhep farkı var mı?

Yaşlı gözleri aydınlandı.

-Hayır.

- Onunla evlenmesi sizi mutlu etmez mi?

- Ah ne diyorsunuz! Çocuk gelip gidiyor; annesini, babasını davet etmek istiyoruz; davet ettirmiyor. Onlar bizi davet etmek istiyorlar, mani oluyor. Yıllardan beri evimizde cehennem azabı sürüyor! Ne olur, kurtar bizi!. Siz kızımı bırakırsanız, onunla evlenir.

Sesim titriyordu.

- Göz yaşlarınızı gönül huzuru ile silebilirsiniz.Bizde "Allah yılanları bile ana yapmasın" diye bir söz vardır. Rahat ediniz. Ama Hildegard'ı da üzmemeliyiz. Ondan uzaklaşacağım. Belki ikimizin de avunması için zaman zaman onu ararım. Bu sizi rahatsız etmesin.

Gözlerinde bir alev parıldadı. Yıllardan beri hasretini duyduğum anne şefkatiyle elime sarıldı.

- Çok teşekkür ederim. Ne kadar iyi insansınız. Hayatımızı bağışladınız.

Orta bahçede korna sesi yankılandı.

- Aman konuştuklarımızı Hildegard'a söylemeyin.

- Merak buyurmayın efendim.

Annesi, halinden beklenmeyen bir çeviklikle eve doğru koştu.

Kendimi toparlamalıydım. "Rabbim, bana kuvvet ver" diye dua ediyordum. Yanıma gelen Hildegard'ın elleriyle diktiği koyu sarı elbisesi üzerindeydi; ışıldayan sonbahar güneşine, "Halk edildiğinden beri böyle asil, ağırbaşlı, fedakâr, güzel bir kız gördün mü?" sözleriyle haykırmak istiyordum. Beni üzgün görmemeliydi. Ne yazık ki bütün duygularım kilitlenmişti; içim kan ağlıyordu.

- Ne yaptın?

O tatlı sesi nasıl da büyüleyici idi.

- Bahçe sessizdi. Kitaptan biraz okudum.

- Sıkılmadın ya?

- Nasıl sıkılırım Hildegard! Zaman zaman bu bahçede çocukluğunu hayal ettim. Nerede ağladığına, nerede güldüğüne dair tahminlerde bulundum.

Ebediyyen unutamayacağım bir gülümseme yüzünde belirdi.

- Afedersin, yardım etmem gerekiyor mu, diye anneme sorayım.

Öğle yemeği yenecekti. Babası da geldi. Sanki akşamki adam değildi. Yüzünde beni huzursuz etmeyen bir ifade vardı.

- Rahat edebildiniz mi?

- Sizlere nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum efendim.

Sandalyeye oturdu; şapkasını masaya koydu.

- Bu mevsimlerde böyle havalara ender rastlanır.

- Şansım varmış diyeceğim; ama sizi terli görünce cesaretim kayboluyor.

- Sıcak olursa terliyoruz, yağmur yağarsa, çalışmamız güçleşiyor.

Babasıyla konuşurken Hildegard geldi.

- Yemeği annem hazırlıyor. Biraz daha vakit alır. Kardeşimin mezarını ziyaret edelim.

Babasına döndüm.

- İzninizle efendim.

- Buyurun.

Arabayla üç beş dakika ancak sürdü. Küçük bir mezarlıktı. Sararmış yaprakları ile ulu ceviz ağaçları insanı etkiliyordu. Küçücük, bakımlı, çiçeklerin arasındaki mezar kardeşinindi. Hildegard, kardeşi Elizabet'in başucundaki güllerin dibinde duran tasa benzer kaba, kuşların içmesi için su koyarken düşünüyordum. "Ah Elizabet, kaderinde yaşamak olsaydı.... Annen, baban seninle avunacaklarına inanıp, belki bizlere bu müşkülleri çıkarmazlardı... Bizi kurtarabilirdin. Talihsiz yavrucak! Yüzünü görmedim; ama yokluğunun acısını ömrüm boyunca duyacağım."

Belli etmemeye çalışıyordum; fakat içimde her şeyimi tüketen sam yelleri esiyordu. İdamına kısa bir süre kalan mahkum gibi zamanın geçmesini hiç istemiyordum; çünkü her an onu görebileceğim saniyeler eriyordu. Durumum dikkatini çekmiş olacak ki arabaya binerken:

- Durgun görünüyorsun; neyin var? diye sordu.

Sesi gül şurubu gibi tatlı ve serindi; ama cevap vermek gücünü kendimde bulamadım; ne diyebilirdim?.. Ona yalan söyleyebilir miydim?

Döndüğümüzde babasının yüzü barut gibiydi. Biraz sonra evlerinden ayrılacaktım. Yarım saat önce iyiydi. Niçin kızmıştı? Annesinin bir şeyler söylediği anlaşılıyordu. Onu kızdıracak ne söyleyebilirdi? Mutlulukları için her şeyi yapacağıma söz vermiştim. Belki sözümden vazgeçebileceğime ihtimal verdiğinden üstüme geliyor, caymamın önüne geçmek istiyordu.

Yemeğe oturduk. Babası beni görmemek için eline bir gazete aldı. Hildegard çekiyor, o çekiyordu!.. Nihayet Hildegard gazeteyi yan tarafa fırlattı. Bu sahneye tahammül etmem güçtü, ama ne yapabilirdim?.. Evlerinde misafirdim ve beni ısrarla getirmişti. Hildegard ne durumdaydı!..

Yemekten sonra babası bana veda etmeden işe gitti. Annesiyle ben mutfakta kahve içiyorduk. Hildegard odasında hazırlanıyordu. Annesinin gözleri dolu doluydu. Sessizce:

- Üzülmeyiniz efendim, dedim. Her şey istediğiniz gibi olacak. Tekrar ediyorum, bizim bir Hildegard'ımız var.

İri bir yaş damlası gözünden fırladı.

- Siz duygulu ve yüksek karakterli bir insansınız. Bizim de durumumuzu görüyorsunuz.

Koridordan Hildegard seslendi.

- Gidebiliriz.

Annesi bizi dış kapıya kadar uğurladı. Solgun yüzüne yerleşen üzüntü gülümsemeye çalışmasını başarısız kılıyordu.

Yolda ayrılık sızım gittikçe artıyor, dayanılmaz bir hal alıyor, beni her zaman hüzünlendiren sararmış tarlalar da etrafımızda akıp gidiyordu. Benim için diktiği, koyu sarı bluzu ve etekliğini giymiş, saçlarını her zamanki gibi kendine has stilde yapmıştı. Dikkatini yolda toplamış görünüyor, arabasını sürüyordu. Belki bir daha göremeyecektim;

benzerine hiç kimsede rastlamadığım ellerine bakıyordum.. Yol tükeniyordu. Söze başlamalıydım; ama kendime güvenemiyordum. Her an boşalabilirdim. Rabbime metanet vermesi için devamlı yakarışlarda bulunuyor; Hildegard'dan ayrılmamın zaruri olduğuna kendimi inandırmak gayesiyle babamın mezarını, annemin hasret dolu yüzünü gözümün önüne getirmeye çalışıyordum. Bana döndü.

- Konuşmuyorsun, durgunsun.

- Hildegard!...

Dedim ve sustum; devamını getiremedim. Derin bir kuşku ile bana bakıyordu.

- Neyin var Ayhan?

Bütün vücudum kasılıyordu. Konuşma melekemi yitirmiş gibiydim. Bakışlarındaki kuşku yerini merhamete bırakıyordu.

- Üzme kendini Ayhan, biz her sıkıntıyı aşarız.

Ben onu teselli edeceğim yerde, o beni teselli ediyordu. Şehre yaklaşıyorduk; ne pahasına olursa olsun, konuyu açmalıydım.

- Hildegard, insan kaderini aşamıyor. Kaderle mücadele etmek, şuurlu bir şekilde başı giyotine uzatmaktır. Ne yazık ki bizlerin kurban olmaya da hakkımız yok. Başkalarını düşünmek mecburiyetindeyiz.

Gözlerini yoldan ayırmadı.

- Meselâ kimleri?

- Annelerimizi, babalarımızı. Bizler onların umutları, her şeyleriyiz. Onların sevgileri hürriyetlerimizi de sınırlamaktadır.

Bakışlarını bana çevirdi.

- Ne demek istiyorsun?

Konuştukça biraz rahatlamıştım.

- Aramızdaki engelleri aşmak, sana ulaşmak için çok mücadele ettim. Senin de elinden geleni fazlasıyla yaptı-

ğının, hatta neler çektiğinin farkındayım. Ne yapalım ki yazılarımız ayrı yazılmış. Ama sana müteşekkirim. Bana her zaman yüreğimde bütün tazeliğiyle saklayacağım bir sevgi hediye ettin.

Nemli gözlerinde derinleşen uçurum beni ürpertti.

- Yürekteki sevgi insanı avutur mu, dünyasını cehenneme mi çevirir? Hiç düşünmüyor musun?

- Sana hak veriyorum; ne çare ki mutluluğumuzu yakınlarımızınkiyle bütünleştirmek zorundayız. Evlenirken de onların mutluluklarını düşünmeliyiz.

Susmak zorunda kaldım. Çünkü ruhunun bütün tepkileri bakışlarında toplanmıştı.

- Evliliğimle mutlu olmak istiyorlar, fakat çekeceğim acıları hiç akıllarına getiriyorlar mı?

Sesimin teskin edici bir tonda olmasına dikkat ediyordum.

- İnsanoğlu öyledir, başkalarının mutluluğundan saadeti öğrenemedik. Kendi arzularımızın tatmini ile ancak mesut olabiliyoruz.

Daha fazla konuşamadım. Her an aklımda olan Margaret'in "Kadın acizliği affetmez" sözünden dolayı kendimi tutmaya çalışmıyordum. Yüreği uğruna didinen Hildegard'a aczimi belli etmekten niçin endişelenecektim? Fakat dökeceğim bir damla göz yaşı hayatını tutuşturacak kıvılcım olabilirdi...

Evimin önüne geldik. Arabasında konuşuyorduk. Ondan ayrılamıyordum. Bu duygulu yeşil gözleri, bu siyah saçları, bu asil yüzü, elleri... Bir daha ne zaman görecektim. Her şeyini ayrıntılarına kadar, hayat boyunca muhafaza etmek kaydıyla, hafızama yerleştirmeye çalışıyordum. Veda etmekte kararlı olduğumu anlayınca o güzel gözlerine kara bir bulut çöktü. Dudaklarında kuşkulu bir titreyiş dolaşıyordu.

- Bize ne zaman geleceksin?

Demek ki savaşa devam etmeye kararlıydı. Yılmamak, yıkılmamak büyük ruhların işiydi; çünkü onlar her an varlıklarını tazelerlerdi. Kendisine müttefik arıyordu; ben ise o kıratta değildim; yerlerde sürünüyordum.

- Nasıl geleyim Hildegard?... Aileni niçin rahatsız edeyim?

Bakışlarında ardarda bir kaç şimşek çaktı. Dökülecek bir damla göz yaşının yıldırım olup, beynime çakılacağını biliyordu. Kendini tutuyor, başka sevgililer gibi göz yaşıyla merhamet dilenmeye tenezzül etmiyordu.

- Mektup yazarsın değil mi?

Bir kadına sevdiği erkeğin desteği kadar güven veren hiç bir şey olmadığını biliyordum: onu bundan mahrum bırakmak beni kahrediyordu... Annesine söz vermiştim. Babasıyla bir daha aynı şartlarda karşı karşıya nasıl gelirdim?.. Ellerine sarılmak istiyordum; fakat bu onu daha büyük mücadelelere sevk etmek olacaktı. O da insandı; onun da takatinin ölçüsü vardı.

- Seni ebediyen kaybetmemek için ne gerekiyorsa, onu yapmaya çalışacağım.

Arabadan indiğimde hafiften yağmur yağıyordu. Bakışları yüreğimi söküyordu.

- Ben yazayım.

"Yaz" diyemiyordum. Bakışları değişmemişti. Sesim güç çıkıyordu.

- İkimiz de birbirimizi kaybetmemeyi düşünelim.

Yağmur hızlandı, belki daha söyleyecekleri vardı; ama ben ıslanıyordum. Arabasını çalıştırdı; karanlık gecede köz gibi parlayan gözleri bir buluta dalar gibiydi!.. Arkasından bakıyordum. Gidiyordu; beni hayata bağlayan neyim varsa, götürüyordu!.. Olduğum yerde donup kalmıştım. Göz yaşlarım, yağmur damlalarına karışıyordu.

*

* *

İki gün sonra mektubunu aldım. Açmadan zarfını birkaç kere öptüm. Bu zarfı o öpülesi eller benim için tutmuş, kapamıştı. Açarken amansızca titriyordum.

"Sevgili Ayhan,

Senin gibi insanlar oldukça bu dünya yaşamaya değer.

Hildegard"

Kısacık mektubu, ne uzun şeyler söylüyordu. Kütüphanede, bahçede deli gibi dolaşıyor, her baktığım yerde onu görüyor, ona yazmak ihtirasıyla yanıyordum. Ama annesi, babası mektubumu görecek, "Gene bu mu?" diyeceklerdi!...Dünyasını zehir etmeyecekler miydi?..

Aradan hafta geçmeden bir mektubunu daha aldım. O da birkaç cümleden ibaretti.

"Sevgili Ayhan,

Aramızdaki uçurumları ben de görüyordum. Fakat inanıyordum, şimdi de inanıyorum ki sevginin, üzerine köprü kuramayacağı hiç bir uçurum yoktur. Aslında bu engelleri şükranla karşılamalıyız; aşkımız sınavdan geçirildi, sun'i olmadığını bizler de gördük."

*

* *

Mektuplarıyla ailesinden gelecek bütün hücumlara göğüs gereceğini söylüyordu. Beklemenin ne kadar güç olduğunu belki en iyi ben biliyordum; onu bekletme-liydim, ama ne yapabilirdim? Masamda saatlerimi geçiriyor, ona veda etmeyi bir türlü göze alamıyordum; ne

yazık ki çaresizdim. Babasının hakaret eden tavırlarına bir daha katlanamazdım. Annesine de "Bizim bir Hildegard'ımız var; onun için her şeyi yaparız" dememiş miydim? Düşündüklerimi dile getirmemi yüreğimin iniltileri önlüyordu; ama yazmalıydım.

"Sevgili Hildegard,

Seni nasıl bekletirim? Sana hiç kıyabilir miyim gönlümün sultanı? Ne yazacağımı bilmememin mektubumu geciktirdiğini tahmin edersin.

Vedayı öğrenemediğimi şu anda bütün acılığıyla anlıyorum. Aslında sana veda etmem mümkün mü? Varlığımda yaşıyorsun.

Sevgilim, duygusuz bir hayat çekilmez; ne çare ki hayat da duygulara teslim olacak kadar yumuşak değildir. Bazı gerçekleri kabul etmeyen, mutluluğu rüyasında bile göremez.

Son ziyaretimde babanın tavır ve davranışlarını hep beraber yaşadık. Onu daha fazla üzmeye ne hakkımız, ne de takatimiz var.

Babanın tutumunu asla yadırgamıyor, hatta sana karşı hassasiyetinden dolayı ona bir kat daha saygı duyuyorum. Çocuk sevgisini bizler henüz tatmadık. Buna rağmen düşünüyorum da, benim kızım yabancıyla evlenmek istese, belki ben de aynı şeyleri yaparım. Bildiğin üzere bizlere sıradan bir yabancı gibi de bakılmamaktadır.

Belki sen, aşkımız için aileni kıracaksın. Sorumluluğu olan bir insansın; bir gün vicdan azabı duymayacak mısın? Buna nasıl razı olurum?"

Mektubumu tamamlayamıyordum, çünkü yazdıklarım hoşuma gitmemişti. Beni uzaklaştıran babasıyla sürtüş-

meye girebilir, iç açıcı olmayan sonuçlar doğabilirdi. Hayat sürprizlerle doluydu. Her mutsuz anının suçlusu babasını görebilirdi. Bu da bir aileyi içten kundaklamaktı. Halbuki Hildegard mutlu olmalıydı, bu biraz da annesi, babasıyla ilişkisine bağlıydı. Ayrılmamızı egoizmimle izah etmeliydim; bir suçlu gerekiyorsa, o ben olmalıydım.

"Sevgili Hildegard,

"Sevgili" kelimesi bendeki değerini anlatmıyor, sana ait duygularımı anlatacak bir kelime de bulamıyorum. Belki insanlık da icad etmemiştir. Seninle kuşatılmışım; seni bana hatırlatmayan hiç bir şey yok.

Bir tanem; "Gerçek aşk, tıpkı cinler, periler gibidir, sözünü herkes eder, ama gözüyle görmüş olan pek azdır" derler. Ben bu az bahtiyar kullardan biriyim. Aşkı sende tattım; sende yaşadım. Hayattan gelip geçen sayısız insanların sezmediği dünyaları bana bahşettin. Sana minnettarım.

Bizde "Aşk, kavuşma ile biter" derler. Bu sözün de hayatı tam yansıttığına inanmıyorum. Belki bu söz sıradan insanlar için doğrudur, ama sen hiç bir ölçüye sığmayacak kadar farklısın. Güzelliklerin keşfedilmekle bitmiyor. Her güzelliğin, ardında bulunan bir yenisini müjdeliyor. Şiirle dokunmuş sonsuz bir kitap gibisin. Asıl aşkımızın kavuştuktan sonra başlayacağına eminim. Senin her an kendini tazeleyen, sırlı iklimlerde boy atan ruhun olmasaydı, beni de alıp yükseklere götürebilir miydin? Şu anda gözlerim kararır mıydı?

Ah ne çare ki çocukluğumdan beri getirdiğim hatıralardan bir türlü kopamıyorum. Ülkeme gelmekle benim için büyük fedakârlıklarda bulunacak, çok şeye katlanacaksın. Bunların karşılığını benden beklemeyeceğini de biliyorum. Fakat ben yaptıklarının altında

ezilmekten endişe ediyor ve sana veda etmek mecburiyetini duyuyorum. Bir gün seni kırar, üzersem, çekeceğim vicdan azabını düşünebiliyor musun?

İlk tanıştığımızda sebebini bilmediğim endişeler hissediyor, senden uzaklaşmanın yollarını arıyor, çırpınmalarıma rağmen kaderimden kurtulamıyordum. Şu anda "Niçin kadersizim?" diye yakınmıyor, seni tanımak fırsatını verdiği için kaderime binlerce şükrediyorum.

Sevgilim, aşk ebedîdir, daima canlıdır. Ve bana ızdırap değil, hayat verecektir. Saçlarım beyazlaşsa, yüzümdeki çizgiler derinleşse de, kalbim daima genç kalacaktır. Bunun için sana müteşekkirim.

Seni her yerde, her seste yıllarca aradım. Yanındayken bile sana hasrettim. Seni tamamen kaybetmekten çok korkuyorum. Yılda bir kere olsun seni görmek veya sesini duymak istiyorum.

Hiç bir kelimenin anlatamayacağı, pek az kimsenin anlayabileceği aramızdaki ilişkiye cinsî ihtirasların gölgesi düşmediğine herhalde Kurt da inanıyordur. Başka türlü düşünmesi de mümkün değildir. Seni azıcık tanıyan hangi vicdan sana toz kondurabilir?

Uzun zamandan beri tanışıyorsunuz. Benimle yakınlığın onu uzaklaştırmadığına göre, o da sana deliler gibi bağlı. İnan ki bunun için ona en derin duygularla teşekkür ediyorum, zira sendeki güzellikleri görebilmiş; şahsiyetini fark edebilmiş.

Beraber olabilme mücadelemiz mutlaka dikkatini çekmiştir. Hiç bir zaman bir rakip tavrıyla karşılaşmadım. Bu da soylu ruhu olduğunu göstermektedir. Aramızdaki yakınlık devam ederken, senin Kurt'la evlenmen ilişkimizi kesmemizi icab ettirmez. Böylece de,

bilhassa benim muhtaç olduğum dostluğumuz ömrümüz boyunca devam eder.

Sana sonsuz mutluluklar diliyorum. Bin bir pusuyla dolu olan hayat yolunda bir gün bir dosta ihtiyaç duyarsan, benim güzel perim, kulak ver, senin için her an kalbimin çarptığını duyacaksın."

*

* *

Ondan bazı izlerin olabileceği yerlerde dolaşırken devamlı yakarışlarda bulunuyordum.

"Ey ulu Tanrım! Bu sonsuz mutluluğu bana sunsaydın, ne olurdu."

Günler geçiyor. Hildegard'dan mektup alamamam beni çılgına çeviriyordu. "Babasının mektubumdan haberi olmuş, aralarında yeni olaylar mı geçmişti. Belki Kurt'la evlenmeyi hiç düşünmemişti. Kiminle evleneceğini söylemek hakkını nereden almıştım? Ona benim için "Kurban ol!" demiyor muydum? Ah benim kır çiçeğim!.. Hayatını zehir ettim."

Belki yazmamalıydım; ama dayanamıyordum.

"Hildegard,

Kalbimin güneşi.. Ne kadar egoistim değil mi? Tesellime ulaşmak için belki senden kurban olmanı istedim. İnan ki ne yaptığımın, ne istediğimin farkında değildim. Bana bir şeyler yaz!.. Bir şeyler söyle!.. Boğuluyorum!.."

*

* *

Son günlerde mum gibi eriyordum. Selahaddin beni gölgem misali takip ediyordu. Ona yük olmaktan da sıkılıyordum; ne yazık ki çaresizdim. Ruhunu yitirmiş, uyur gezer gibiydim. Posta genellikle sabahları gelirdi; çok ender olarak öğleden sonra dağıldığı da olurdu. Ama ben günde birkaç kere posta kutuma bakmadan edemiyordum.

Selahaddin'le eve geldiğimde, günlerden beri beklediğim mektubu posta kutumda idi. Bir kasırgaya tutulmuştum sanki. Selahaddin'in yanında zarfını öpemedim. Merdivenden çıkarken okumaya başladım.

"Sevgili Ayhan,

Kendinle ve benimle çok mücadele ettiğini biliyorum. Son ziyaretinde, benim de hangi acılardan geldiğimi gördün. Senin için bir şeylere katlansaydım, elbette yazmazdım. Ben aşkım için, yani kendim için direndim ve direniyorum.

Nasıl ki nadide çiçekler kıraç topraklarda yetişirse, ebediyete ulaşan aşkların da elverişli olmayan ortamlarda yetiştiğini unutmayalım.

Ayhan, seni ilk tanıdığımda ben de senden uzaklaşmaya çok çalıştım, başımıza gelecekleri hisseder gibiydim. Ama uzaklaşmaya çalıştıkça, gizli bir el beni sana itiyordu.

Unutma ki mutluluğun için her şeyi yaparım. Fakat imkânlarımızı sonuna kadar zorlayalım. Hatırdan çıkarmayalım ki her değerli nesne, kendini güç ele verir.

Sen de tahmin edersin ki annem ve babamla münasebetimi keserek mutlu olmam mümkün değil. Mücadelemizin bir anlamı da onlara yardımcı olmaktır. Peşin hükümlü insanlar ne mutlu olurlar; ne de başkasını mutlu ederler. İstemeyerek de olsa, bunların dünyamızı cehenneme çevirdiklerini görmüyor muyuz? Tarih

boyunca milyonlarca insana dünyamızı mezar yapan bu peşin hükümler değil mi? Seni yakından tanırlarsa, düşüncelerinin değişeceğine inanıyorum."

Yatağıma oturmuştum. Okumaya devam edemedim. Hildegard benden mücadele bekliyordu. Mektubunu masanın üstüne attım. Sandalyeye oturan Selahaddin kuşku dolu bir dikkatle bana bakıyordu. Yatağa uzandım, yüzümü duvara çevirdim. Ağlayabilirdim; Selahaddin de olsa, göz yaşlarımı görmesini istemiyordum. Çünkü aczim beni derinden yaralıyordu. Bütün güzellikleriyle Hildegard etrafımı sarmıştı. Her baktığım yerde değişik bir görünüşü vardı. Hepsi birbirinden güzeldi, ama ben bakışlarımı daha çok sarı bluzlu, sarı eteklikli görünüşünde tutuyordum. Zira onları benim için almış, benim için dikmişti. Bu fedakâr, asil ruhtan nasıl kopardım? Ne çare ki kendimde takat bulamıyordum. İrade dışı mırıldanırken karanlık bir dehlize sürükleniyordum...

*

* *

İştahım iyice kesilmişti. Ama Selahaddin beni zorla yemeğe götürüyordu. Son zamanlarda Hildegard'dan söz ederken dikkatli olan Selahaddin bugün zehir gibiydi.

- Maalesef aşkın muhatabını bulamamış.

- Neden?

- Hildegard'a mektup yazdım. İnsan hiç değilse cevap verir. Ne insafsız, ne vicdansız kızmış.

Durdum.

- Ne yazdın?

- Yatağa uzanınca, yılda bir kere onu görmek, sesini duymak istediğini mırıldanmıştın. Ona söyleyememiş sindir diye, bence masum olan isteğini ona ilettim.

Yüzüm, bakışlarım değişiyordu.

- Ne yazdığının farkında mısın?

- Yılda bir kere onu görmek, sesini duymak masum bir istek değil midir? Azıcık düşünceli bir kişi bunu bir insan için değil, bir kedi yavrusu için bile yapar.

Çok üzüldüğümü anlayan Selahaddin iyi niyetini ispat etmek istiyordu. Aslında buna ihtiyacı yoktu. Aylardan beri çırpınışlarını nasıl görmezdim.

- Müsveddesi yanımda, istersen okuyuver.

Cebinden çıkarıp verdiği kağıda şunları yazmıştı:

"Değerli Hildegard,

Ben Ayhan'ın yakın arkadaşıyım. Sizinle değişik defalar karşılaştık, konuştuk. Muhakkak ki aranızdaki ilişkiye karışmak bana düşmez.

Ama dostu olarak bir hususu belirtmek zorundayım. Ayhan aylardan beri mezarının başında direniyor. Bir insanın bu acılara katlanması gerçekten zor. Belki sizi vicdan azabına sürüklememek için, kendisini yaşamaya mahkum ettiğinden direnebiliyor. Takdir edersiniz ki her insanın dayanma gücü sınırlıdır. Onun daha uzun süre katlanabileceğini sanmıyorum. Şimdi bile hayattan kopmuştur. Onu bir tek siz geri döndürebilirsiniz.

Son mektubunuzu aldığında yanındaydım; sonuna kadar okuyabildiğini sanmıyorum. Uzandığı yatağında sayıklar gibi şunları söylüyordu: "Hildegard, artık dayanamıyorum! Her şeyimle tükendim! Senden fazla bir şey istemiyorum. Seni yılda bir kere görmek, sesini duymak bana yeter!"

Saygıdeğer efendim, bunu yapmanız zor olmasa gerek. Her ne kadar peşinizden koştuğu için gözünüzde değeri kalmasa da, o da bir insandır. Ona bu imkânı veremez misiniz?

Allah kimseyi katlanamayacağı durumlara düşürmesin. Aslında Ayhan gururuna düşkün, iyi bir insandır. Âşık oldu, sevdi diye onu hor görmeyelim. Dikkat edersek, âşıklar çağımızda nesli kesilmiş dinozorlar gibidirler, onları yalnızlığa iteceğimiz yerde, kıymetlerini bilmeliyiz. Yüreğe ihanetin acısını bir gün insanlık olarak duyarsak, bu zavallılar en büyük yol göstericimiz olurlar.."

Bakışlarımı Selahaddin'e çevirdim.

- Dinamiti ateşlemişsin.

- Nasıl ateşledim? Yazdığım açık.

Bana yardım etmek isteyen Selahaddin son olayları bilmiyordu. Hildegard'ın mücadelesini, annesinin, babasının tutum ve tavırlarını, aramızda geçenleri ona anlatmamıştım. Nasıl anlatabilirdim? Hildegard'ın aile sırrıydı ve benim için kutsaldı. "Yılda bir kere seni görmek, sesini duymak bana yeter"in ne anlama geldiğini nasıl bilebilirdi?

- Yakında bir felâket haberi alırsak şaşma.

- Anlayamadım.

Beni bir kuşku sardı. Hildegard'ın başına bir şey gelmiş miydi? Hiç bir zaman yapamayacağım işe kalkıştım. Hemen evlerine telefon ettim. Karşıma babası çıktı. Sesimi yitirecektim.

- Hildegard'la konuşmak istiyorum.

Sesimden ve şivemden tanımıştı.

- Evde yok.

Telefonu kapattı.

*

* *

Çimenlerde dolaşırsam, biraz ferahlayacağımı sanıyordum. Köşe başını dönerken Hüseyin'in Hışır'ıyla karşılaştım. Yanında kulakları püskül gibi sarkan, gözleri görünmeyen, hareketli bir fino vardı. Ona rastlamakla memnun olmuş gibi gülümsedim.

- Nasılsınız?

Eğildi, finoyu kucağına aldı.

- Hüseyin'den sonra bununla yaşıyorum. İnsanın yanında bir can yoldaşı bulunması iyidir.

*

* *

Herkes bir şeyle avunabiliyor, ben ne ile avunacağım Rabbim! Akraba, dost, zenginlik, ün!.. Hildegard'sız ne anlamları olabilirdi!..

Bahçelerin hep tenha yerlerinde geziyordum; sanki oralardaki sessizlik ruhumdaki fırtınayı dindirecekti.

Çimenlere oturmuş, gene hülyalara dalmıştım. Geçmiş günleri hatırladıkça, beni yutmaya hazırlanan önümdeki mezarı görüyordum. Birkaç kere "Artık bitsin bu azap" diyerek uyku haplarına uzanmış, ama cesaret edememiştim. Olaylar nasıl da insanı bir kütük gibi mezarın kenarına sürüklüyordu. Margaret'e ,"Allah'ın verdiği ömrü yaşayalım" diyen sanki ben değildim.

Selahaddin geldi, elinde açık sarı, güzel bir zarf vardı.

- Sana uğradım. Evden erken çıkmışsın.

Uzattığı zarfı aldım. Hildegard'ın yazısıydı. Yıldırımla çarpılmış gibi oldum. İçinden zarif bir davetiye çıktı. "Evleniyoruz" diyorlardı. "Sükûtun çığlıkmış meğer" diye zihnimden geçirirken bakışlarımı Selahaddin'e çevirdim; gözlerindeki kuşku giderek artıyordu. Beklediğim teselli bende şok etkisi yapmış, felç gibi bir tarafımı götürmüştü. Kıpırdayamıyordum.

*

* *

Nasıl gidebilirdim? Ama gitmeliydim. Belki gelinliğini kefen niyetine giyecekti. Yanında olmamam mümkün mü idi? En şık elbiselerimi giymeli, en güzel çiçeklerden buketler yaptırmalıydım. Sevgimle, sevincimle, mutluluk dileklerimle onu yeni hayatına uğurlamalıydım.

Selahaddin beni arabasıyla götürüyordu. Yüreği acılarla çarpan, kendi ayağıyla mezarına giden bir ceset gibiydim.

"Sabrını etsik etme Allah'ım" cümlesini dilimden düşürmüyor, "Bu dünyada kurbansız mutluluk yok mu?" diye düşünmeden de edemiyordum.

Çiftliğin orta bahçesinde arabadan indik. Rengârenk çiçekler elimizdeydi. Eve doğru yürürken Kurt bizi gördü. Kalabalığın arasında kayboldu. Merdivene adımımızı atarken Hildegard'la bizi karşıladı. Beyaz gelinlik onu sanki yeryüzünün meleği yapmıştı. Yüzündeki asaletin, tavırlarındaki ağırbaşlılığın bir örneğini belki daha güneş görmemişti. Gözleri duygularını ele verirdi. Benim için yaptığı fedakârlığı okumaya çalışıyor; o güzel gözlerinde sadece duru bir bahar hüznü sezebiliyordum. Kurt da şık giyinmişti; zaten eksiksiz bir delikanlıydı. Gözleri mutlulukla ışıldıyordu. Birbirlerine yakışmışlardı. Sâdık yüreğim son takatiyle çırpınıyordu. "Hiç değilse bundan sonra Hildegard'ı görebilirim" avuntusuyla kendimi rahatlatmaya çalışıyordum; devamlı flaş patlıyordu; getirdikleri fotoğrafçıya talimat vermiş olmalıydılar.

Salon doluydu; uzaktan Katerina ile selâmlaştık. Kurt yanımızda kaldı; Hildegard "izin" isteyip uzaklaştı. Selahaddin'in dikkati üzerimdeydi. Kurt'la konuşuyorduk. Bana sıcak ve saygılı davranıyordu. Biraz sonra Hildegard babasıyla geldi; babasının tavırları nazikti.

- Mutlu günümüze şeref verdiniz.

Gülümsedim.

- O şeref bana aittir, efendim. Gün hepimizin mutluluğu içindir.

Babası ve Kurt neşeliydiler. Ben de neşeli görünmeye çalışıyordum. Selahaddin sezdirmeden kolumdan tutuyordu. Rengim uçuk olmalıydı.

Babası:

- Sizi yalnız bu günümüzde değil, her zaman evimizde görmek isteriz.

- Eksik olmayın efendim; bu gurbette bana aile saadetleri tattırdınız.

Kurt da aynı nezaketi gösteriyordu.

- Aile dostumuz olarak ziyaretinizi bizden esirgemezseniz Hildegard da, ben de çok seviniriz.

- Elbette Kurt, sizler unutulacak dostlar değilsiniz.

Bir ara dalar gibi oldum. Margaret'le tanışmamızdan beri yaşadığım olaylar gözümün önünde canlandı. Margaret içimde kökünü her gün daha derinlere salan bir acıydı. Böyle dost yürekli bir kişinin unutulması insanlığın kaybıydı. Hildegard da yazar olduğumu sanıyordu. Artık dostluğumuz sürebilirdi. Nasıl olsa yazar olmadığımı öğrenecek, hayal kırıklığına uğrayacaktı. Hayallerin sönmesi ne kötüydü.. "Hiç değilse, şu yaşadıklarımı yazabilsem, Hildegard'ı da hüsrana uğramaktan kurtarabilsem" diye zihnimden geçirirken annesi yanıma geldi. Yüzünde ebediyen silinmeyecek sevinç vardı.

- Ne mutlu bizlere ki sizi bir kere daha aramızda gördük.

- Hanımefendiciğim, "Bir Hildegard'ımız var." Onun düğününde nasıl bulunamam? Bundan daha mutluluk verici ne olabilir?

Minnettar bakışlarıyla bana teşekkür ediyordu.

- Düğünden sonra da sık sık bekleriz.

- Muhakkak saygıdeğer efendim; sizler benim ikinci ailemsiniz.

Başkalarını ihmal etmeleri; bütün ailenin benimle ilgilenmesi yakışık almazdı.

- Efendim, misafirlerinizle meşgul olunuz. Bizler yabancı değiliz. Kurt senin de arkadaşların vardır; onları ihmal etmek istemezsin.

- Seninle sohbet etmek bana zevk veriyor.

Kurt gibi ben de gülümsedim.

- Aynı zevki ben de duyuyorum. Bu zevkten dostlarını mahrum bırakmandan endişeleniyorum.

Uzun süre kalamadım; damarlarımda dolaşan alevler, her an kanımı donduracak bir hale dönüşebilirdi. Ayrılmak için izin isteyince Hildegard'ın yüzüne sanki bir gölge düştü.

Hildegard ve Kurt bizi dış kapıya kadar uğurladılar. "Dostlarım, Rabbim benden esirgediği güzel günleri size versin" demeyi düşündüysem de söyleyemedim; belki onları üzmüş olurdum.

Biz arabaya binerken eşikte dikiliyorlardı. Hildegard, emsalsiz beyaz bir gülü andırıyordu. Araba hareket edince karşılıklı el salladık. Orta bahçeden çıkarken geri döndüm; el sallıyorlardı. Yüreğimden kopup gelen cümle dudaklarımdan döküldü.

- Tanrım seni mutlu etsin.

10.06.1992

Bayezid

iki dünya arasında

Mehmed Niyazi

Gurbet insanın kendisiyle boy ölçüştüğü yerdir. Aşk ise orada bir başkadır. Yalnız olan insanın bütün ümitleri o sihirli ilişkide gizlidir. Ona bir adım daha yaklaşmak heyecanıyla gam dehlizini andıran gecelerde sabahlar iple çekilir; ne yazık ki kaderde talihsizlik varsa, her doğan gün aradaki duvarı biraz daha örer. Bu durum hisli ve içli gurbeti yürek ağrılarıyla dokur; ah ne o ağrılara tahammül edilir, ne de onlardan kopulur...

ISBN 975-437-089-3